

VELIKI

KATEKIZEM

ali

krščanski nauk.

Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju dné 9. aprila 1894.

Izdala in založila

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

V Celovcu 1898.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohorja v Celovcu.

VELIKI
KATEKIZEM
ali
krščanski nauk.

Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju dné 9. aprila 1894.

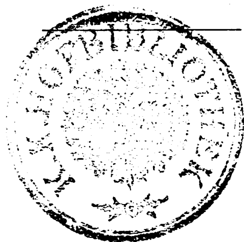
Izdala in založila
Družba sv. Mohorja v Celovcu.

V Celovcu 1898.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Z dovoljenjem prečastitega krškega knezoškofijstva.

Predgovor družbe sv. Mohorja.

Ni je važnejše in katoliškemu kristijanu potrebnejše knjige od katekizma. V njem se nahaja nauk svete katoliške cerkve, ki ga jej je izročil Jezus Kristus, Božji Sin. Iz katekizma se torej učimo božjih razodetih resnic, po katerih Boga in njegovo najsvetejšo voljo prav spoznavamo in, če po njih živimo, se ob jednem časno osrečimo, pa večno zveličamo. Po čem pač hrepení naše srce bolj, kakor ravno po sreči tukaj na svetu in tam v večnosti! Največje težave tarejo svet tedaj, kadar pozabi Boga in zanemarja dušo. O da bi katekizemski nauki prešinili vsa srca človeška: v istem hipu bi vsplamenela v božji in pravi medsebojni ljubezni, oblažilo bi se vse družinsko življenje, poživilo se ne samo jedno, ampak vsa ljudstva in — takoj bi se pričela nova dôba najvišje izolike in najblažje sreče na zemlji, predpodoba in zastava dražestnega življenja božjih otrok v nebesih!

Dné 21. grudna 1897. l. je minilo 300 let, ko je umrl mož, ki si je stekel mimo drugih jedno največjih zaslug s tem, da je spisal v našem cesarskem mestu na Dunaju trojen katekizem: 1.) „Skupino krščanskega nauka“; 2.) „Mali katekizem za katoliške kristijane“ in 3.) „Najmanjši katekizem za otroke“. Ta mož je blaženi Peter Kanizij, apostolsko delavni duhovnik Jezusove družbe, kateri je ravno s svojimi katekizmi rešil katoliško vero propasti v mnogih deželah; zakaj po Kanizijevem katekizmu se je odslej do današnjih dnij poučevalo ljudstvo v cerkvah, mladina pa v šolah.

Toda v teku 300 let se marsikaj premeni, nove nastanejo razmere in nove potrebe. Pokazala se je tudi pri Kanizijevem katekizmu s časom bolj in bolj potreba, stare nespremenljive nauke vliti v novo posodo, dati jim sedanjim razmeram in potrebam primerjeno obliko. Da se ima to zgoditi, odločili so pred leti na Dunaju v posvèt zbrani avstrijski škofje in, ko se je delo dovršilo, potrdili so novo prirejeni katekizem dné 9. aprila 1894. l.

V slovenski prestavi ga tù svojim udom podaje Mohorjeva družba. Natančen ponatisek je velikega katekizma, namenjenega za šole. Pustili smo mu zato tudi zvezdice, ki imajo pomen za šolski pouk. Vprašanj in odgovorov brez zvezdic se namreč uči šolska mladež na nauka prvi stopnji, potem se pridodenejo na nauka srednji stopnji še vprašanja in odgovori z jedno zvezdico in naposled na višji tretji stopnji tudi z dvema zvezdicama zaznamovana vprašanja z odgovori. Tako se bodo v prvih razredih meščanskih in srednjih šol učili ves „Veliki katekizem“ z vsemi vprašanji in odgovori.

Vam, ljubi Mohorjani, bodi katekizem prva poučna knjiga, katero zopet in zopet pazno čitajte, nje nauke premišljujte, najbolj pa v življenju spolnjujte! „In v krotkosti ohranite vsajeno besedo, katera more zveličati vaše duše.“ (Jak. 1, 21.)

V Celovcu, na god blaženega Kanizija l. 1897.

Vsebina.

3. Poglavje. O ljubezni in zapovedih.

4. Poglavje. O milosti in zakramentih.

5. Poglavje. O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

Dodatek.

Vvod.

1. **Kateri nauk je najpotrebnejši nauk?**

Najpotrebnejši nauk je nauk o katoliški veri.

2. **Zakaj je nauk o katoliški veri najpotrebnejši?**

Nauk o katoliški veri je zato najpotrebnejši, ker nas uči, kaj moramo storiti, da Bogu služimo in se večno zveličamo.

3. **Kako pravimo knjigi, v kateri je na kratko nauk o katoliški veri?**

Knjigi, v kateri je na kratko nauk o katoliški veri, pravimo katekizem.

4. **V koliko poglavij delimo katekizem?**

Katekizem delimo v pet poglavij.

5. **O čem govori petero poglavij katekizma?**

Petero poglavij katekizma govori:
prvo o veri in apostolski veroizpovedi;
drugo o upanju in molitvi;

tretje o ljubezni in zapovedih;
četrto o milosti in zakramentih;
peto o krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

Pomni! Pridno in pazljivo poslušaj krščanski nauk in vtisni si ga globoko v srce, da dosežeš večno zveličanje. „Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?“ (Mat. 16, 26.)

Prvo poglavje.

O veri in apostolski veroizpovedi.

1. Oddelek.

O krščanski veri.

6. Kaj se pravi „krščansko verovati“?

„Krščansko verovati“ se pravi, vse za resnico imeti, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati.

7. Zakaj moramo za resnico imeti, kar je Bog razodel?

Kar je Bog razodel, moramo za resnico imeti, ker je Bog sam na sebi resnica in torej ne more ne goljufati ne goljufan biti.

*** 8. Po kom je Bog razodel, kar moramo verovati?**

Kar moramo verovati, je Bog razodel po očakih in prerokih, poslednjič pa po svojem Sinu Jezusu Kristusu in po apostolih.[1])

[1]) „Velikokrat in po mnogih potih je nekdaj Bog govoril očakom po prerokih, poslednjič te dni nam je govoril po (svojem) Sinu.“ (Hebr. 1, 1. 2.)

*** 9. Komu je izročil Jezus Kristus, kar je Bog razodel?**

Kar je Bog razodel, izročil je Jezus Kristus katoliški cerkvi.

*** 10. Čemu je izročil Jezus Kristus katoliški cerkvi, kar je Bog razodel?**

Kar je Bog razodel, izročil je Jezus Kristus katoliški cerkvi, da vse nepokvarjeno ohrani, vse ljudi uči in jim zapoveduje, kaj morajo verovati in storiti, da se zveličajo.

11. Zakaj moramo za resnico imeti, kar nam Bog po katoliški cerkvi zapoveduje verovati?

Kar nam Bog po katoliški cerkvi zapoveduje verovati, moramo za resnico imeti:

1. ker je Jezus Kristus sveti cerkvi podelil dar nezmotljivosti;
2. ker je naravnost zapovedal, da moramo poslušati cerkev.

12. Kje se nahaja, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati?

Kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati, nahaja se deloma v svetem pismu, deloma pa v ustnem izročilu.

13. Kaj je sveto pismo?

Sveto pismo je zbirka tistih knjig, ki so spisane po navdihnenju svetega Duha in jih sveta cerkev pripoznava za božjo besedo.

✻ 14. Kako delimo sv. pismo?

Sveto pismo delimo v sveto pismo stare in nove zaveze ali starega in novega zakona.

✻ 15. Kaj je v svetem pismu starega zakona?

V svetem pismu starega zakona je to, kar je Bog razodel od ustvarjenja sveta do Jezusa Kristusa.[1])

✻ 16. Kaj je v svetem pismu novega zakona?

V svetem pismu novega zakona je to, kar je Bog razodel po Jezusu Kristusu in njegovih apostolih.[2])

---

[1]) Sveto pismo starega zakona ima 21 zgodovinskih, 7 podučnih in 17 preroških knjig. Zgodovinske knjige so: 5 Mojzesovih knjig; knjige: Jozvetova, sodnikov in Rutina; 4 knjige kraljev; 2 kroniški knjigi; knjige: Ezdrova, Nehemijeva, Tobijeva, Juditina in Esterina, in 2 knjigi Makabejcev. — Podučne knjige so: Jobova knjiga, psalmi, Salomonovi pregovori, pridigar, visoka pesem, knjiga modrosti in Sirahova knjiga. — Preroške knjige so: knjige velikih prerokov, ki so bili: Izaija, Jeremija z Baruhom, Ecehijel in Danijel; in knjige malih prerokov, ki so bili: Ozej, Joel, Amos, Abdija, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Hagej, Caharija in Malahija.

[2]) Sveto pismo novega zakona ima 4 evangelije: sv. Mateja, sv. Marka, sv. Luka in sv. Janeza; dejanje apostolov sv. Luka; 14 listov sv. Pavla, 7 listov drugih apostolov in skrivno razodetje sv. Janeza. — Sv. Pavel je pisal te-le liste: 1 Rimljanom, 2 Korinčanom, 1 Galačanom, 1 Efežanom, 1 Filipljanom, 1 Kološanom, 2 Tesaloničanom, 2 Timoteju, 1 Titu, 1 Filemonu, 1 Hebrejcem; izmed drugih apostolov je pisal: sv. Jakob 1 list, sv. Peter 2, sv. Janez 3, sv. Juda Tadej 1.

17. Kaj je ustno izročilo?

Ustno izročilo so tisti razodeti nauki, ki so jih apostoli sicer oznanjevali, pa ne zapisali.[1])

*** 18. Kako je ustno izročilo prišlo do nas?**

Ustno izročilo je prišlo do nas:
1. po ustnem poduku in po obredih svete cerkve;
2. po cerkvenih veroizpovedih;
3. po določilih papežev in cerkvenih zborov;
4. po spisih cerkvenih očetov[2]) in po cerkvenih spomenikih.

*** 19. Ali moremo razodete resnice spoznati tudi z razumom?**

Nekaj razodetih resnic moremo spoznati tudi z razumom; mnogo jih pa ne more spoznati noben ustvarjen razum, še manj pa jih umeti.

*** 20. Kako pravimo razodetim resnicam, katerih ne more spoznati in umeti noben ustvarjen razum?**

Razodetim resnicam, katerih ne more spoznati in umeti noben ustvarjen razum, pravimo verske skrivnosti.

21. Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je k zveličanju neobhodno potrebna; zakaj „brez vere ni mogoče, dopasti Bogu". (Hebr. 11, 6.)

---

[1]) „Bratje, stojte torej trdno in držite se izročil, ki ste se jih naučili ali po govorjenju ali po našem listu." (II. Tes. 2, 14.)

[2]) Najznamenitejši cerkveni očetje so, na zahodu: sv. Ambrož († 397), sv. Hijeronim († 420), sv. Avguštin († 430), sv. Gregor Veliki († 604); na vzhodu: sv. Atanazij († 373), sv. Bazilij († 379), sv. Gregor Nacijanški († 389), sv. Janez Krizostom († 407).

**** 22. Zakaj je vera k zveličanju neobhodno potrebna?**

Vera je k zveličanju neobhodno potrebna, ker more človek spoznati svoj večni namen samo po veri in ga doseči edino tedaj, če živi, kakor ga vera uči.[1])

23. Kakšna mora biti naša vera?

Naša vera mora biti:

1. splošna,
2. trdna,
3. živa,
4. stanovitna.

*** 24. Kdaj je naša vera splošna?**

Naša vera je splošna, če verujemo brez izjeme vse, kar uči katoliška cerkev.

*** 25. Kdaj je naša vera trdna?**

Naša vera je trdna, če verujemo tako, da prav nič ne dvomimo.

*** 26. Kdaj je naša vera živa?**

Naša vera je živa, če živimo tako, kakor vera zahteva.[2])

---

[1]) „Kdor ne veruje, bo pogubljen.“ (Mark. 16, 16.)

[2]) „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je mrtva tudi vera brez del.“ (Jak. 2, 26.)

✻ 27. Kdaj je naša vera stanovitna?

Naša vera je stanovitna, če smo pripravljeni, raje dati vse, tudi življenje, kakor odpasti od vere ali jo zatajiti.[1])

28. Ali zadostuje, da samo splošno verujemo, kar je Bog razodel?

Nikakor ne zadostuje, da samo splošno verujemo, kar je Bog razodel, temveč si moramo prizadevati, da tudi posamezne razodete resnice natančneje spoznavamo in verujemo.

29. Katere resnice moramo pred vsem natančno znati in verovati?

Pred vsem moramo natančno znati in verovati šest temeljnih resnic, namreč:

1. da je en Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;[2])
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;[3])
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.[4])

---

[1]) Vzgled: sveti mučenci.

[2]) „Kdor hoče pristopiti k Bogu, mora verovati, da je, in da plačuje tiste, ki ga iščejo.“ (Hebr. 11, 6.)

[3]) „Ne bojte se tistih, ki telo umoré, duše pa ne morejo umoriti.“ (Mat. 10, 28.)

[4]) „Brez mene ne morete ničesar storiti.“ (Jan 15, 5.)

**** 30. Zakaj moramo pred vsem šest temeljnih resnic natančno znati in verovati?**

Šest temeljnih resnic moramo zato pred vsem natančno znati in verovati, ker so temelj krščanskemu življenju.

31. Kaj nam je razven šest temeljnih resnic še zapovedano znati?

Razven šest temeljnih resnic nam je še zapovedano znati:

1. apostolsko vero;
2. Gospodovo molitev ali očenaš in češčenamarijo;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapovedij;
4. sedem svetih zakramentov;
5. najpotrebnejše nauke o krščanski pravičnosti.

32. Ali je zadosti, da vero samo poznamo in v srcu hranimo?

Nikakor ni zadosti, da vero samo poznamo in v srcu hranimo; moramo jo tudi na zunaj kazati z besedo in dejanjem.[1])

33. S katerim znamenjem posebno spoznava katoliški kristijan svojo vero?

Katoliški kristijan svojo vero posebno spoznava z znamenjem svetega križa, ko se namreč pokriža.

---

[1]) „Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom spoznal tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom zatajil tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ (Mat. 10, 32. 33.)

* 34. Kako se pokrižavamo?

Pokrižavamo se na dvojen način:

1. tako, da s palcem desne roke naredimo križ na čelo, usta in prsi in pri tem izgovarjamo besede: „V imenu O † četa in Si † na in svetega † Duha. Amen“; ali
2. tako, da se z desno roko dotaknemo čela in prsij, potem leve in desne rame ter ob enem izgovarjamo besede: „V imenu Očeta — in Sina — in svetega — Duha. Amen.“

35. Katere verske resnice posebno spoznavamo, kadar se pokrižamo?

Kadar se pokrižamo, posebno spoznavamo ti dve verski resnici:

1. da so tri božje osebe;
2. da nas je Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil.

36. Kje je v kratkem sestavljeno, kar mora verovati katoliški kristijan?

Kar mora verovati katoliški kristijan, je v kratkem sestavljeno v apostolski veroizpovedi ali „apostolski veri“.

Pomni! Zahvali Boga za milost svete vere in drži se trdno naukov katoliške cerkve; zakaj, kakor pravi sv. Avguštin, „večjega bogastva, večjega zaklada ni, kakor je katoliška vera“. Spoznavaj zmiraj očitno in pogumno svojo katoliško vero in zato se tudi nikdar ne sramuj znamenja svetega križa. — Blagor ti, če boš mogel kdaj reči s sv. Pavlom: „Dober boj sem bojeval, . . . vero ohranil.“ (II. Tim. 4, 7.)

2. Oddelek.

O apostolski veroizpovedi.

37. Kako se glasi apostolska vera?

Apostolska vera se glasi:

„Verujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — kateri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen; — šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega; — od ondot bo prišel sodit žive in mrtve. — Verujem v svetega Duha; — sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščanje grehov; — vstajenje mesa; — in večno življenje. — Amen."

38. Zakaj se apostolska vera imenuje „apostolska"?

Apostolska vera se imenuje „apostolska", ker izvira od apostolov.

39. Koliko delov ali členov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali členov.

Prvi člen apostolske vere.

40. Kako se glasi prvi člen apostolske vere?

Prvi člen apostolske vere se glasi: „Verujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje."

41. Kaj nas uči prvi člen apostolske vere?

Prvi člen apostolske vere nas uči:

1. da je Bog;
2. da se prva božja oseba imenuje Oče;
3. da je Bog ustvaril nebo in zemljo.

1. O Bogu.

42. Kaj je Bog?

Bog je bitje, katero je samo od sebe in neskončno popolno.[1])

43. Kaj pomeni: Bog je sam od sebe?

Bog je sam od sebe pomeni: Bog ni postal in svojih popolnostij ni dobil od nobenega drugega bitja.

44. Kaj pomeni: Bog je neskončno popoln?

Bog je neskončno popoln pomeni: Bog ima vse dobre lastnosti v najvišji meri.

45. Katere lastnosti božje si moramo posebno zapomniti?

Posebno si moramo zapomniti te-le lastnosti božje: Bog je zgolj duh, večen in nespremenljiv, povsod pričujoč in vseveden, neskončno moder in vsemogočen, neskončno svet in pravičen, neskončno dobrotljiv in usmiljen, neskončno resničen in zvest.

---

[1]) „Jaz sem, ki sem.“ (II. Mojz. 3, 14.) — „Gospod, tebi ga ni enakega; velik si ti, in veliko je tvoje ime v moči.“ (Jer. 10, 6.)

46. Kaj pomeni: Bog je zgolj duh?

Bog je zgolj duh pomeni: Bog je bitje, ki ima najpopolnejši um in najpopolnejšo prosto voljo, telesa pa ne.[1])

47. Kaj pomeni: Bog je večen?

Bog je večen pomeni: Bog je vselej bil, je in bo vselej.[2])

48. Kaj pomeni: Bog je nespremenljiv?

Bog je nespremenljiv pomeni: Bog je sam v sebi od vekomaj do vekomaj vedno isti.[3])

49. Kaj pomeni: Bog je povsod pričujoč?

Bog je povsod pričujoč pomeni: Bog je povsod, v nebesih in na zemlji.[4])

50. Kaj pomeni: Bog je vseveden?

Bog je vseveden pomeni: Bog vé vse, preteklo, sedanje in prihodnje; vé tudi naše najskrivnejše misli.[5])

---

[1]) „Bog je duh.“ (Jan. 4, 24.)

[2]) „Predno so postale goré in je bila ustvarjena zemlja in nje okrog, si ti od vekomaj do vekomaj, o Bog!“ (Ps. 89, 2.)

[3]) „Jaz sem Gospod in se ne spreminjam.“ (Mal. 3, 6.)

[4]) „Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi šel v pekel, si ti tukaj.“ (Ps. 138, 7. 8.)

[5]) „Nobena stvar ni nevidna pred njim, ampak vse je golo in odgrneno pred očmi tistega, kateremu nam bo treba dajati odgovor.“ (Hebr. 4, 13.)

51. Kaj pomeni: Bog je neskončno moder?

Bog je neskončno moder pomeni: Bog urejuje vse tako, da vselej doseže svoje najsvetejše namene.[1])

52. Kaj pomeni: Bog je vsemogočen?

Bog je vsemogočen pomeni: Bog je ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je; storiti more vse, kar hoče.[2])

53. Kaj pomeni: Bog je neskončno svet?

Bog je neskončno svet pomeni: Bog hoče in ljubi samo dobro in sovraži vse hudo.[3])

54. Kaj pomeni: Bog je neskončno pravičen?

Bog je neskončno pravičen pomeni: Bog plačuje dobro in kaznuje hudo, kakor kdo zasluži.[4])

55. Kaj pomeni: Bog je neskončno dobrotljiv?

Bog je neskončno dobrotljiv pomeni: Bog je poln ljubezni do svojih stvarij; vse dobro imamo od njega.[5])

---

[1]) „Kako veličastna so tvoja dela, o Gospod! vse si naredil v modrosti." (Ps. 103, 24.)

[2]) „Vse, karkoli hoče, stori Gospod na nebu, na zemlji, v morju in v vseh brezdnih." (Ps. 134, 6.)

[3]) „Jaz sem Gospod, vaš Bog; bodite sveti, ker sem jaz svet." (III. Mojz. 11, 44.) — Postava na Sinajski gori. (II. Mojz. 20.)

[4]) Bog „sodi brez ozira na zunanjo veljavo vsakega po njegovem delu." (I. Petr. 1, 17.) — Vzgled: bogatin in ubogi Lazar. (Luk. 16, 19. nasl.)

[5]) „Kaj imaš, česar bi ne bil prejel?" (I. Kor. 4, 7.)

56. Kaj pomeni: Bog je neskončno usmiljen?

Bog je neskončno usmiljen pomeni: Bog je pripravljen in voljan, odpustiti nam grehe in odvrniti hudo od nas.[1])

57. Kaj pomeni: Bog je neskončno resničen in zvest?

Bog je neskončno resničen in zvest pomeni: vse, kar Bog reče, je res, in kar obljubi ali zažuga, gotovo izpolni.[2])

*** 58. Iz česa spoznavamo, da je Bog, in kakšne lastnosti da ima?**

Da je Bog, in kakšne lastnosti da ima, spoznavamo:
1. iz vidnega sveta;[3])
2. iz glasú svoje vesti;[4])
3. zlasti iz nadnaravnega razodetja.

Pomni! Veseli se neskončne popolnosti božje in ljubi Boga nad vse; samo on more osrečiti tvoje srce. „Kaj imam v nebesih, in kaj ljubim na zemlji, kakor tebe? . . . Bog mojega srca in delež moj je Bog vekomaj.“ (Ps. 72, 25. 26.)

---

[1]) „Kakor resnično živim, pravi Gospod, nočem smrti hudobneža, temveč, da se . . . . vrne s svojega pota in živi.“ (Eceh. 33, 11.) — Vzgled: Ninive (Jon. 3.); izgubljeni sin. (Luk. 15, 11. nasl.)

[2]) „Bog ni ko človek, da bi lagal; tudi ne ko sin človekov, da bi se spreminjal. Rekel je, in ne bi storil? Govoril je, in ne bi izpolnil?“ (IV. Mojz. 23, 19.)

[3]) „Neumnež pravi v svojem srcu: Ni Boga!“ (Ps. 13, 1.) — „Kar je nevidnega na njem (na Bogu), se od ustvarjenja sveta sem spoznava in vidi po tem, kar je ustvarjenega, tudi njegova večna moč in božanstvo, tako da (pagani) nimajo izgovora.“ (Rimlj. 1, 20.)

[4]) „Oni (pagani) kažejo, da je delo postave zapisano v njihovih srcih, ker jim o tem pričuje njihova vest.“ (Rimlj. 2, 15.) — „Nikdo ne taji Boga, razven tisti, kateremu bi bilo ljubše, če bi ne bilo Boga.“ (Sv. Avguštin.)

2. O treh božjih osebah.

59. Ali je več, kakor en Bog?

Le en Bog je.[1])

60. Koliko je oseb v Bogu?

V Bogu so tri osebe.

61. Kako se imenujejo tri božje osebe?

Tri božje osebe se imenujejo: prva Oče, druga Sin, tretja sveti Duh.[2])

62. Ali je vsaka božja oseba pravi Bog?

Vsaka božja oseba je pravi Bog: Oče je pravi Bog, Sin je pravi Bog, sveti Duh je pravi Bog; in vendar je le en Bog.

*** 63. Zakaj so tri božje osebe le en Bog?**

Tri božje osebe so le en Bog, ker imajo vse tri le eno in isto nerazdeljivo bistvo in naravo ali naturo in zato tudi iste božje lastnosti.

*** 64. Kako se razločujejo tri božje osebe med seboj?**

Tri božje osebe se razločujejo tako med seboj: Oče je sam od sebe od vekomaj; Sin je rojen od Očeta od vekomaj; sveti Duh izhaja zajedno od Očeta in Sina od vekomaj.[3])

---

[1]) „Jaz sem Gospod, in ni drugega več; razven mene ni Boga." (Iz. 45, 5.)

[2]) „Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha." (Mat. 28, 19.) — Jezusov krst. (Mat. 3, 13. nasl.)

[3]) „Gospod mi je rekel: Moj Sin si ti, danes sem te rodil." (Ps. 2, 7.) — „Kadar pa pride Tolažnik, katerega vam pošljem od Očeta, Duh resnice, kateri izhaja od Očeta, on bo pričeval o meni." (Jan. 15, 26.)

*** 65. Katera dela se prilastujejo posameznim božjim osebam?**

Posameznim božjim osebam se prilastujejo ta-le dela: Očetu stvarjenje, Sinu odrešenje, svetemu Duhu posvečenje.

66. Kako se imenujejo tri božje osebe skupaj?

Tri božje osebe skupaj se imenujejo presveta Trojica. (Praznik presvete Trojice.)

Pomni! Moli nepojmljivo skrivnost presvete Trojice v ponižni veri in zahvali Očeta, ki te je ustvaril, Sina, ki te je odrešil, in svetega Duha, ki te je posvetil. „Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej in na vekomaj. Amen.“ Nikdar ne pozabi, kar si presveti Trojici slovesno obljubil pri svetem krstu.

3. O stvarjenju, ohranjenju in vladanju sveta.

67. Zakaj imenujemo Boga „stvarnika nebes in zemlje“?

Boga imenujemo „stvarnika nebes in zemlje“, ker je ustvaril ves svet: nebo in zemljo in vse, kar je.[1])

68. Kaj pomeni beseda „ustvariti“?

Beseda „ustvariti“ pomeni: iz nič kaj narediti.

69. Čemu je Bog ustvaril svet?

Bog je ustvaril svet:
1. v svojo čast;
2. v blagor stvarém.

[1]) „V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo.“ (I. Mojz. 1, 1.)

70. Kako skrbi Bog za ustvarjeni svet?

Bog skrbi za ustvarjeni svet tako, da ga neprenehoma ohranjuje in vlada.

*** 71. Kaj pomeni: Bog ohranjuje svet?**

Bog ohranjuje svet pomeni: Bog stori s svojo vsemogočnostjo, da obstoji ves svet in vsaka stvar, dokler on hoče.[1])

*** 72. Kaj pomeni: Bog vlada svet?**

Bog vlada svet pomeni: Bog vodi in obrača vse na dobro; nič se ne zgodi, če on noče, ali če on ne pripusti.[2])

**** 73. Ali vodi in obrača Bog tudi hudo in trpljenje na dobro?**

Bog vodi in obrača tudi hudo in trpljenje na dobro: hudobne hoče s tem kaznovati in poboljšati, dobre pa skušati in jim povečati zasluženje za nebesa.

**** 74. Zakaj pripušča Bog tudi greh?**

Bog pripušča tudi greh, ker noče vzeti človeku proste volje, in ker more tudi nasledke greha obrniti na dobro.[3])

---

[1]) „Kako bi moglo kaj obstati, ako bi ti ne hotel?" (Modr. 11, 26.)

[2]) „Ali se ne prodasta dva vrabca za en vinar? In ne eden izmed njiju ne pade na zemljo brez vašega Očeta. Vaši lasje na glavi pa so vsi prešteti." (Mat. 10, 29. 30.)

[3]) „Vi (bratje egiptovskega Jožefa) ste mislili hudo zoper mene, Bog pa je tisto obrnil na dobro." (I. Mojz. 50, 20.)

75. Kako imenujemo skrb, s katero Bog vse ohranjuje in vlada?

Skrb, s katero Bog vse ohranjuje in vlada, imenujemo božjo previdnost.

Pomni! Zaupaj vedno trdno in otroško v božjo previdnost, ki ti hoče vselej le dobro, in nikar ne toži o božjih naredbah. „Tistim, ki ljubijo Boga, služi vse k dobremu.“ (Rimlj. 8, 28.)

4. O angelih.

76. Katere so najimenitnejše stvari božje?

Najimenitnejše stvari božje so angeli.

77. Kaj so angeli?

Angeli so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne.[1])

78. Čemu je Bog ustvaril angele?

Bog je ustvaril angele, da ga molijo in ljubijo, mu služijo in ljudi varujejo.[2])

79. Kakšni so bili angeli, ko jih je Bog ustvaril?

Ko je Bog angele ustvaril, bili so dobri in srečni; obdarjeni so bili s posvečujočo milostjo božjo in z mnogimi popolnostmi.

80. Ali so vsi angeli ohranili milost božjo?

Angeli niso vsi ohranili milosti božje; mnogi so jo izgubili z grehom napuha.

---

[1]) Sveto pismo omenja devet angelskih vrst ali korov, ki so tem popolnejši, kolikor višji, in sicer: angele, nadangele, prvaštva, oblasti, moči, gospodstva, prestole, kerubine in serafine. (Efež. 1, 21; Kološ. 1, 16.)

[2]) „Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli; ki, mogočni v moči, izpolnjujete njegovo voljo.“ (Ps. 102, 20.) — „Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, naj te varujejo na vseh tvojih potih.“ (Ps. 90, 11.) — Vzgled: Lot (I. Mojz. 19.); Tobija (Tob. 5. nasl.)

81. Kako je Bog kaznoval napuhnene angele?

Bog je kaznoval napuhnene angele s tem, da jih je vekomaj zavrgel in pahnil v pekel.[1])

82. Kako pravimo zavrženim angelom?

Zavrženim angelom pravimo hudobni duhovi ali hudiči.

83. Kako je Bog poplačal dobre angele?

Dobre angele je Bog poplačal z večnim zveličanjem v nebesih.[2])

84. Kakšni so dobri angeli do nas?

Dobri angeli so nam blagohotni: nas ljubijo in varujejo na duši in na telesu, opominjajo k dobremu in prosijo za nas.

85. Kako pravimo angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo?

Angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo, pravimo, angeli varuhi.
(Praznik svetih angelov varuhov.)

86. Kakšno dolžnost imamo do svojih angelov varuhov?

Do svojih angelov varuhov imamo dolžnost, da jih častimo in na pomoč kličemo, da poslušamo njihove opomine in smo jim hvaležni.

---

[1]) „Bog tudi angelom, ki so grešili, ni zanesel, temveč jih je s peklenskimi vrvmí v brezdno potegnil in jih izročil v trpljenje.“ (II. Petr. 2, 4.)

[2]) „Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 18, 10.)

87. Kakšni so hudobni duhovi proti nam?

Hudobni duhovi so nam sovražni: črtijo in zavidajo nas ter nas napeljujejo v greh; želé nam škodovati na duši in na telesu ter nas večno pogubiti.[1])

**** 88. Kako se ustavljajmo zalezovanju hudobnih duhov?**

Zalezovanju hudobnih duhov se ustavljajmo tako, da čujemo in molimo in se stanovitno bojujemo zoper njihove skušnjave.[2])

Pomni! Posnemaj dobre angele: bodi čist, voljen za vse dobro in pobožen; vedi se lepo in spodbudno pri službi božji; pomagaj bližnjemu k vsemu dobremu. — Varuj se, da ne postaneš z grehom podoben hudobnim duhovom ali celo njihov pomočnik, ko bi namreč druge zapeljeval v greh.

5. O človeku.

89. Katera je za angeli najimenitnejša stvar božja?

Za angeli je človek najimenitnejša stvar božja.

90. Iz česa je človek?

Človek je iz telesa in neumrjoče duše, ki je po svoji n a r a v i ali naturi podoba božja.[3])

91. Zakaj je človeška duša po svoji naravi podoba božja?

Človeška duša je po svoji naravi podoba božja, ker je neumrjóč duh ter ima um in prosto voljo.

---

[1]) Vzgledi: Eva (I. Mojz. 3.); Job (Job 2.); Juda Iškarijot (Jan. 13, 2.); obsedenci.

[2]) „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjovéč lev in išče, koga bi požrl. Temu se ustavljajte trdni v veri.“ (I. Petr. 5, 8. 9.)

[3]) „Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje, in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja, in bil je človek živa stvar.“ (I. Mojz. 2,7.) — „Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti.“ (I. Mojz. 1, 26.)

92. Čemu je Bog ustvaril človeka?

Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča.[1])

*** 93. Ali se more človek zveličati samo s svojimi naravnimi močmi?**

Človek se ne more zveličati samo s svojimi naravnimi močmi; ker zveličanje, za katero je od Boga namenjen, je nadnaravno in se torej more doseči le z nadnaravnimi pripomočki svete vere in milosti božje.

94. Kako je bilo ime prvima človekoma?

Prvima človekoma je bilo ime Adam in Eva, ki sta prva roditelja vsega človeškega rodu.

95. Kakšna sta bila prva človeka, ko ju je Bog ustvaril?

Ko je Bog ustvaril prva človeka, bila sta dobra in srečna; ker:

1. imela sta posvečujočo milost božjo, bila sta sveta in pravična in tako nadnaravno Bogu podobna;
2. bila sta otroka božja in imela sta pravico do nadnaravnega zveličanja v nebesih;
3. imela sta globoko spoznanje in voljo nagnèno k dobremu;
4. živela sta v raju, prosta vsakeršnega trpljenja in neumrjóča tudi po telesu.

96. Ali sta prva človeka od Boga podeljene darove prejela samo zase?

Prva človeka od Boga podeljenih darov nista prejela samo zase, temveč tudi za svoje potomce, ki bi jih bili po njih podedovali.

---

[1]) „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.“ (Mat. 22, 37.) — Bog „hoče, da bi bili zveličani vsi ljudje in bi prišli k spoznanju resnice.“ (I. Tim. 2, 4.)

97. Ali sta prva človeka ostala dobra in srečna?

Prva človeka nista ostala dobra in srečna; hudo sta se pregrešila in sta tako postala nesrečna na duši in na telesu.

98. S čim sta se prva človeka hudo pregrešila?

Prva človeka sta se s tem hudo pregrešila, da sta, zapeljana od hudobnega duha, jedla sad drevesa, ki ga jima je bil Bog prepovedal.

99. Kako sta postala prva človeka vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu?

Prva človeka sta postala vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu tako-le:

1. izgubila sta posvečujočo milost božjo, in zato tudi nista bila več nadnaravno Bogu podobna;
2. nehala sta biti otroka božja, izgubila sta pravico do večnega zveličanja, in zaslužila sta večno pogubljenje;
3. njuno spoznanje je oslabelo, in njuna volja se je nagnila k hudemu;
4. izgnana sta bila iz raja, morala sta mnogo trpeti in nazadnje umreti.

100. Ali je Adamov greh škodoval samo prvima človekoma?

Adamov greh ni škodoval samo prvima človekoma; s svojimi hudimi nasledki je prešel tudi na nas, ki smo Adamovega rodu.[1])

[1]) „Kakor je po enem človeku greh prišel na svet in po grehu smrt, in tako je nad vse ljudi prišla smrt, ker so vsi v njem grešili.“ (Rimlj. 5, 12.)

101. Kako se pravi grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas?

Grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas, pravi se izvirni ali podedovani greh, ker ga nismo storili sami, temveč smo ga takorekoč podedovali.

102. Kdo edini je bil obvarovan izvirnega greha?

Blažena Devica Marija edina je bila obvarovana izvirnega greha, in to po posebni milosti božji z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa.

(Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. decembra.)

*** 103. Zakaj je bila blažena Devica Marija obvarovana izvirnega greha?**

Blažena Devica Marija je bila obvarovana izvirnega greha, ker je bila izbrana za mater Sinú božjemu.

104. Kaj je Bog storil, da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati?

Da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati, se jih je Bog usmilil in je obljubil Odrešenika že prvima človekoma.[1])

105. Kdaj je prišel obljubljeni Odrešenik na svet?

Obljubljeni Odrešenik je prišel na svet kakih štiri tisoč let potem, ko je Bog ustvaril prva dva človeka.

**** 106. Zakaj Bog Odrešenika ni poslal takoj, ko ga je obljubil?**

Bog Odrešenika zato ni poslal takoj, ko ga je obljubil, ker je hotel, da bi ljudje spoznali vso nesrečo greha, da bi hrepeneli po Odrešeniku in ga radi sprejeli.

(Adventni čas.)

---

[1]) „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš zalezovala njeno peto.“ (I. Mojz. 3, 15.)

107. Kdo je obljubljeni Odrešenik?

Obljubljeni Odrešenik je Jezus Kristus.

Pomni! Zahvali Boga, da te je ustvaril po svoji podobi, in sovraži greh, ki je zanesel vso nesrečo na svet. Zahvali pa tudi Boga, da te ni na večno zavrgel kakor napuhnene angele, temveč ti je poslal Odrešenika.

Drugi člen apostolske vere.

108. Kako se glasi drugi člen apostolske vere?

Drugi člen apostolske vere se glasi: „In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega."

109. Kaj nas uči drugi člen apostolske vere?

Drugi člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus
1. edini Sin Boga Očeta;
2. Bog in človek skupaj;
3. naš Gospod.

110. Kaj pomeni ime „Jezus"?

Ime „Jezus" pomeni: Odrešenik ali Zveličar.[1]) (Praznik presvetega imena Jezusovega.)

✻ 111. Zakaj se imenuje Jezus Odrešenik ali Zveličar?

Jezus se imenuje Odrešenik ali Zveličar, ker nas je greha in pogubljenja odrešil in nam prinesel milost in zveličanje.

112. Kaj pomeni ime „Kristus"?

Ime „Kristus" pomeni tisto, kar ime Mesija, namreč: Maziljenec.

---

[1]) „Imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo njih grehov." (Mat. 1, 21.)

*** 113. Zakaj se imenuje Jezus Maziljenec?**

Jezus se imenuje Maziljenec, ker se je v stari zavezi najvišja čast in oblast podeljevala z maziljenjem, in ker ima Jezus vso čast in oblast kot naš najvišji učenik, duhovnik in kralj.[1])

114. Zakaj se imenuje Jezus „edini“ Sin božji?

Jezus se imenuje „edini“ Sin božji, ker je samo on pravi božji Sin.

115. Zakaj pravimo: Jezus Kristus je Bog in človek skupaj?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, pravimo zato, ker je od vekomaj Bog in si je v času privzel tudi človeško naravo, to je dušo in telo, ter se je tako včlovečil.[2])

116. Koliko narav je v Jezusu Kristusu?

V Jezusu Kristusu ste dve naravi: božja in človeška.

117. Koliko oseb je v Jezusu Kristusu?

V Jezusu Kristusu je le ena oseba, in sicer božja, ki združuje v sebi božjo in človeško naravo.

118. Čemu se je Sin božji včlovečil?

Sin božji se je včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal.

119. Zakaj se imenuje Jezus Kristus „naš Gospod“?

Jezus Kristus se imenuje „naš Gospod“, ker je Bog in naš Odrešenik in smo torej mi popolnoma njegova last.

---

[1]) Jezusa iz Nazareta je „Bog mazilil s svetim Duhom in z močjo.“ (Dej. ap. 10, 38.)

[2]) „In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala.“ (Jan. 1, 14.)

*** 120. Odkod vemo, da je Jezus Kristus Sin božji in pravi Bog?**
*****

Da je Jezus Kristus Sin božji in pravi Bog, vemo:
1. ker je to pričeval nebeški Oče;[1])
2. ker je to zatrjeval Jezus Kristus sam;[2])
3. ker so to učili apostoli;[3])
4. ker to vedno uči katoliška cerkev.

*** 121. Odkod vemo, da je Jezus Kristus obljubljeni Odrešenik?**
*****

Da je Jezus Kristus obljubljeni Odrešenik, vemo odtod, ker se je v Jezusu Kristusu izpolnilo vse, kar so o Odrešeniku napovedovali preroki, in naznanjale predpodobe.

*** 122. Kaj so preroki napovedovali o Odrešeniku?**
*****

Preroki so napovedovali o Odrešeniku:
1. kdaj bo prišel na svet, in kje se bo rodil;[4])
2. da bo čudeže delal, trpel in umrl;[5])

---

[1]) „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“ (Mat. 3, 17.)

[2]) „In véliki duhoven (Kajfa) mu je rekel: Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?“ (Mat. 26, 63.) — „Jezus pa mu je rekel: Jaz sem.“ (Mark. 14, 62.)

[3]) „Odgovoril je Simon Peter in rekel: Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ (Mat. 16, 16.) — „Tomaž je odgovoril in mu rekel: Moj Gospod in moj Bog.“ (Jan. 20, 28.)

[4]) „Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda . . ., dokler ne pride tisti, ki ima biti poslan, in katerega čakajo narodi.“ (I. Mojz. 49, 10.) — „Tako je pisano po preroku: In ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor najmanjši med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe pride vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ (Mat. 2, 5. 6.)

[5]) „Bog sam bo prišel in vas bo rešil. Tedaj se bodo odprle slepim oči, in ušesa gluhih bodo odmašena. Tedaj bo kruljevi skakal kakor jelen, in jezik mutastih se bo razvezal.“ (Iz. 35, 4—6.) —

3. da bo od mrtvih vstal in v nebesa šel;[1])
4. da bo ustanovil sveto cerkev, katera nikdar ne bo prenehala.[2])

*** 123. Katere so najimenitnejše predpodobe Odrešenika?**

Najimenitnejše predpodobe Odrešenika so: Abel, Melhizedek in Izaak, egiptovski Jožef in Jona; velikonočno jagnje in bronasta kača.

Pomni! „Hvaljen bodi Jezus Kristus — na veke!“ Njegovi, to je našega Gospoda in Odrešenika, hočemo biti; „zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.“ (Dej. ap. 4, 12.)

Tretji člen apostolske vere.

124. Kako se glasi tretji člen apostolske vere?

Tretji člen apostolske vere se glasi: „Kateri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device.“

125. Kaj nas uči tretji člen apostolske vere?

Tretji člen apostolske vere nas uči, kako se je Sin božji včlovečil.

126. Kako se je včlovečil Sin božji?

Sin božji se je včlovečil tako, da si je čudežno, z močjo svetega Duha, privzel človeško naravo.[3]) (Praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca.)

„Moje roke in moje noge so mi prebodli, vse moje kosti so prešteli; . . . moja oblačila so si razdelili, in za mojo suknjo so vadljali.“ (Ps. 21, 17—19.)

[1]) „Ne boš pustil moje duše v peklu, in tudi ne boš pripustil svojemu Svetemu videti trohnobe.“ (Ps. 15, 10.)

[2]) „On bo gospodoval od morja do morja . . . . In molili ga bodo vsi kralji zemlje, vsi narodi mu bodo služili.“ (Ps. 71, 8. 11.)

[3]) „Sveti Duh bo prišel v té (Marija), in moč Najvišjega te bo obsenčila.“ (Luk. 1, 35.)

127. Koga ima Jezus Kristus kot človek za mater?

Jezus Kristus ima kot človek blaženo Devico Marijo za mater.

128. Zakaj se imenuje Marija „Mati božja“?

Marija se imenuje „Mati božja“, ker je rodila Jezusa Kristusa, ki je Bog in človek skupaj.[1])

*** 129. Zakaj se imenuje Marija „blažena Devica“?**

Marija se imenuje „blažena Devica“, ker je ostala vedno devica in jo moramo slaviti nad vse device.[2])

130. Ali ima Jezus Kristus kot človek očeta?

Jezus Kristus kot človek nima očeta; Jožef, ženin Marijin, je bil samo rednik Jezusa Kristusa. (Praznik svetega Jožefa, 19. marca.)

131. Kje je bil Jezus Kristus rojen?

Jezus Kristus je bil rojen v Betlehemu v hlevu. (Božič, 25. decembra.)

132. Kdo je oznanil rojstvo Jezusa Kristusa?

Rojstvo Jezusa Kristusa so oznanili:

1. angeli pastirjem;
2. zvezda modrim v jutrovi deželi;
3. modri kralju Herodu in pismarjem;
4. sveti Duh starčku Simeonu in prerokinji Ani v Jeruzalemu;
5. Simeon in Ana ljudstvu v templu.

---

[1]) „Odkod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni?“ (Luk. 1, 43.)

[2]) „Glej, Devica bo spočela in sina rodila.“ (Iz. 7, 14.) — „Odslej me bodo blagrovali vsi narodi.“ (Luk. 1, 48.)

133. Kaj vemo iz Jezusovih otroških let?

Iz Jezusovih otroških let vemo to-le:

1. osmi dan po rojstvu je dobil pri obrezovanju ime Jezus;
2. štirideseti dan ga je Marija darovala v templu;
3. modri iz jutrove dežele so ga prišli molit in so mu darovali zlata, kadila in mire;
4. Herodovemu zalezovanju je ušel v Egipt; po Herodovi smrti sta ga pa Jožef in Marija pripeljala v Nazaret.

(1. Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.
2. svečnica, 2. februarja.
3. praznik razglašenja Gospodovega ali sveti trije kralji, 6. januarja.
4. god nedolžnih otročičev, 28. decembra. — Sveta družina.)

134. Kaj vemo iz Jezusove mladosti?

Iz Jezusove mladosti vemo to-le:

1. ko je bil dvanajst let star, šel je s svojimi stariši k velikonočnemu prazniku v Jeruzalem in je tam zaostal; tretji dan pa so ga našli v templu;
2. bil je pokoren svojim starišem, rastel je v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh in živel je nepoznan, dokler ni začel javno učiti.

135. Kdaj je začel Jezus javno učiti?

Jezus je začel javno učiti, ko je bil trideset let star.

136. Kaj se je zgodilo, predno je začel Jezus učiti?

Predno je začel Jezus učiti, se je zgodilo to-le:

1. Janez Krstnik je oznanjeval pokoro in pričal, da je Jezus jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta;
2. Jezus je bil krščen od Janeza Krstnika v reki Jordanu;

(Praznik svetega Janeza Krstnika, 24. junija.)

3. pri krstu se je prikazal sveti Duh v golobji podobi nad Jezusom, in Bog Oče se je oglasil: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje“ (Mat. 3, 17.);
4. po nagibu svetega Duha je šel Jezus v puščavo, kjer se je postil štirideset dnij in štirideset nočij; potem ga je hudobni duh skušal, in angeli so mu stregli.
(Štiridesetdanski post.)

137. Kako je Jezus učil?

Jezus je tako-le učil:
1. hodil je po svoji domovini od kraja do kraja, in je povsod dobrote skazoval;
2. sprejemal je učence in izmed njih si izbral dvanajst apostolov;
3. učil je resnice, katere moramo verovati, in čednosti, katere si moramo pridobivati.

138. S čim je Jezus spričal resnico svojega nauka?

Jezus je spričal resnico svojega nauka:
1. s svetostjo svojega življenja;[1]
2. z dokazi svetega pisma;[2]
3. s čudeži in prerokbami.[3]

**** 139. Kaj so čudeži?**

Čudeži so taka izredna dela, katerih ne morejo izvršiti naravne moči, temveč samo božja vsemogočnost.

---

1) „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ (Jan. 8, 46.)

2) „Preiskujete pisma, ... in ona so, ki o meni pričujejo.“ (Jan. 5, 39.)

3) „Dela, katera jaz delam, pričujejo o meni, da me je Oče poslal.“ (Jan. 5, 36.)

*** 140. Kakšne čudeže je Jezus delal?**

Jezus je delal raznovrstne čudeže; spremenil je, na primer, vodo v vino in nasitil dvakrat na tisoče ljudij z malo kruhi in ribami; izganjal hudobne duhove in pomiril vihar na morju; ozdravljal samo s svojo besedo vsakovrstne bolnike, obujal mrtve in sam veličastno vstal od mrtvih.

**** 141. Kaj so prerokbe?**

Prerokbe so določne napovedbe takih prihodnjih rečij, katerih ne more noben drug vedeti, ko sam Bog.

*** 142. Kakšne prihodnje reči je Jezus napovedal?**

Jezus je napovedal, da ga bo Juda izdal in Peter zatajil; kako bo umrl, in da bo vstal od mrtvih; da bo šel v nebesa in poslal svetega Duha; da bo Jeruzalem razdejan, in še mnogo drugih rečij.

143. Ali so vsi verovali v Jezusa?

Niso vsi verovali v Jezusa; zlasti veliki duhovni, pismarji in farizeji so ga sovražili zavoljo njegovega nauka in ga skušali umoriti.

Pomni! Zahvali Boga, da se je iz ljubezni do tebe včlovečil; trdno se drži njega in njegovega nauka in hodi za njim. On ti kliče: „Jaz sem pot in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu, razven po meni.“ (Jan. 14, 6.)

Četrti člen apostolske vere.

144. Kako se glasi četrti člen apostolske vere?

Četrti člen apostolske vere se glasi: „Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen.“

145. Ali je Jezus Kristus trpel kot Bog ali kot človek?
Jezus Kristus je trpel le kot človek; zakaj kot Bog ni mogel trpeti.

146. Kaj je Jezus Kristus trpel?
Jezus Kristus je trpel neizrekljivo velike bolečine na duši in na telesu.

147. Kaj je trpel Jezus na duši?
Na duši je Jezus trpel veliko bridkost in žalost, zaničevanje in zasramovanje, obrekovanje in druge krivice.[1])

148. Kaj je trpel Jezus na telesu?
Na telesu je Jezus trpel mnogo muk, udarcev in hudih ran; bil je bičan, s trnjem kronan in križan.

149. Kdo je obsodil Jezusa v smrt na križu?
Poncij Pilat, oblastnik Judeje, je obsodil Jezusa v smrt na križu, in sicer iz strahu pred Judi.

150. Kdo je tožil Jezusa Pilatu?
Veliki duhovni in pismarji so iz sovraštva in zavisti Jezusa po krivem tožili Pilatu, češ, da je Boga preklinjal, in da je hotel postati judovski kralj.

151. Kje je bil Jezus križan?
Jezus je bil križan na gori Kalvariji, blizu Jeruzalemskega mesta, in je na križu umrl, ko se je njegova duša ločila od telesa.[2])
(Veliki petek.)

---

[1]) „Moja duša je žalostna do smrti.“ (Mat. 26, 38.)

[2]) „Jezus je zavpil z velikim glasom in rekel: Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“ (Luk. 23, 46.) Po teh besedah „je glavo nagnil in dušo izdihnil.“ (Jan. 19, 30.)

*** 152. Ali se je pri Jezusovi smrti božja narava ločila od človeške?**

Pri Jezusovi smrti se božja narava ni ločila od človeške, ampak ostala je združena z dušo in s telesom.

*** 153. Kateri čudeži so se godili ob Jezusovi smrti?**

Ob Jezusovi smrti so se godili ti-le čudeži: solnce je otemnelo, pregrinjalo v templu se je pretrgalo, zemlja se je tresla, skale so pokale, grobi so se odpirali, in vstalo je mnogo mrtvih.

154. Kdo je pokopal Jezusovo telo?

Jožef Arimatejec in Nikodem sta pokopala Jezusovo telo; položila sta je v nov, v skalo vsekan grob, kamor še nihče ni bil položen.

**** 155. Zakaj je hotel Jezus trpeti in umreti?**

Jezus je hotel trpeti in umreti:

1. da bi za nas popolnoma zadostil božji pravičnosti;
2. da bi nas odrešil greha, sužnosti hudobnega duha in večnega pogubljenja;[1]
3. da bi nam zaslužil mnogo milostij in večno zveličanje.

**** 156. Zakaj je mogel Jezus za nas popolnoma zadostiti?**

Jezus je mogel za nas popolnoma zadostiti, ker ni samo človek, temveč tudi Bog, in ker ima torej njegova smrt neskončno vrednost.

---

[1]) „On pa je bil ranjen zavoljo naših grehov in potrt zavoljo naših hudobij; pokorjenje je bilo nad njim zavoljo našega mirú, in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.“ (Iz. 53, 5.) — On „nas je ljubil in nas opral naših grehov v svoji krvi.“ (Skriv. raz. 1, 5.)

***157. Ali se morejo po Jezusovem zasluženju zveličati vsi ljudje?**

Po Jezusovem zasluženju se morejo zveličati vsi ljudje, če storé, kar je potrebno, da se ga udeležé.[1]) (Veliki teden, krvavi pôt Kristusov, Kristusova smrt, božji grob, češčenje žalostne Matere božje, križev pot, najdenje svetega križa, povišanje svetega križa.)

Pomni! „Glej, jagnje božje, glej, katero odjemlje greh sveta." (Jan. 1, 29.) „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubí, temveč ima večno življenje." (Jan. 3, 16.) — Premišljuj Jezusa na križu; „vse kaže ljubezen: glava je nagnena, da bi te poljubila; roke so razprostrte, da bi te objele; srce je odprto, da bi te sprejelo v se." (Sv. Avguštin.)

Peti člen apostolske vere.

158. Kako se glasi peti člen apostolske vere?

Peti člen apostolske vere se glasi: „Šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal."

159. Kaj pomenijo besede: „šel pred pekel"?

Besede: „šel pred pekel" pomenijo, da je šla Jezusova duša po smrti v predpekel.[2])

160. Kaj je predpekel?

Predpekel je kraj, kjer so duše pravičnih, pred Kristusom umrlih, mirno in brez bolečin pričakovale Odrešenika.

---

[1]) „On je sprava za naše grehe; pa ne samo za naše, ampak tudi za grehe vsega svetá." (I. Jan. 2, 2.)

[2]) On je bil „umorjen po mesu, oživljen pa v duhu, v katerem je prišel tudi k duhovom, ki so bili v ječi, in jim oznanjeval". (I. Petr. 3, 18. 19.)

161. Zakaj je šel Jezus pred pekel?

Jezus je šel pred pekel, da je oznanil dušam pravičnih njihovo odrešenje.

162. Kaj pomenijo besede: „od mrtvih vstal“?

Besede „od mrtvih vstal“ pomenijo, da je Jezus Kristus z lastno močjo svojo dušo zopet združil s telesom, in da je neumrjoč in častit prišel iz zaprtega groba.
(Velika noč.)

* **163. Kdo spričuje, da je Jezus Kristus res od mrtvih vstal?**

Da je Jezus Kristus res od mrtvih vstal, spričujejo apostoli, ki so ga po njegovem vstajenju večkrat videli in se ga dotikali, ž njim govorili in jedli ter celo dali svoje življenje za resničnost njegovega vstajenja.

** **164. Kaj nam dokazuje vstajenje Jezusa Kristusa?**

Vstajenje Jezusa Kristusa nam dokazuje:

1. Da so se izpolnile napovedbe prerokov[1]) in Kristusove lastne[2]) napovedbe;
2. da je Jezus Kristus res Bog, in da je njegov nauk resničen;[3])
3. da bodemo vstali tudi mi.[4])

Pomni! „Kakor je Kristus vstal od mrtvih . . ., tako hodímo tudi mi v novem življenju.“ (Rimlj. 6, 4.) „Resničen je nauk: ako namreč ž njim umrjemo, bomo tudi ž njim živeli; ako ž njim trpimo, bomo tudi ž njim kraljevali.“ (II. Tim. 2, 11. 12.)

---

1) „Ne boš pustil moje duše v peklu, in tudi ne boš pustil svojemu Svetemu videti trohnobe.“ (Ps. 15, 10.)

2) „Poderite ta tempel, in v treh dneh ga bom postavil . . . On pa je govoril o templu svojega telesa.“ (Jan. 2, 19. 21.)

3) „Ako pa Kristus ni vstal, tedaj je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera.“ (I. Kor. 15, 14.)

4) „Zdaj pa je Kristus vstal od mrtvih, prvina spečih; ker po človeku je smrt in po človeku vstajenje mrtvih.“ (I. Kor. 15, 20. 21.)

Šesti člen apostolske vere.

165. Kako se glasi šesti člen apostolske vere?

Šesti člen apostolske vere se glasi: „Šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega.“

166. Kdaj je šel Jezus v nebesa?

Jezus je šel v nebesa štirideseti dan po svojem vstajenju.
(Kristusov vnebohod.)

167. Kako je šel Jezus Kristus v nebesa?

Jezus Kristus je šel z lastno močjo, z dušo in telesom, vpričo svojih učencev, z Oljske gore v nebesa.

*
* **168. Zakaj je šel Jezus Kristus v nebesa?**

Jezus Kristus je šel v nebesa:
1. da je prejel tudi kot človek zasluženo čast;[1])
2. da je poslal svoji cerkvi svetega Duha;[2])
3. da v nebesih pri Očetu za nas posreduje in prosi;[3])
4. da nam je odprl nebesa in nam tam pripravil prebivališče.[4])

---

[1]) „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako šel v svojo čast?“ (Luk. 24, 26.)

[2]) „Ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal.“ (Jan. 16, 7.)

[3]) „Imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega.“ (I. Jan. 2, 1.)

[4]) „V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč . . . grem, vam mesto pripravit.“ (Jan. 14, 2.)

169. Kaj se pravi: Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega“?

Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega“ se pravi: Jezus ima tudi kot človek najvišjo oblast in čast nad vsem v nebesih in na zemlji.[1])

Pomni! Oziraj se v boju in trpljenju kvišku proti nebesom, kjer je tudi tebi pripravljeno prebivališče. „Iščite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji; hrepenite po tem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ (Kol. 3, 1. 2.)

Sedmi člen apostolske vere.

170. Kako se glasi sedmi člen apostolske vere?

Sedmi člen apostolske vere se glasi: „Od ondot bo prišel sodit žive in mrtve.“

171. Kdaj bo Jezus zopet prišel?

Jezus bo zopet prišel z nebes sodnji dan, to je ob koncu sveta, z veliko močjo in veličastvom.[2])

172. Čemu bo Jezus sodnji dan zopet prišel?

Jezus bo sodnji dan zopet prišel sodit vse ljudi: žive in mrtve, dobre in hudobne.[3])

---

[1]) „Ponižal je samega sebe in bil pokoren do smrti, do smrti pa na križu. Zato ga je Bog tudi povišal in mu dal ime, katero je nad vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogiba vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.“ (Filiplj. 2, 8—11.)

[2]) „Videli bodo Sina človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.“ (Mat. 24, 30.)

[3]) „Mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme vsakdo v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo.“ (II. Kor. 5, 10.)

*** 173. Kako imenujemo sodbo sodnjega dné?**

Sodbo sodnjega dné imenujemo poslednjo, splošno ali vesoljno sodbo, ker je ta sodba zadnja, in ker bo ta dan Jezus Kristus sodil vse ljudi celega sveta.

174. Kako bo Jezus Kristus sodnji dan ljudi sodil?

Jezus Kristus bo sodnji dan ljudi tako sodil:
1. ločil bo dobre od hudobnih;
2. razkril bo pred vsem svetom, kar so ljudje storili dobrega in hudega;
3. sprejel bo dobre v nebesa, hudobne pa pahnil v pekel.[1])

***** 175. Ali je razven splošne še posebna sodba?**

Razven splošne je še posebna sodba, pri kateri Bog takoj po smrti sodi dušo vsakega človeka.

***** 176. Čemu bo razven posebne sodbe še splošna?**

Razven posebne sodbe bo še splošna:
1. da se pokaže pred vsem svetom božja moč in pravičnost, ljubezen in modrost;
2. da vsi ljudje priznajo in poveličajo Jezusa Kristusa;
3. da prejmejo pravični zasluženo čast, brezbožni pa zasluženo sramoto.

Pomni! Jezus, ki je kot Odrešenik prišel ubožen na svet in prebiva med nami skrit v najsvetejšem zakramentu, pride zopet slaven kot oster sodnik. — Kam bo obsodil tebe?

---

[1]) „Takrat poreče kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: Pridite blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta . . . . Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom.“ (Mat. 25, 34. 41.)

Osmi člen apostolske vere.

177. Kako se glasi osmi člen apostolske vere?

Osmi člen apostolske vere se glasi: „Verujem v svetega Duha.“

178. Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je:
1. tretja božja oseba;
2. pravi Bog;
3. Tolažnik, katerega je obljubil Jezus Kristus poslati svoji cerkvi.

179. Zakaj se imenuje tretja božja oseba „sveti“ Duh?

Tretja božja oseba se imenuje „sveti“ Duh, ker nas posvečuje, in ker iz nje izhaja vsa svetost.

180. Kdaj je poslal Jezus Kristus svoji cerkvi svetega Duha?

Jezus Kristus je poslal svoji cerkvi svetega Duha deseti dan po svojem vnebohodu, to je binkoštni praznik, ko so se nad glavami apostolov prikazali goreči jeziki.
(Binkoštni praznik.)

*** 181. Kaj je storil sveti Duh v apostolih?**

Sveti Duh je
1. apostole posvetil;
2. jih razsvetlil in potrdil;
3. jim podelil dar, da so govorili razne jezike, delali čudeže in nezmotljivo oznanjali sveti evangelij.

*** 182. Kaj dela sveti Duh v sveti cerkvi?**

Sveti Duh
1. uči in vodi sveto cerkev,[1])
2. deli po njej svoje milosti.

*** 183. Kaj dela sveti Duh v nas?**

Sveti Duh dela v nas to-le:

1. posvečuje nas s posvečujočo milostjo;
2. pomaga nam z dejansko milostjo;
3. deli nam svoje darove.

**** 184. Katere darove posebno imenujemo „darove svetega Duha“?**

„Darove svetega Duha“ posebno imenujemo take darove, s katerimi nas stori sveti Duh voljne, da radi sprejemamo njegove svéte in opomine ter tako popolneje izvršujemo krščanske čednosti.

185. Kateri so darovi svetega Duha?

Darovi svetega Duha so:

1. dar modrosti,
2. dar umnosti,
3. dar svéta,
4. dar moči,
5. dar učenosti,
6. dar pobožnosti,
7. dar strahú božjega.

---

[1]) „Tolažnik pa, sveti Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo vse učil in vas opomnil vsega, karkoli sem vam povedal.“ (Jan. 14, 26.)

186. Kaj nam pomaga dar modrosti?

Dar modrosti nam pomaga spoznavati, občudovati in ljubiti Boga naravnost v njegovi slavi in popolnosti ter vse presojati in ceniti po tem spoznanju in tej ljubezni.

187. Kaj nam pomaga dar umnosti?

Dar umnosti nam pomaga natančneje spoznavati pomen verskih resnic.

188. Kaj nam pomaga dar svéta?

Dar svéta nam pomaga v dvomih in težavnih rečéh se odločevati za to, kar je Bogu ljubo.

189. Kaj nam pomaga dar močí?

Dar močí nam pomaga premagati težave, ki nas ovirajo na potu zveličanja.

190. Kaj nam pomaga dar učenosti?

Dar učenosti nam pomaga doseči trdno prepričanje, da so razodete resnice verodostojne, in spoznati, kaj naj storimo ali opustimo.

191. Kaj nam pomaga dar pobožnosti?

Dar pobožnosti nam pomaga gojiti vedno otroško mišljenje do Boga.

192. Kaj nam pomaga dar strahú božjega?

Dar strahú božjega nam pomaga, iz spoštovanja do božjega veličastva izogibati se vsega, kar bi utegnilo biti Bogu neprijetno.

Pomni! „Ali ne veste“, pravi sv. apostol Pavel (I. Kor. 3, 16.), „da ste tempel božji, in da Duh božji v vas prebiva?“ Úči se odtod, da si tudi ti tempel in bivališče svetega Duha, in ohrani svoje srce vedno čisto in brezmadežno. Kliči tudi svetega Duha pri vsakem važnem opravilu na pomoč in rad poslušaj njegove opomine. „Katerikoli so namreč po Duhu božjem gnani, ti so otroci božji.“ (Rimlj. 8, 14.)

Deveti člen apostolske vere.

193. Kako se glasi deveti člen apostolske vere?

Deveti člen apostolske vere se glasi: „Sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov."

194. Kaj je katoliška cerkev?

Katoliška cerkev je vidna družba vseh pravovernih kristijanov, ki verujejo iste nauke, prejemajo iste zakramente in imajo rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja.

1. Kako je bila sveta cerkev ustanovljena in kako je uravnana.

195. Kdo je ustanovil sveto cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto cerkev.

196. Kako je ustanovil Jezus Kristus sveto cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto cerkev tako-le:

1. zbiral je vernike krog sebe;
2. izbral je izmed njih dvanajst apostolov in jim izročil trojno svojo službo: učeniško, duhovniško in kraljevsko;[1])
3. postavil je mesto sebe apostola Petra za vidnega poglavarja svete cerkve, sam pa je ostal njen nevidni poglavar.

(Prazniki svetih apostolov.)

---

[1]) „Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha; učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal." (Mat. 28, 19. 20.)

*** 197. S katerimi besedami je postavil Jezus Kristus apostola Petra za vidnega poglavarja svete cerkve?**

Jezus Kristus je postavil apostola Petra za vidnega poglavarja svete cerkve s temi-le besedami: „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 18. 19.) — „Pasi moja jagnjeta ... pasi moje ovce.“ (Jan. 21, 15. 17.)

**** 198. Kdaj so začeli apostoli opravljati trojno Kristusovo službo?**

Apostoli so začeli opravljati trojno Kristusovo službo po prihodu svetega Duha, ko je Peter vstal sredi apostolov, oznanjeval nauk Jezusa Kristusa, zbiral vernike krog sebe in jih krščeval.

199. Kako dolgo mora trajati sveta cerkev?

Sveta cerkev mora po volji Jezusa Kristusa trajati vedno, do konca sveta.[1])

200. Kdo je po smrti apostola Petra vidni poglavar svete cerkve?

Po smrti apostola Petra je rimski papež vidni poglavar svete cerkve.

---

[1]) „Peklenska vrata je ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.) — „Glejte, jaz sem z vami vse dni, do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.)

**** 201. Zakaj je rimski papež vidni poglavar svete cerkve?**
Rimski papež je vidni poglavar svete cerkve, ker je apostol Peter umrl kot rimski škof in je torej rimski papež njegov pravi naslednik.

202. Kako se imenuje katoliška cerkev, ker ima rimskega papeža za svojega poglavarja?

Ker ima katoliška cerkev rimskega papeža za svojega poglavarja, imenuje se tudi rimsko-katoliška.

203. Kateri so razven papeža pravi nasledniki apostolov?

Razven papeža so pravi nasledniki apostolov škofje, kateri so s papežem v zvezi.

*** 204. Kako imenujemo papeža in škofe skupaj?**
Papeža in škofe skupaj imenujemo učéčo cerkev, da se razlikujejo od drugih vernikov, ki se imenujejo poslušajoča cerkev.

205. Kdo pomaga škofom v njihovi službi?
Škofom pomagajo v njihovi službi zlasti mašniki, ki so jim podrejeni.

Pomni! Globoko spoštuj in slušaj vedno rad svetega očeta papeža in ž njim združene škofe in mašnike; o apostolih in njihovih naslednikih velja namreč beseda Gospodova: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.)

2. Znamenja svete cerkve.

206 Je-li več, kakor ena prava cerkev?
Samo ena prava cerkev je, ker je Jezus Kristus ustanovil samo eno cerkev.[1])

[1]) „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev.“ (Mat. 16, 18.)

207. Po čem spoznamo pravo Kristusovo cerkev?

Pravo Kristusovo cerkev spoznamo po znamenjih, katera je Kristus dal svoji cerkvi.

208. Katera poglavitna znamenja je dal Kristus svoji cerkvi?

Kristus je dal svoji cerkvi ta-le poglavitna znamenja:

1. da je edina,
2. da je sveta,
3. da je katoliška ali vesoljna,
4. da je apostolska.

209. Katera cerkev ima štiri poglavitna znamenja Kristusove cerkve?

Štiri poglavitna znamenja Kristusove cerkve ima le rimsko-katoliška cerkev.

210. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška cerkev edina?

Da je rimsko-katoliška cerkev edina, spoznamo po tem:

1. ima skupnega poglavarja;
2. njeni udje verujejo iste nauke in prejemajo iste zakramente.

211. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška cerkev sveta?

Da je rimsko-katoliška cerkev sveta, spoznamo po tem:

1. sveti so njeni nauki;
2. napeljuje svoje ude k svetosti z najkrepkejšimi pripomočki, zlasti s svetimi zakramenti;
3. živé v njej vedno svetniki, katerih svetost spričujejo tudi čudeži.

212. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška cerkev vesoljna?

Da je rimsko-katoliška cerkev vesoljna, spoznamo po tem:
1. traja od Jezusa Kristusa sem vse čase;
2. sposobna je, pridružiti si vse narode, in si za to tudi vedno prizadeva;
3. razširjena je po vseh delih sveta in se razširja še vedno dalje.

213. Po čem spoznamo, da je rimsko-katoliška cerkev apostolska?

Da je rimsko-katoliška cerkev apostolska, spoznamo po tem:
1. njeni predstojniki: papež in škofje, so pravi nasledniki apostolov;
2. uči prav tisto, kar so učili apostoli;
3. deli iste zakramente, ki so jih delili apostoli.

214. Kaj spoznamo iz tega, da ima le rimsko-katoliška cerkev poglavitna znamenja Kristusove cerkve?

Iz tega, da ima le rimsko-katoliška cerkev poglavitna znamenja Kristusove cerkve, spoznamo, da je le ona prava, od Jezusa Kristusa ustanovljena cerkev.

Pomni! Zahvali Boga, da si otrok prave cerkve, in moli pogostoma za spreobrnenje razkolnikov, krivovercev in nevernikov.

3. Namen svete cerkve.

215. Čemu je Jezus Kristus ustanovil sveto cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto cerkev, da vodi ljudi k večnemu zveličanju.

216. Kako vodi sveta cerkev ljudi k večnemu zveličanju?

Sveta cerkev vodi ljudi k večnemu zveličanju tako, da z božjo pomočjo opravlja trojno službo Jezusa Kristusa, namreč njegovo učeniško, duhovniško in kraljevsko službo.

217. Kako opravlja sveta cerkev učeniško službo Jezusa Kristusa?

Sveta cerkev opravlja učeniško službo Jezusa Kristusa tako, da njegove nauke vedno čiste in nepokvarjene ohranja, oznanjuje in razlaga.

218. Kateri dar je prejela sveta cerkev od Jezusa Kristusa, da more opravljati njegovo učeniško službo?

Da more sveta cerkev opravljati učeniško službo Jezusa Kristusa, prejela je od njega dar nezmotljivosti, tako da se v verskih in nravnih naukih nikdar ne more motiti.

⁑ 219. Odkod vemo, da je prejela sveta cerkev od Jezusa Kristusa dar nezmotljivosti?

Da je prejela sveta cerkev od Jezusa Kristusa dar nezmotljivosti, vemo iz njegovih besed, s katerimi ji je obljubil svojo in svetega Duha vedno pomoč.

⁑ 220. S katerimi besedami je obljubil Jezus Kristus svoji cerkvi vedno pomoč?

Jezus Kristus je obljubil svoji cerkvi vedno pomoč s temi besedami: „Glejte, jaz sem z vami vse dni, do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.) — „Jaz bom Očeta prosil, in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane vekomaj pri vas, Duha resnice.“ (Jan. 14, 16. 17.)

221. Kdo ima dar nezmotljivosti?

Dar nezmotljivosti ima:

1. papež skupaj s škofi;
2. papež tudi sam, kadar kot najvišji učenik in pastir odločuje za vso cerkev o verskih in nravnih naukih.

**** 222. Odkod vemo, da ima dar nezmotljivosti papež tudi sam?**

Da ima dar nezmotljivosti papež tudi sam, vemo iz besed, ki jih je Jezus govoril Petru in njegovim naslednikom: „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.) — „Jaz sem prosil zate, da ne neha tvoja vera, in ti nasprotno potrdi svoje brate.“ (Luk. 22, 32.) — „Pasi moja jagnjeta ... pasi moje ovce.“ (Jan. 21, 15. 17.)

223. Kako opravlja sveta cerkev duhovniško službo Jezusa Kristusa?

Sveta cerkev opravlja duhovniško službo Jezusa Kristusa tako, da daruje daritev svete maše, in da deli svete zakramente; da posvečuje in blagoslavlja, in da moli za vse ljudi.

224. Kako opravlja sveta cerkev kraljevsko službo Jezusa Kristusa?

Sveta cerkev opravlja kraljevsko službo Jezusa Kristusa tako, da opominja vse vernike k bogoljubnemu življenju, da daje ukaze in zapovedi, da sodi in kaznuje.

***225. Kako kaznuje sveta cerkev?**

Sveta cerkev kaznuje zlasti tako:
1. odreka svete zakramente;
2. izobčuje iz cerkvene družbe ter odvzema s tem vse cerkvene milosti in duhovne dobrote;
3. prepoveduje cerkveni pogreb.

226. Kakšno dolžnost imamo do svete cerkve?

Do svete cerkve imamo dolžnost, biti njeni udje, verovati, kar uči, in izpolnjevati, kar ukazuje.[1])

227. Ali se more zveličati, kdor ni ud katoliške cerkve?

Kdor iz lastne krivde ni ud katoliške cerkve, se ne more zveličati, ker je Jezus Kristus edino katoliško cerkev določil kot redno pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju.

228. Kako se imenuje katoliška cerkev, ker je ona edina redna pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju?

Ker je katoliška cerkev edina redna pot, ki naj vodi ljudi k zveličanju, imenuje se edino-zveličavna cerkev.

***229. Ali se more zveličati, kdor brez lastne krivde ni ud katoliške cerkve?**

Kdor brez lastne krivde ni ud katoliške cerkve, se sicer more zveličati na izreden način, če odkritosrčno išče resnice in vestno izpolnjuje božjo voljo tako, kakor jo spoznava; vendar pa pogreša mnogo pripomočkov, s katerimi bi se ložje in gotovejše zveličal.

[1]) „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje tistega, ki me je poslal.“ (Luk. 10, 16.) — „Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

***230. Ali zadostuje, da je kdo samo po zunanje ud katoliške cerkve?**

Ne zadostuje, da je kdo samo po zunanje ud katoliške cerkve, ampak mora biti ž njo zvezan tudi po notranje: z živo vero, zvesto pokorščino in prisrčno ljubeznijo.

Pomni! Časti in ljubi sveto cerkev kot svojo mater; zakaj „nihče ne more imeti Boga za očeta, kdor nima cerkve za mater.“ (Sv. Ciprijan.) Udeležuj se njenega veselja in trpljenja; izpolnjuj vestno njene zapovedi in določbe; oklepaj se prisrčno svetega očeta in škofov, in sploh se daj voditi le katoliškim načelom tako v javnem kakor v zasebnem življenju. Le tako si pravi katoličan.

4. Občestvo svetnikov.

231. Kdo je v občestvu svetnikov?

V občestvu svetnikov so:

1. verniki na zemlji, ali vojskujoča cerkev;
2. svetniki v nebesih, ali zmagoslavna cerkev;
3. duše v vicah, ali trpéča cerkev.

***232. Zakaj se imenuje vojskujoča, zmagoslavna in trpeča cerkev skupaj občestvo „svetnikov“?**

Vojskujoča, zmagoslavna in trpeča cerkev skupaj se imenuje občestvo „svetnikov“, ker so vsi udje tega občestva po svetem krstu posvečeni in poklicani k svetosti, mnogi so pa že tudi dosegli popolno svetost.

***233. V čem se kaže občestvo svetnikov?**

Občestvo svetnikov se kaže v tem:

1. vsi so tesno združeni med seboj, kakor udje enega telesa, katerega glava je Kristus;[1])
2. vsi so deležni duhovnih dobrot tega občestva, to je njegovih milostij in zaslug, njegovih molitev in dobrih del.

---

[1]) „Kakor imamo v enem telesu veliko udov, . . . tako nas je veliko eno telo v Kristusu, posamezni pa smo drug drugega udje.“ (Rimlj. 12, 4. 5.)

234. V čem se kaže občestvo vernikov na zemlji?

Občestvo vernikov na zemlji se kaže v tem, da so vsi deležni dobrot, ki prihajajo iz daritve svete maše, iz molitev in drugih dobrih del vse cerkve.

235. V čem se kaže naše občestvo s svetniki v nebesih?

Naše občestvo s svetniki v nebesih se kaže v tem, da svetnike častimo in na pomoč kličemo, svetniki pa za nas pri Bogu molijo.[1])
(Praznik vseh svetnikov.)

236. V čem se kaže naše občestvo z dušami v vicah?

Naše občestvo z dušami v vicah se kaže v tem, da jim pomagamo z molitvijo in dobrimi deli, z odpustki in posebno z daritvijo svete maše, duše v vicah pa, kakor upamo, za nas Boga prosijo.[2])
(Vseh vernih duš dan.)

237. V čem se kaže občestvo svetnikov v nebesih z dušami v vicah?

Občestvo svetnikov v nebesih z dušami v vicah se kaže v tem, da pomagajo svetniki vernim dušam v vicah s svojo priprošnjo pri Bogu.

Pomni! Molímo drug za drugega, da bomo ohranjeni (Jak. 5, 16.); priporočujmo se vsak dan priprošnji svetnikov in radi pomagajmo vernim dušam v vicah.

---

[1]) „Ta je, ki veliko moli za ljudstvo in za vse sveto mesto, Jeremija, prerok božji.“ (II. Mak. 15, 14.)

[2]) „Sveta in dobra je misel, moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov.“ (II. Mak. 12, 46.)

Deseti člen apostolske vere.

238. Kako se glasi deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere se glasi: „Odpuščanje grehov“.

239. Kaj nas uči deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus svoji cerkvi dal oblast, odpuščati grehe.[1])

240. Ali se morejo odpustiti vsi grehi?

Vsi grehi, tudi največji, se morejo odpustiti, ako se grešnik resnično spokori.

241. Kaj je postavil Jezus Kristus kot posebno sredstvo za odpuščanje grehov?

Kot posebno sredstvo za odpuščanje grehov je postavil Jezus Kristus zakrament svetega krsta in svete pokore.

Pomni! „Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi“, tako je govoril marsikateremu grešniku božji Odrešenik, ko je še hodil po zemlji; pa tudi tebi veljajo te tolažilne besede, kolikorkrat vredno prejmeš zakrament svete pokore.

Enajsti člen apostolske vere.

242. Kako se glasi enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere se glasi: „Vstajenje mesa“.

---

[1]) „Prejmite svetega Duha: katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 22. 23.)

243. Kaj nas uči enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere nas uči, da bo Jezus Kristus sodnji dan obudil naše truplo, to je dušo zopet združil s telesom.[1])

**** 244. Zakaj bo Jezus Kristus obudil naše truplo?**

Jezus Kristus bo obudil naše truplo:
1. da bo tudi truplo deležno plačila ali kazni, kakor se je v življenju udeleževalo dobrih ali hudih del;
2. da bo zmaga Jezusa Kristusa nad grehom in smrtjo popolna.

245. Ali bodo vstali vsi ljudje?

Vsi ljudje bodo vstali, dobri in hudobni.
(Cerkveni pokop. Posvečena pokopališča.)

*** 246. Ali bodo telesa vstalih vsa enaka?**

Telesa vstalih ne bodo vsa enaka; telesa hudobnih bodo neizrekljivo ostudna, telesa dobrih pa neizrekljivo lepa in poveličana.[2])

Pomni! Nikdar ne zlorabljaj čutov in udov svojega telesa za greh, da vstaneš v zveličanje, ne pa v pogubljenje.

---

[1]) „Ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega. In prišli bodo, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.“ (Jan. 5, 28. 29.)

[2]) „Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi.“ (I. Kor. 15, 51.) — On „bo spremenil naše revno telo, ker je bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu“. (Filiplj. 3, 21.)

Dvanajsti člen apostolske vere.

247. Kako se glasi dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere se glasi: „In večno življenje“.

248 Kaj nas uči dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere nas uči, da bo po kratkem zemeljskem življenju drugo brezkončno življenje, v katerem bodo pravični popolnoma srečni.

***249. Kaj bode delalo pravične popolnoma srečne?**

Pravične bode delalo popolnoma srečne to, da bodo Boga vekomaj gledali, ga ljubili in v njem uživali vse veselje in vso blaženost.

250. Ali bodo večno živeli tudi hudobni?

Tudi hudobni bodo večno živeli; toda njihovo življenje bo najnesrečnejše, ker bodo morali za svoje grehe trpeti večne kazni v peklu.[1])

251. S katero besedo sklepamo apostolsko vero?

Apostolsko vero sklepamo s hebrejsko besedo: „Amen“.

***252. Kaj pomeni beseda „Amen“?**

Beseda „Amen“ pomeni: „tako je“, če kaj potrjujemo; ali: „tako bodi“, če želimo, da se kaj zgodi.

---

[1]) „In ti (hudobni) pojdejo v večno trpljenje, pravični pa v večno življenje.“ (Mat. 25, 46.)

253. Zakaj sklepamo apostolsko vero z besedo „Amen“?

Apostolsko vero sklepamo z besedami „Amen“ ali „tako je“, da potrdimo, da resnično verujemo vse, kar nas uči.

Pomni! Ne išči svoje sreče v posvetnem veselju; „saj nimamo tukaj stalnega mesta, temveč iščemo prihodnjega.“ (Hebr. 13, 14.) — Blagor ti, če živiš tukaj v ponižni veri; tam se ti vera spremeni v blaženo gledanje.

Drugo poglavje.

O upanju in molitvi.

1. Oddelek.

O krščanskem upanju.

254. Kaj se pravi „krščansko upati"?

„Krščansko upati" se pravi, trdno in zanesljivo vse pričakovati, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa.

255. Kaj nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa?

Bog nam je zaradi zasluženja Jezusa Kristusa obljubil večno zveličanje in pripomočke, da je dosežemo.

256. Zakaj upamo od Boga, kar nam je obljubil?

Od Boga upamo, kar nam je obljubil, ker je vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest, tako da more in hoče izpolniti vse, kar je obljubil.[1])

---

[1]) „Držimo se nepremakljivo spoznanja svojega upanja; zvest je namreč, kateri je obljubil." (Hebr. 10, 23.)

257. S čim posebno kažemo krščansko upanje?

Krščansko upanje posebno kažemo z molitvijo.

Pomni! „Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zaradi svojega velikega usmiljenja prerodil v živo upanje“ (I. Petr. 1, 3.), „v upanje večnega življenja, katero je Bog, ki ne laže, obljubil pred začetkom sveta.“ (Tit. 1, 2.)

2. Oddelek.

O molitvi.

---

1. O molitvi sploh.

258. Kaj je molitev?

Molitev je pobožno povzdigovanje duha k Bogu.

259. Čemu molimo?

Molimo:

1. da Boga hvalimo in častimo;
2. da ga zahvaljujemo;
3. da ga prosimo dobrot in milostij, posebno pa odpuščenja grehov.

260. Ali je molitev potrebna?

Molitev je potrebna, in sicer vsem ljudem, ki se pameti zavedajo.

261. Zakaj je molitev vsem ljudem potrebna?

Molitev je vsem ljudem potrebna:

1. ker je Jezus Kristus sam naravnost zapovedal in s svojim vzgledom učil moliti;[1])
2. ker brez molitve ne dobimo potrebnih milostij, da bi Bogu dopadljivo živeli in v dobrem do konca stanovitni ostali.[2])

* * **262. Kaj nam molitev posebno pridobiva?**

Molitev nam posebno to-le pridobiva:

1. združuje nas z Bogom;
2. razsvetljuje in krepí nas za dobro;
3. tolaži nas v bridkosti in pomaga nam v stiski;
4. izprosi nam milost stanovitnosti do konca.

263. Ali smo vselej uslišani, kadar molimo?

Vselej smo uslišani, kadar prav molimo.

264. Kdaj prav molimo?

Prav molimo:

1. kadar prosimo za kaj takega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje;
2. kadar molimo „v imenu Jezusovem“;
3. kadar molimo pobožno, ponižno in zaupno, vdano v voljo božjo in stanovitno.

[1]) „Prosite, in se vam bo dalo; iščite, in boste našli; trkajte, in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo.“ (Mat. 7, 7. 8.)

[2]) „Vsi zveličani v nebesih so se zveličali po molitvi; vsi pogubljeni so se pogubili, ker niso molili.“ (Sv. Alfonz Ligvori.)

265. Kdaj molimo „v imenu Jezusovem“?

V „imenu Jezusovem“ molimo, kadar se pri molitvi sklicujemo in zanašamo na zasluženje Jezusovo.[1])

✻ 266. Kdaj molimo pobožno?

Pobožno molimo, kadar pri molitvi mislimo na Boga in se, kolikor mogoče, varujemo raztresenosti.[2])

✻ 267. Kdaj molimo ponižno?

Ponižno molimo, kadar se pri molitvi spominjamo svoje slabosti in grešnosti.[3])

✻ 268. Kdaj molimo zaupno?

Zaupno molimo, kadar za trdno pričakujemo, da nas Bog usliši.[4])

✻ 269. Kdaj molimo vdano v voljo božjo?

Vdano v voljo božjo molimo, kadar popolnoma prepuščamo najsvetejši volji božji, kdaj in kako nas hoče uslišati.[5])

---

[1]) „Resnično, resnično vam povem: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16, 23.)

[2]) „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kakor človek, kateri skuša Boga.“ (Sir. 18, 23.)

[3]) „Molitev ponižnega človeka predere oblake.“ (Sir. 35, 21.)

[4]) „Vse, karkoli prosite v molitvi, verujte, da boste prejeli, in se vam bo zgodilo.“ (Mark. 11, 24.)

[5]) „Oče . . . ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ (Luk. 22, 42.)

✻ 270. Kdaj molimo stanovitno?

Stanovitno molimo, kadar ne nehamo moliti, četudi nas Bog precej ne usliši.[1])

✻ 271. Na koliko načinov moremo moliti?

Na dva načina moremo moliti:
1. samo po notranje;
2. po notranje in po zunanje ob enem.

✻ 272. Kdaj molimo samo po notranje?

Samo po notranje molimo, kadar samo v mislih molimo, kakor na primer pri premišljevanju, ne da bi notranje misli izgovarjali tudi z besedami.

⁑ 273. Kaj je premišljevanje?

Premišljevanje je notranja molitev, v kateri razmišljujemo življenje in trpljenje Jezusovo, poslednje reči ali druge verske resnice ter ob enem obujamo pobožne občutke in dobre sklepe.

✻ 274. Kdaj molimo po notranje in zunanje ob enem?

Po notranje in zunanje ob enem molimo, kadar notranje misli izgovarjamo ob enem tudi z besedami.

✻ 275. Ali je samo zunanja molitev kaj vredna pred Bogom?

Samo zunanja molitev ni nič vredna pred Bogom, ker je samo ustna molitev.[2])

---

[1]) Vzgled: Kananejka. (Mat. 15.) — Nadležni prijatelj. (Luk. 11.)
[2]) „To ljudstvo me časti z ustnicami, njih srce je pa daleč od mene.“ (Mat. 15, 8.)

✻ 276. Ali je treba tudi skupno z drugimi moliti?

Tudi skupno z drugimi je treba moliti; Jezus Kristus je namreč prav posebno priporočal skupno molitev, rekoč: „Kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“ (Mat. 18, 20.)

277. Kdaj je treba moliti?

Jezus Kristus nas opominja, „da je treba vedno moliti in ne jenjati“. (Luk. 18, 1.) Posebno pa je treba moliti:

1. zjutraj in zvečer in kadar zvoni angelovo češčenje;
2. pred jedjo in po jedi;
3. pred delom in po delu;
4. v skušnjavah;
5. v vseh nadlogah in potrebah.

✻ 278. Kako je mogoče vedno moliti?

Vedno moliti je mogoče, če pogosto mislimo na Boga in mu po dobrem namenu darujemo vse svoje misli, besede in dela, trpljenje in veselje.

279. Ali je treba tudi za druge moliti?

Treba je tudi za druge moliti, in sicer za vse ljudi, za žive in mrtve, za prijatelje in sovražnike, posebno pa za stariše in sorodnike, za duhovsko in deželsko gosposko.

280. Kje nahajamo ob kratkem vse, za kar nam je treba moliti?

Vse, za kar nam je treba moliti, nahajamo ob kratkem v „očenašu“ ali Gospodovi molitvi.

Pomni! Moli prav pogosto in pobožno; v molitvi se namreč z Bogom razgovarjaš, kakor otrok s svojim očetom. „Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.“ (Sv. Avguštin.)

2. *O Gospodovi molitvi.*

281. Zakaj se imenuje očenaš Gospodova molitev?

Očenaš se imenuje Gospodova molitev, ker nas ga je učil naš Gospod, Jezus Kristus.

282. Kako se glasi Gospodova molitev?

Gospodova molitev se glasi:
Oče naš, kateri si v nebesih! — Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; — zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; — daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in nas ne vpelji v skušnjavo; — temveč reši nas hudega. — Amen.

283. Koliko delov ima očenaš?

Očenaš ima dva dela: nagovor in sedem prošenj.

a) Nagovor.

284. Kako se glasi nagovor v očenašu?

Nagovor v očenašu se glasi: „Oče naš, kateri si v nebesih!“

285. Zakaj nagovarjamo Boga z imenom „Oče“?

Boga nagovarjamo z imenom „Oče“, ker nas je ustvaril po svoji podobi in po očetovsko skrbi za nas; posebno pa, ker nas je pri svetem krstu sprejel za svoje otroke.[1])

[1]) „Prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Abba, Oče!“ (Rimlj. 8, 15.)

286. Zakaj pravimo Bogu „naš“ Oče?

Bogu pravimo „naš“ Oče, ker je Oče vseh ljudij, in torej moramo bratovsko drug za drugega moliti.[1])

287. Zakaj pravimo: „kateri si v nebesih“?

„Kateri si v nebesih“ pravimo zato, ker je Bog posebno pričujoč v nebesih, kjer hoče biti nekdaj sam naše preveliko plačilo.

b) Sedem prošenj.

288. Kako se glasi prva prošnja očenaša?

Prva prošnja očenaša se glasi: „Posvečeno bodi tvoje ime!“

289. Česa prosimo v prvi prošnji očenaša?

V prvi prošnji očenaša prosimo:
1. da bi se božje ime nikdar ne onečeščevalo ali sramotilo, temveč častilo in hvalilo;
2. da bi vsi ljudje spoznavali Boga s pravo vero in ga poveličevali s krščanskim življenjem.

290. Kako se glasi druga prošnja očenaša?

Druga prošnja očenaša se glasi: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“.

---

[1]) „Ali ni en Oče nas vseh? Ali nas ni en Bog ustvaril?“ (Mal. 2, 10.)

291. Česa prosimo v drugi prošnji očenaša?

V drugi prošnji očenaša prosimo trojnega kraljestva, namreč:

1. da bi vladal Bog v nas z vero, upanjem in ljubeznijo;
2. da bi se razširjalo in utrjevalo božje kraljestvo na zemlji, to je sveta katoliška cerkev;
3. da bi nas Bog po smrti sprejel v nebeško kraljestvo.

292. Kako se glasi tretja prošnja očenaša?

Tretja prošnja očenaša se glasi: „Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji“.

293. Česa prosimo v tretji prošnji očenaša?

V tretji prošnji očenaša prosimo milosti:

1. da bi izpolnjevali božjo voljo na zemlji vselej tako natanko in z veseljem, kakor jo izpolnjujejo angeli in svetniki v nebesih;
2. da bi se vdali v voljo božjo tudi v trpljenju in bridkostih.

294. Kako se glasi četrta prošnja očenaša?

Četrta prošnja očenaša se glasi: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“.

295. Česa prosimo v četrti prošnji očenaša?

V četrti prošnji očenaša prosimo, da bi nam Bog dal vsega, česar vsak dan potrebujemo za dušo in telo.

296. Kako se glasi peta prošnja očenaša?
Peta prošnja očenaša se glasi: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.“

297. Česa prosimo v peti prošnji očenaša?
V peti prošnji očenaša prosimo, da bi nam Bog odpustil naše grehe tako, kakor tudi mi iz srca odpuščamo tistim, ki so nas razžalili.[1]

298. Kako se glasi šesta prošnja očenaša?
Šesta prošnja očenaša se glasi: „In nas ne vpelji v skušnjavo.“

299. Česa prosimo v šesti prošnji očenaša?
V šesti prošnji očenaša prosimo, da bi nas Bog obvaroval skušnjav ali nam dal vsaj milost, premagati je.

*** 300. Odkod prihajajo skušnjave?**
Skušnjave prihajajo:
1. iz hude poželjivosti;[2]
2. od sveta, to je od hudobnih ljudij;
3. od hudobnega duha.[3]

**** 301. Zakaj Bog pripušča skušnjave?**
Bog pripušča skušnjave, da nas ohrani ponižne in čuječe, da nas skuša in nam pomnožuje zasluženje.[4]

---

[1]) Prilika: neusmiljeni hlapec. (Mat. 18.)

[2]) „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje očij in napuh življenja.“ (I. Jan. 2, 16.)

[3]) „Oblecite orožje božje, da morete obstati pred zalezovanjem hudobnega duha.“ (Efež. 6, 11.)

[4]) „Čujte in molite, da ne zaidete v skušnjavo.“ (Mat. 26, 41.) — „Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjavo; ker skušen bo prejel krono življenja.“ (Jak. 1, 12.)

302. Kako se glasi sedma prošnja očenaša?

Sedma prošnja očenaša se glasi: „Temveč reši nas hudega.“

303. Česa prosimo v sedmi prošnji očenaša?

V sedmi prošnji očenaša prosimo:
1. da bi nas Bog obvaroval največjega zla, namreč greha in večnega pogubljenja;
2. da bi nas Bog varoval tudi časnih nesreč, če je to dobro za našo dušo.

304. Zakaj sklepamo očenaš z besedo „Amen“?

Očenaš sklepamo z besedo „Amen“, to je: „tako bodi“, da izrekamo željo, naj Bog usliši naše prošnje.

Pomni! Ne moli nikdar očenaša nepremišljeno, temveč vedno spoštljivo in pazljivo; najlepša in najboljša molitev je očenaš; sam božji Odrešenik ga je učil.

3. Češčenamarija.

305. Kako se glasi „češčenamarija“?

„Češčenamarija“ se glasi:

„Češčena Marija, — milosti polna; — Gospod je s teboj; — blažena si med ženami, — in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, — mati božja, — prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. — Amen.“

306. Koliko delov ima češčenamarija?

Češčenamarija ima tri dele:
1. pozdrav nadangela Gabrijela;
2. pozdrav svete Elizabete;
3. besede svete cerkve.

307. S katerimi besedami je Marijo pozdravil nadangel Gabrijel?

Nadangel Gabrijel je Marijo pozdravil z besedami: „Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj; blažena si med ženami“.

308. S katerimi besedami je Marijo pozdravila sveta Elizabeta?

Sveta Elizabeta je Marijo pozdravila najprej z angelovimi besedami: „Blažena si med ženami“; potem je še pristavila: „In blažen je sad tvojega telesa“.

309. Katere besede je pristavila sveta cerkev?

Sveta cerkev je pristavila besede: „Jezus. Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.“

*** 310. Zakaj se imenuje Marija „milosti polna“?**

Marija se imenuje „milosti polna“, ker je bila obvarovana izvirnega greha ter ni nikdar imela nobenega osebnega greha, in ker je bila ozaljšana z vsemi darovi svetega Duha.

*** 311. Kaj pomenijo besede: „Gospod je s teboj“?**

Besede: „Gospod je s teboj“ pomenijo, da se Bog z nikomur ni tako tesno združil, kakor z Marijo.

*** 312. Kaj pomenijo besede: „Blažena si med ženami“?**

Besede: „Blažena si med ženami“ pomenijo, da moramo Marijo blagrovati pred vsemi ženami, ker jo je Bog izbral za mater svojemu Sinu.

*** 313. Zakaj pravimo: „In blažen je sad tvojega telesa, Jezus“?**

„In blažen je sad tvojega telesa, Jezus“ pravimo:
1. da z Marijo vred častimo Jezusa, njenega Sina;
2. da pokažemo, da je Jezusovo in Marijino češčenje neločljivo združeno med seboj.

*** 314. Zakaj kličemo Marijo z imenom „Mati božja“?**

Marijo kličemo z imenom „Mati božja“, ker nam to ime kaže njeno najvišjo čast ter nam vzbuja posebno zaupanje, da Bog uslišuje njeno priprošnjo.

*** 315. Zakaj pravimo: „Prosi za nas grešnike“?**

„Prosi za nas grešnike“ pravimo, da bi nam Marija tem rajše izprosila pri Bogu milosti in pomoči, čim ponižneje sami priznavamo, da smo grešniki.

*** 316. Zakaj pravimo: Prosi za nas, „zdaj in ob naši smrtni uri“?**

Prosi za nas, „zdaj in ob naši smrtni uri“ pravimo zato, ker vselej, posebno pa ob smrtni uri, potrebujemo Marijine priprošnje.

Pomni! Časti Marijo z otroško ljubeznijo; ona je tvoja mati. Kliči jo zaupno na pomoč in trudi se posnemati njene čednosti. Prisrčna ljubezen do Matere božje je kristijanu znamenje, da je izvoljen za večno zveličanje.

4. Nekatere druge molitve in pobožnosti.

317. Katere molitve in pobožnosti razven očenaša in češčenamarije še posebno priporoča sveta cerkev?

Razven očenaša in češčenamarije sveta cerkev še posebno priporoča:

1. angelovo češčenje,
2. rožni venec,
3. križev pot,
4. litanije,
5. procesije in božja pota.

318. Kako se glasi angelovo češčenje?

Angelovo češčenje se glasi:

„Angel Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od svetega Duha.“ — Češčena Marija . . .

„Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi.“ — Češčena Marija . . .

„In Beseda je meso postala in med nami prebivala.“ — Češčena Marija . . .

319. Kaj pomeni: „In Beseda je meso postala“?

„In Beseda je meso postala“ pomeni, da se je včlovečila druga božja oseba, ki se v svetem pismu imenuje tudi „Beseda“.

320. Kdaj molimo angelovo češčenje?

Angelovo češčenje molimo zjutraj, opoldne in zvečer, ko v ta namen zvoni.

*321. Zakaj molimo angelovo češčenje?

Angelovo češčenje molimo zato, da se zahvaljujemo za včlovečenje Jezusa Kristusa, da častimo Mater božjo in se priporočamo njenemu varstvu.

322. Kaj je rožni venec?

Rožni venec je molitev, v kateri premišljujemo na poseben, od svete cerkve določen način skrivnosti včlovečenja, trpljenja in vstajenja Jezusa Kristusa, in v kateri posebno častimo preblaženo Devico Marijo, ker je bila kot mati Jezusova v najtesnejši zvezi s temi skrivnostmi.

(Praznik svetega rožnega venca. Bratovščina svetega rožnega venca. Živi rožni venec.)

323. Kaj je križev pot?

Križev pot je pobožnost, pri kateri v duhu spremljamo božjega Odrešenika ob štirinajstih postajah, odtlej, ko je bil k smrti obsojen, dotlej, ko je bil v grob položen, ter ob enem premišljujemo njegovo bridko trpljenje in smrt.

324. Kaj so litanije?

Litanije so posebne prosilne molitve, v katerih po večkrat kličemo na pomoč tri božje osebe, preblaženo Devico Marijo in svetnike božje.

325. Kaj so procesije?

Procesije so slovesni cerkveni obhodi, pri katerih s skupno molitvijo očitno slavimo Boga, ga zahvaljujemo za prejete dobrote ter ga prosimo, naj od nas odvrne hudo in nam podeli raznih milostij.

(Procesija svetega Marka dan. Prošnji dnevi križev teden. Procesija svetega Rešnjega Telesa na telovo.)

326. Kaj so božja pota?

Božja pota so pobožna obiskovanja svetih krajev, kamor romamo, ker nas taki kraji bolj nagibljejo k pobožnosti, ker tam prisrčneje in zaupneje molimo, in ker Bog ondi neredkokrat celo čudežno uslišuje pobožno molitev.

Pomni! Rad moli molitve, ki jih priporoča sveta cerkev in dostikrat obdaruje tudi z odpustki. Tudi se ne sramuj, udeleževati se prošnjih in drugih procesij.

Tretje poglavje.

O ljubezni in zapovedih.

1. Oddelek.

O krščanski ljubezni.

327. Kaj se pravi „krščansko ljubiti“?

„Krščansko ljubiti“ se pravi, Boga zavoljo njega samega nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga ljubiti.

1. Ljubezen do Boga.

328. Kaj se pravi Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti?

Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti se pravi, ljubiti ga zato, ker je zavoljo svojih neskončnih popolnostij vreden vse naše ljubezni.

329. Kaj se pravi Boga „nad vse“ ljubiti?

Boga „nad vse“ ljubiti se pravi, ga tako čislati, da smo pripravljeni, rajše vse žrtvovati, kakor s smrtnim grehom izgubiti ljubezen in prijateljstvo božje.

330. Kako imenujemo ljubezen, s katero ljubimo Boga zavoljo njega samega nad vse?

Ljubezen, s katero ljubimo Boga zavoljo njega samega nad vse, imenujemo popolno ljubezen.

331. Kdaj je naša ljubezen do Boga nepopolna?

Naša ljubezen do Boga je nepopolna, če ga ljubimo sicer nad vse, toda ne zavoljo njega samega, temveč zavoljo dobrot, ki jih imamo in upamo od njega.

** **332. Kaj naj storimo, da ložje obudimo popolno ljubezen?**

Da ložje obudimo popolno ljubezen, premišljujmo:

1. kako neskončno nas je Bog najprej ljubil, ker nas je ustvaril, po svojem Sinu odrešil in nam delil neštevilnih dobrot;
2. kako popoln, dober in ljubeznjiv je torej Bog sam v sebi, ker nas ljubi tako nesebično.

2. *Krščanska ljubezen do samega sebe.*

333. Kaj se pravi samega sebe ljubiti „zavoljo Boga“?

Samega sebe ljubiti „zavoljo Boga“ se pravi, ljubiti se zato, ker nas tudi Bog spozna za vredne svoje ljubezni, in ker hoče, da postanemo deležni njegove lastne blaženosti.

334. Kdaj ljubimo samega sebe zavoljo Boga?

Samega sebe ljubimo zavoljo Boga, če pred vsem skrbimo za zveličanje svoje duše.[1])

---

[1]) „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?“ (Mat. 16, 26.)

3. Krščanska ljubezen do bližnjega.

335. Kdo je naš bližnji?
Naš bližnji je vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik.[1])

336. Kaj se pravi bližnjega ljubiti „zavoljo Boga"?
Bližnjega ljubiti „zavoljo Boga" se pravi, ljubiti ga zato, ker ga tudi Bog spozna za vrednega svoje ljubezni, in ker hoče, da postane deležen njegove lastne blaženosti.

337. Kako moramo bližnjega ljubiti zavoljo Boga?
Bližnjega moramo tako ljubiti zavoljo Boga, kakor same sebe.

338. Kdaj ljubimo bližnjega kakor same sebe?
Bližnjega ljubimo kakor same sebe:
1. kadar mu vse storimo, kar si sami po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti;
2. kadar pred vsem skrbimo za zveličanje njegove duše.[2])

339. Kdo nas najboljše uči, kako moramo ljubiti tudi svoje sovražnike?
Kako moramo ljubiti tudi svoje sovražnike, nas najboljše uči Jezus Kristus, ki je svojim sovražnikom odpustil in je zanje molil, ki je dal svoje življenje zanje in nam je ukazal, da moramo sovražnike ljubiti.[3])

---

[1]) Prilika: usmiljeni Samarijan. (Luk. 10, 29—37.)
[2]) „Vse, karkoli hočete, da storé ljudje vam, storite tudi vi njim." (Mat. 7, 12.)
[3]) „Oče, odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo." (Luk. 23, 34.) — „Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro storite tistim, kateri vas sovražijo, in molite za tiste, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da bodete otroci svojega Očeta, ki je v nebesih." (Mat. 5, 44. 45.)

6*

340. Ali je krščanska ljubezen potrebna?

Krščanska ljubezen je tako potrebna, da brez nje ne moremo doseči večnega zveličanja.[1])

341. Kako kažemo krščansko ljubezen?

Krščansko ljubezen kažemo, če izpolnjujemo božje in cerkvene zapovedi.[2])

342. Kateri ste poglavitni zapovedi krščanske ljubezni?

Poglavitni zapovedi krščanske ljubezni ste: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“ (Mat. 22, 37—39.)

343. Kje ste poglavitni zapovedi krščanske ljubezni natančneje razloženi?

Poglavitni zapovedi krščanske ljubezni ste natančneje razloženi:

1. v desetih božjih,
2. v petih cerkvenih zapovedih.

2. Oddelek.

Deset božjih zapovedij.

344. Kako se glasi deset božjih zapovedij?

Deset božjih zapovedij se glasi:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.

---

[1]) „Kdor ne ljubi, ostane v smrti.“ (I. Jan. 3, 14.)

[2]) „Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.
6. Ne prešestuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

345. Komu je dal Bog deset zapovedij?

Bog je dal deset zapovedij izraelskemu ljudstvu, ko je prišlo iz Egipta v puščavo in je bivalo pod goro Sinaj.

346. Ali smo tudi mi dolžni izpolnjevati deset zapovedij, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu?

Tudi mi smo dolžni izpolnjevati deset zapovedij, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu, in sicer:
1. ker razlagajo samo naravni zakon ter zapovedujejo samo to, kar Bog vsakemu človeku razodeva že po njegovi vesti;
2. ker jih je Jezus Kristus potrdil in zapovedal izpolnjevati.[1])

*** 347. Ali je mogoče izpolnjevati deset božjih zapovedij?**

Deset božjih zapovedij izpolnjevati je mogoče, ker Bog dá svojo milost vsakemu, ki ga prosi za to.

---

[1]) „Ako hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi.“ (Mat. 19, 17.) — „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke; ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel.“ (Mat. 5, 17.)

✻ 348. Kakšne dolžnosti obsega deset božjih zapovedij?

Prve tri božje zapovedi obsegajo dolžnosti do Boga, drugih sedem pa dolžnosti do nas in do bližnjega.

Pomni! „Boj se Boga in izpolnjuj njegove zapovedi; ker to človeka dela popolnega.“ (Pridig. 12, 13.) — Bog je dal svoje zapovedi na gori Sinaj med gromom in bliskom, da je pokazal, kako strogo in pravično bo kaznoval tiste, ki jih ne izpolnjujejo.

Prva božja zapoved.

349. Kako se glasi prva božja zapoved?

Prva božja zapoved se glasi: „Veruj v enega samega Boga“.

350. Kaj zapoveduje prva božja zapoved?

Prva božja zapoved zapoveduje, verovati v enega Boga, upati vanj, ga ljubiti in moliti.

351. Kaj prepoveduje prva božja zapoved?

Prva božja zapoved prepoveduje vse grehe zoper vero, upanje in ljubezen božjo, kakor tudi vse grehe zoper češčenje, katero smo Bogu dolžni.

352. Kateri so grehi zoper vero?

Grehi zoper vero so:
1. nevera in krivoverstvo;
2. odpad od vere in zatajenje vere;
3. nebrižnost in malomarnost v veri;
4. prostovoljni dvomi o verskih resnicah;
5. protiversko govorjenje in radovoljno poslušanje takega govorjenja;
6. branje in razširjanje veri sovražnih knjig, časnikov in spisov.

✻ 353. Kdo greši z nevero?

Z nevero greši, kdor iz lastne krivde ne veruje v Boga ali v to, kar je Bog razodel.

✻ 354. Kdo greši s krivoverstvom?

S krivoverstvom greši, kdor trdovratno ne veruje kake resnice, katero sveta cerkev zapoveduje verovati.

✻ 355. Kdo greši z odpadom od svete vere?

Z odpadom od svete vere greši, kdor se odpove krščanstvu.

✻ 356. Kdo greši z zatajenjem svete vere?

Z zatajenjem svete vere greši, kdor hoče s svojim govorjenjem ali delovanjem vzbuditi misel, da ni katoliški kristijan.

✻ 357. Kdo greši z nebrižnostjo in malomarnostjo v veri?

Z nebrižnostjo in malomarnostjo v veri (z indiferentizmom) greši, kdor se za nobeno vero ne briga, ali kdor méni, da so vse vere enako resnične in dobre.

✻ 358. Kdo greši z dvomi o verskih resnicah?

Z dvomi o verskih resnicah greši, kdor privoli v misel, da bi mogel biti neresničen kak nauk, katerega sveta cerkev zapoveduje verovati.

359. Kateri so grehi zoper upanje?

Grehi zoper upanje so:
1. nezaupnost in obup;
2. predrzno zaupanje.

✻ 360. Kdo greši z nezaupnostjo?

Z nezaupnostjo greši, kdor ne zaupa zadosti trdno in zanesljivo v Boga.[1])

✻ 361. Kdo greši z obupom?

Z obupom greši, kdor nič več ne zaupa v Boga in misli, da mu Bog ne more ali noče več pomagati ali odpustiti.[2])

✻ 362. Kdo greši s predrznim zaupanjem?

S predrznim zaupanjem greši, kdor se zanaša samo na Boga in ne stori tudi sam, kar bi mogel in moral storiti.[3])

363. Kateri so grehi zoper ljubezen božjo?

Grehi zoper ljubezen božjo so smrtni grehi sploh, zlasti pa mržnja in sovraštvo do Boga.

364. Kaj se pravi Boga moliti?

Boga moliti se pravi, Bogu skazovati tisto češčenje, ki gre edino le njemu kot najvišjemu Gospodu.[4])

365. Kateri so grehi zoper češčenje, ki gre edino le Bogu?

Grehi zoper češčenje, ki gre edino le Bogu, so:
1. malikovanje;
2. vraže, vedeževanje in čarovanje;
3. božji rop;
4. skušanje Boga;
5. zanemarjanje molitve in službe božje.

---

[1]) Vzgled: Mojzes (IV. Mojz. 20, 1—13.); Izraelci v puščavi. (II. Mojz. 16. in 17.)

[2]) Vzgled: Kajn (I. Mojz. 4, 13.); Savel (I. Kralj. 31.); Juda Iškarjot. (Mat. 27, 3—5.)

[3]) Vzgled: ljudje ob Noetovem času. (I. Mojz. 6.)

[4]) „Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.“ (Mat. 4, 10.)

*** 366. Kdo greši z malikovanjem?**

Z malikovanjem greši, kdor skazuje kaki stvari božjo čast.[1])

*** 367. Kdo greši z vražami?**

Z vražami greši, kdor pripisuje stvarem kako skrivno moč, katere jim Bog ni podelil.

*** 368. Kdo greši z vedeževanjem?**

Z vedeževanjem greši, kdor z besedo ali na kak drug način kliče na pomoč hudobnega duha, da bi zvedel skrivne reči.

*** 369. Kdo greši s čarovanjem?**

S čarovanjem greši, kdor hoče s pomočjo hudobnega duha storiti kaj čudovitega.[2])

*** 370. Kdo greši z božjim ropom?**

Z božjim ropom greši, kdor onečeščuje Bogu posvečene osebe, kraje ali reči; zlasti pa, kdor prejme po nevrednem kak sveti zakrament.[3])

*** 371. Kdo greši s skušanjem Boga?**

S skušanjem Boga greši, kdor predrzno zahteva ali pričakuje od Boga kakega čudeža.[4])

---

[1]) Vzgled: Izraelci, ko so molili zlato tele. (II. Mojz. 32.)

[2]) „Človeka, kateri se obrne k vražarjem in vedežem . . . bom s srditim obličjem pogledal, in ga bom iztrebil izmed njegovega ljudstva.“ (III. Mojz. 20, 6.)

[3]) Vzgled: Baltazar. (Dan. 5.)

[4]) „Ne skušaj Gospoda, svojega Boga.“ (Mat. 4, 7.)

372. Ali ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ako častimo angele in svetnike?

Ako častimo angele in svetnike, ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ker jih ne molimo; še dobro in koristno je, da jih častimo in na pomoč kličemo.

* **373. Zakaj angele in svetnike častimo in na pomoč kličemo?**

Angele in svetnike častimo in na pomoč kličemo:
1. ker so prijatelji božji;
2. ker nas ljubijo in za nas Boga prosijo.

** **374. Kako se razlikuje češčenje božje od češčenja angelov in svetnikov?**

Češčenje božje se bistveno razlikuje od češčenja angelov in svetnikov; moliti smemo namreč edino le Boga, ker je najvišji Gospod, častiti pa se spodobi tudi angele in svetnike, ker so služabniki in prijatelji božji.

** **375. Kako se razlikuje molitev k Bogu od molitve k angelom in svetnikom?**

Molitev k Bogu se razlikuje od molitve k angelom in svetnikom tako: k Bogu molimo, da nam pomaga s svojo vsemogočnostjo; angele in svetnike pa kličemo na pomoč, da nam pomagajo s svojo priprošnjo pri Bogu.
(Litanije.)

376. Koga pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo?

Pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo preblaženo Devico Marijo.

*** 377. Zakaj preblaženo Devico Marijo pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo?**

Preblaženo Devico Marijo pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo:
1. ker je mati božja;
2. ker po svoji milosti in svetosti presega vse angele in svetnike;
3. ker njena priprošnja največ premore pri Bogu.

*** 378. Kaj so svetinje?**

Svetinje so:
1. ostanki trupel svetnikov;
2. reči, ki so bile v bližnji dotiki s Kristusom ali s svetniki, na primer sveti križ Kristusov.

379. Ali ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ako častimo svetinje in podobe svetnikov?

Ako častimo svetinje in podobe svetnikov, ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ker jih ne molimo.

**** 380. Zakaj častimo svetinje?**

Svetinje častimo:
1. ker je Bog ž njimi storil mnogo čudežev;[1])
2. ker so bila telesa svetnikov svetišča svetega Duha, so jim pomagala čednostno živeti ter bodo poveličana vstala.

---

[1]) „Ko se je bil dotaknil Elizejevih kostij, je oživel človek (ki so ga pokopavali) in je stal na svojih nogah.“ (IV. kralj. 13, 21.) — „In čudeže ne majhne je delal Bog po Pavlovih rokah, tako da so tudi pôtne rute od njegovega života in pasove na bolnike pokladali; in bolezni so jih popustile, in hudobni duhovi so šli iz njih.“ (Dej. ap. 19, 11. 12.)

⁂ 381. Zakaj častimo svete podobe?

Svete podobe častimo, ker nam predstavljajo nekaj častitljivega; čast pa, katero jim skazujemo, ni namenjena samo podobi, temveč v prvi vrsti temu, kar predstavlja podoba.

Pomni! Moli Boga kot svojega najvišjega Gospoda in zahajaj pridno k službi božji. Pobožno časti ljube svetnike, rad prebiraj zgodbe njihovega življenja in posnemaj njihove čednosti. V svojem stanovanju ne trpi nobene pohujšljive podobe, temveč olepšaj je s svetimi podobami; pred vsem nikakor ne pozabi na podobo križanega Jezusa in njegove preblažene Matere.

Druga božja zapoved.

382. Kako se glasi druga božja zapoved?

Druga božja zapoved se glasi: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena“.

383. Kaj prepoveduje druga božja zapoved?

Druga božja zapoved prepoveduje, skruniti božje ime.

384. Kdo skruni božje ime?

Božje ime skruni:

1. kdor je nespoštljivo izgovarja;
2. kdor Boga zaničuje;
3. kdor pregrešno prisega, ali kdor ne drži prisege, dasi mu je to mogoče;
4. kdor prelomi obljubo[1]) .

---

[1]) „Veliko boljše je ne obetati, kakor po obljubi obljubljenega ne dati.“ (Pridig. 5, 4.)

✻ 385. Kdo izgovarja božje ime nespoštljivo?

Božje ime izgovarja nespoštljivo, kdor ime božje ali imena svetnikov in svetih rečij izgovarja lahkomišljeno ali v jezi, ali jih zlorablja v kletev.[1])

✻ 386. Kaj se pravi kleti?

Kleti se pravi, z besedami sebi ali drugim stvarem želeti kaj hudega; kar se velikrat godi z zlorabo svetih ali tudi hudobnih imen.

✻ 387. Kaj se pravi Boga zaničevati?

Boga zaničevati se pravi, zaničljivo govoriti o Bogu, o njegovih svetnikih ali o svetih rečéh.[2])

✻ 388. Kaj se pravi prisegati?

Prisegati se pravi, Boga klicati na pričo, da govorimo resnico, ali da nas je volja, izpolniti svojo obljubo.

✻ 389. Kdaj je priseganje greh?

Priseganje je greh:

1. če prisegamo brez potrebe;
2. če prisegamo po krivem;[3])
3. če prisegamo, da bomo storili kaj grešnega.

---

[1]) „Gospod ne bo štel za nedolžnega tistega, kateri bo imenoval po nemarnem njegovo ime.“ (II. Mojz. 20, 7.)

[2]) „Kdor preklinja Gospodovo ime, naj smrti umrje; s kamenjem naj ga posuje vsa množica.“ (III. Mojz. 24, 16.)

[3]) Prekletstvo „bo prišlo v hišo onega, ki v mojem imenu po krivem prisega, in bo v sredi njegove hiše prebivalo ter jo pokončalo“. (Cahar. 5, 4.)

**** 390. Zakaj je kriva prisega silno velik greh?**

Kriva prisega je silno velik greh:
1. ker ž njo človek kliče Boga, neskončno resnico samo, za pričo laží;
2. ker ž njo človeška družba izgubi zadnje sredstvo, zvedeti resnico ter braniti pravo in pravico.

*** 391. Kaj je obljuba?**

Obljuba je prostovoljen, Bogu storjen obet, s katerim se pod grehom zavežemo, storiti kaj Bogu dopadljivega.

392. Kaj zapoveduje druga božja zapoved?

Druga božja zapoved zapoveduje, posvečevati božje ime.

*** 393. Kako posvečujemo božje ime?**

Božje ime posvečujemo:
1. če je spoštljivo izgovarjamo in zaupno kličemo na pomoč;
2. če Boga naravnost pred vsem svetom spoznavamo in smo vneti za njegovo čast;
3. če Boga s pravično prisego kličemo na pričo;
4. če zvesto izpolnjujemo Bogu storjene obljube;[1])
5. če sploh vse delamo in darujemo Bogu v čast.

Pomni! Skrbno se varuj, da se ne navadiš ostudnega preklinjevanja in priseganja. Pač pa kliči na pomoč zlasti v trpljenju in skušnjavah presveta imena Jezusa, Marije in svetega Jožefa, ki naj bodo tudi v smrtnem boju tvoje zadnje besede.

---

[1]) „Ako si Bogu kaj obljubil, ne odlašaj izpolniti.“ (Prid. 5, 3.)

Tretja božja zapoved.

394. Kako se glasi tretja božja zapoved?

Tretja božja zapoved se glasi: „Posvečuj praznik“.

395. Kaj zapoveduje tretja božja zapoved?

Tretja božja zapoved zapoveduje posvečevati Gospodov dan.

396. Kateri je Gospodov dan?

V novi zavezi je nedelja Gospodov dan; v stari zavezi pa je bila sobota.

*** 397. Zakaj je v novi zavezi nedelja Gospodov dan?**

V novi zavezi je nedelja Gospodov dan:

1. ker je Jezus na nedeljo vstal od mrtvih;
2. ker je na nedeljo poslal svetega Duha.

398. Kako posvečujemo nedeljo?

Nedeljo posvečujemo, če opuščamo hlapčevska dela, se udeležujemo zapovedane službe božje in opravljamo bogoljubna dela.[1])

*** 399. Kaj so hlapčevska dela?**

Hlapčevska dela so tista telesna dela, ki jih navadno opravljajo posli in dninarji, rokodelci in tovarniški ali drugi tem podobni delavci.

---

[1]) „Šest dnij delaj in opravljaj vsa svoja dela, sedmi dan pa je sobota Gospoda tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina.“ (II. Mojz. 20, 9. 10.)

400. Kaj prepoveduje tretja božja zapoved?

Tretja božja zapoved prepoveduje:
1. hlapčevsko delo ob nedeljah brez sile ali brez postavnega cerkvenega dovoljenja;
2. vse, kar skruni nedeljo, ali kar zadržuje njeno posvečevanje, na primer: pijančevanje in razposajene igre, pregrešne veselice in druge take reči.

**** 401. Kaj naj nas posebno odvrača, da ne skrunimo nedelje?**

Da ne skrunimo nedelje, naj nas posebno odvrača:
1. strah časnih in večnih kaznij, ki jih je Bog zažugal tistim, ki oskrunjajo Gospodov dan;
2. misel, koliko kazen zasluži tisti, ki niti enega dné ne obrne v prid svoji duši, ko je celih šest dnij skrbel za svoje telo;
3. veliko pohujšanje, če kdo Gospodov dan skruni, k temu druge zapeljuje ali celo sili;
4. drugi žalostni nasledki nedeljskega onečeščevanja, kot so: izguba blagoslova božjega, razdivjanost srca, nravni propad človeške družbe.[1])

Pomni! Posvečuj vsikdar vestno Gospodov dan in ne daj se zapeljati iz dobičkarije ali iz lahkomišljenosti, da bi oskrunil nedeljo. „Bog ti daje šest dnij in si pridržuje zase samo en dan v tednu; ti pa tako malo spoštuješ Boga, da mu niti tega dneva ne daš celega, temveč ga skruniš s posvetnimi opravili.“ (Sv. Krizostom.)

---

[1]) „Moje sobote so grozno oskrunili; zato sem namenil spustiti svoj srd na nje . . . in jih pokončati.“ (Eceh. 20, 13.) — Vzgled: skrunjevalec sobote. (IV. Mojz. 15, 32. nasl.)

Četrta božja zapoved.

402. Kako se glasi četrta božja zapoved?

Četrta božja zapoved se glasi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji“.

403. Kaj zapoveduje četrta božja zapoved?

Četrta božja zapoved zapoveduje, skazovati starišem spoštovanje, ljubezen in pokorščino.

404. Zakaj morajo otroci svojim starišem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino?

Otroci morajo svojim starišem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino, ker so stariši otrokom božji namestniki in za Bogom največji dobrotniki.

*** 405. Kdaj grešé otroci zoper spoštovanje, ki so je dolžni svojim starišem?**

Otroci grešé zoper spoštovanje, ki so je dolžni svojim starišem:

1. če jih zaničujejo ali se jih sramujejo;
2. če slabo o njih govoré ali jih zasramujejo;
3. če se surovo ali trmasto obnašajo proti njim.[1])

---

[1]) „Iz vsega svojega srca spoštuj svojega očeta.“ (Sir. 7, 29.) — „Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja.“ (Tob. 4, 3.)

✻ 406. Kdaj grešé otroci zoper ljubezen, ki so jo dolžni svojim starišem?

Otroci grešé zoper ljubezen, ki so jo dolžni svojim starišem:

1. če ne marajo zanje, ali če jim želé kaj hudega;
2. če jih žalijo ali jezé;
3. če jim v potrebah ne pomagajo ali ne prenašajo potrpežljivo njihovih slabostij;[1]
4. če ne molijo zanje.

✻ 407. Kdaj grešé otroci zoper pokorščino, ki so jo dolžni svojim starišem?

Otroci grešé zoper pokorščino, ki so jo dolžni svojim starišem, če ne poslušajo njihovih ukazov, opominov in svaril.[2]

408. Kaj je Bog obljubil otrokom, ki spoštujejo očeta in mater?

Otrokom, ki spoštujejo očeta in mater, je Bog obljubil v tem življenju svoje varstvo in svoj blagoslov, v drugem pa večno zveličanje.[3]

---

[1]) „Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju; in ako mu pamet peša, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči.“ (Sir. 3, 14. 15.)

[2]) „Otroci, bodite pokorni svojim starišem v Gospodu; zakaj to je prav.“ (Efež. 6, 1.) — Vzgled: božji deček Jezus. (Luk. 2, 51.)

[3]) „Spoštuj svojega očeta, da pride nad te njegov blagoslov, in da njegov blagoslov ostane do konca.“ (Sir. 3, 9. 10.) — Vzgled: Egiptovski Jožef (I. Mojz. 41, 40.); Tobija (Tob. 8—12.)

409. Kaj čaka otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere?

Otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere, čaka v tem življenju božje prekletstvo, v drugem pa večno pogubljenje.[1])

410. Komu smo poleg starišev še dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino?

Poleg starišev smo dolžni spoštovanje, ljubezen in pokorščino tudi še predstojnikom.[2])

*** 411. Koga pomeni beseda „predstojnik"?**

Beseda „predstojnik" pomeni rednike in učitelje, mojstre in gospodarje, duhovsko in deželsko gosposko.

*** 412. S čim grešé podložniki zoper svoje predstojnike?**

Podložniki grešé zoper svoje predstojnike zlasti:
1. če so jim nepokorni in nezvesti, ali leni v svoji službi;
2. če jih opravljajo ali obrekujejo, in če kalijo mir;
3. če zapeljujejo njihove otroke in družino.

*** 413. Kdo posebno greši zoper duhovsko in deželsko gosposko?**

Zoper duhovsko in deželsko gosposko posebno greši:
1. kdor jo predrzno graja in sramotí;
2. kdor se ji ustavlja ali celó napravlja upor.[3])

---

[1]) „Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere." (V. Mojz. 27, 16.) — Vzgled: Kam (I. Mojz. 9, 24. nasl.); Helijeva sinova (I. Kralj. 2—4.); Absalom (II. Kralj. 18.).

[2]) „Hlapci, bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim." (I. Petr. 2, 18.)

[3]) „Vsak človek bodi višji oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod kakor od Boga; katere pa so, so od Boga postavljene." (Rimlj. 13, 1.)

414. Kdaj ne smemo ubogati starišev in predstojnikov?

Starišev in predstojnikov ne smemo ubogati, kadar nam ukažejo kaj grešnega.[1])

415. Kaj je mladina dolžna starim ljudem?

Mladina je dolžna, stare ljudi spoštovati.[2])

** **416. Ali obsega četrta božja zapoved samo dolžnosti otrok in podložnikov?**

Četrta božja zapoved ne obsega samo dolžnostij otrok in podložnikov, temveč tudi dolžnosti starišev in predstojnikov.

** **417. Kakšno dolžnost imajo stariši do svojih otrok?**

Stariši imajo do svojih otrok dolžnost:

1. podučevati jih v pravi veri in jih navajati k vsemu dobremu;
2. varovati jih zapeljevanja in jim dajati dober vzgled;
3. svariti jih in, ako treba, kaznovati;[3])
4. skrbeti tudi za njihovo časno srečo.

** **418. Kakšno dolžnost imajo predstojniki do svojih podložnikov?**

Predstojniki imajo do svojih podložnikov dolžnost, skrbeti zanje podobno, kakor skrbé stariši za svoje otroke.

---

[1]) „Boga je treba bolj slušati kakor ljudi.“ (Dej. ap. 5, 29.) — Vzgled: Makabejski bratje (II. Mak. 7.); mladeniči v ognjeni peči (Dan. 3.).

[2]) „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega človeka.“ (III. Mojz. 19, 32.)

[3]) „Komur se škoda zdi šibe, sovraži svojega sina; kdor ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ (Preg. 13, 24.)

**** 419. Kakšno dolžnost ima gosposka do svojih podložnikov?**

Gosposka ima do svojih podložnikov dolžnost, braniti jih v pravi veri, ravnati ž njimi, kakor veleva pravo in pravica, in sploh pospeševati njihovo srečo.

Pomni! Spoštuj svoje stariše, dušne pastirje, učitelje in vse svoje predstojnike; ubogaj jih rad in natančno po vzgledu božjega Zveličarja in moli zanje; to ti donese milost in blagoslov božji. „Očetov blagoslov utrjuje otrokom hiše, materina kletev jih pa podira do tal.“ (Sir. 3, 11.)

Peta božja zapoved.

420. Kako se glasi peta božja zapoved?

Peta božja zapoved se glasi: „Ne ubijaj“.

421. Kaj prepoveduje peta božja zapoved?

Peta božja zapoved prepoveduje, sebi ali bližnjemu škodovati na duši ali na telesu.

422. Kdo škoduje sebi na telesu?

Sebi škoduje na telesu, kdor samega sebe umori ali si krajša življenje ali je brez potrebe postavlja v nevarnost.

**** 423. Kako greši, kdor umori samega sebe?**

Kdor umori samega sebe, silno hudo greši:
1. zoper Boga, ki je edini gospodar življenja in smrti;
2. zoper svojo dušo, katero pahne v večno pogubljenje;
3. zoper druge ljudi, katerim daje slab vzgled ter jim napravlja žalost in škodo.

424. Kdo škoduje bližnjemu na telesu?

Bližnjemu škoduje na telesu, kdor ga po krivici umori ali rani, ali ga žali in trdo ž njim ravna ter mu s tem krajša življenje.

**** 425. Ali je v peti božji zapovedi prepovedan tudi dvoboj?**

V peti božji zapovedi je prepovedan tudi dvoboj ali dogovorjeni boj med dvema osebama, ker se pri takem dvoboju navadno kdo rani in večkrat celó umori.

**** 426. Kako kaznuje sveta cerkev samomor in dvoboj?**

Sveta cerkev kaznuje samomor in dvoboj s tem, da krivim te pregrehe odreka cerkveni pogreb; dvoboj še posebej s tem, da izobčuje vse udeležence iz cerkvenega občestva.

*** 427. Ali se zoper peto božjo zapoved greši samo z dejanjem?**

Zoper peto božjo zapoved se ne greši samo z dejanjem, temveč tudi s sovraštvom in nevoščljivostjo, z jezo in sumnivostjo, z zmerjanjem in preklinjevanjem, sploh z vsem, kar more škodovati nam ali bližnjemu. Enako greši zoper peto božjo zapoved, kdor iz čmernosti ali obupnosti sebi ali drugim smrt želi.[1])

428. Kdo škoduje bližnjemu na duši?

Bližnjemu škoduje na duši, kdor ga pohujšuje.

---

[1]) „Vsak, kdor sovraži svojega brata, je ubijavec.“ (I. Jan. 3, 15.) — „Jaz pa vam povem, da bo vsak, ki se jezi nad svojim bratom, kriv sodbe.“ (Mat. 5, 22.)

429. Kdo pohujšuje bližnjega?

Bližnjega pohujšuje, kdor mu pregrešno, bodisi z besedo bodisi z dejanjem, daje povod, da greši, ali kdor ga celó namenoma zapeljuje v greh.[1])

*** 430. Kaj zapoveduje peta božja zapoved?**

Peta božja zapoved zapoveduje:

1. skrbeti za svoje življenje in svojo dušo;
2. živeti z bližnjim v miru in slogi;
3. dajati vsakemu dober vzgled;
4. popraviti škodo, storjeno bližnjemu na duši ali na telesu.

Pomni! Ne prizadeni bližnjemu nikdar nobene škode, ne na telesu ne na duši. Varuj se tudi, da ne rotiš ali kolneš svojega bližnjega. — Greh je tudi, živali brez potrebe mučiti ali brez vzroka ubijati.

Šesta božja zapoved.

431. Kako se glasi šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved se glasi: „Ne prešestuj“.

432. Kaj prepoveduje šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved prepoveduje:

1. vse, kar žali čistost ali sramežljivost;
2. vse, kar napeljuje v nečistost.

---

[1]) „Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja!“ (Mat. 18, 6. 7.)

433. Kaj žali čistost?

Čistost žalijo:

1. prostovoljne nespodobne misli in želje;
2. nespodobni pogovori, šale in pesmi;
3. nespodobni pogledi in vsa nespodobna dejanja.[1])

**** 434. Kaj napeljuje v nečistost?**

V nečistost napeljujejo:

1. radovedni pogledi;
2. nespodobne podobe in prebiranje nenravnih knjig in spisov;
3. nespodobnost v obleki;
4. predomače in preprijazno občevanje z osebami drugega spola in slaba tovarišija;
5. nespodobni plesi, pohujšljive igre in predstave po glediščih in drugod;
6. lenoba in nezmernost v jedi in pijači.

435. Kaj naj storimo, kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved?

Kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved, tega ne smemo storiti, temveč moramo prositi stariše ali spovednika, da nas podučé.

436. Zakaj se moramo prav posebno varovati grehov zoper čistost?

Grehov zoper čistost se moramo prav posebno varovati:

1. ker so ti grehi, in sicer že same misli, ako so popolnoma prostovoljne, smrtni grehi;

---

[1]) „Nečistost in vsa nesramnost . . . se še ne imenuj med vami, kakor se spodobi svetim, ali nesramnost, ali nespametne ali grde besede.“ (Efež. 5, 3. 4.)

2. ker ne skrunijo samo duše, temveč tudi človekovo telo, ki je tempel svetega Duha;[1])
3. ker imajo silno strašne nasledke.

***437. Kateri so nasledki nečistosti?**

Nasledki nečistosti so:
1. mržnja do Boga in božjih rečij;
2. oslepljenje razuma in otrpnenje volje;
3. raznovrstne bolezni, sramota in revščina;
4. večno pogubljenje.[2])

438. Kaj zapoveduje šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved zapoveduje:
1. da moramo biti sposobni in sramežljivi v mislih in pogledih, besedah in dejanjih;
2. da moramo rabiti potrebne pripomočke, da si ohranimo čistost.[3])

439. Katere pripomočke moramo rabiti, da si ohranimo čistost?

Da si ohranimo čistost, moramo:
1. ogibati se nevarnostij in priložnostij, ki vodijo v nečistost;
2. moliti za ohranjenje čistosti in kar največkrat mogoče prejemati svete zakramente;

---

[1]) „Ako pa kdo oskruni tempel božji, ga bo Bog končal; zakaj tempel božji je svet, kar ste vi.“ (I. Kor. 3, 17.)

[2]) „Nečistniki . . . . bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru.“ (Skriv. raz. 21, 8.) — Vzgled: vesoljni potop (I. Mojz. 6. nasl.); Sodoma in Gomora (I. Mojz. 19.).

[3]) „To je božja volja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti.“ (I. Tes. 4, 3.)

3. skušnjavi se koj ustaviti in zaupno klicati Jezusa in Marijo na pomoč;
4. misliti, da Bog vse vidi, in da vsak trenutek lahko umrjemo.

Pomni! Ohrani si sveto čistost kot svoj najlepši kras in varuj se, da ne storiš nikdar nič nespodobnega, bodisi sam bodisi z drugimi. Čistost te naredi podobnega angelom in je Bogu posebno ljuba. „O kako lep je čist rod!“ (Modr. 4, 1.) — Kako lepi so pred Bogom prečista Devica Marija, deviški ženin sveti Jožef, in angelski mladenič sveti Alojzij!

Sedma božja zapoved.

440. Kako se glasi sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved se glasi: „Ne kradi“.

441. Kaj prepoveduje sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved prepoveduje, bližnjemu po krivici škodovati na njegovi lastnini.

442. S čim se bližnjemu po krivici škoduje na njegovi lastnini?

Bližnjemu se po krivici škoduje na njegovi lastnini:
1. s tatvino in ropom;
2. z odrtijo in goljufijo;
3. s krivičnim pridržavanjem tujega blaga;
4. s prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine.

*** 443. Kdo greši s tatvino?**

S tatvino greši, kdor skrivaj in po krivici vzame tuje blago.

*** 444. Kdo greši z ropom?**

Z ropom greši, kdor s silo in po krivici vzame tuje blago.

*** 445. Kdo greši z odrtijo?**

Z odrtijo greši:

1. kdor pri posojilih zahteva krivične obresti;
2. kdor nepošteno in z umetnimi pripomočki podražuje živila ali blago nad njihovo pravo vrednost;
3. kdor zlorablja stisko bližnjega sebi v krivično korist ali dobiček.

*** 446. Kdo greši z goljufijo?**

Z goljufijo greši, kdor s prevaro ali zvijačo škoduje bližnjemu na njegovi lastnini, na primer:

1. kdor ga prevari s ponarejenim denarjem, s krivo mero in vago;
2. kdor ponareja blago in živila ali zamolčuje bistvene napake kakega blaga;
3. kdor zahteva večje plačilo, kakor zahteva storjeno delo;
4. kdor si pridobi tuje blago s tem, da ponaredi listine, da pred sodiščem izpove neresnico ali da podkupi priče.[1])

---

[1]) „Ne delajte nič krivičnega v sodbi, pri vatlu in tehtnici in meri.“ (III. Mojz. 19, 35.)

**** 447. Kaj je treba pomniti o malih tatvinah in goljufijah?**

O malih tatvinah in goljufijah je treba pomniti, da se tudi ž njimi lahko smrtno greši, in sicer:

1. takoj, kakor hitro kdo začne po malem krasti ali goljufati z namenom, da bi si polagoma prisvojil znatno svoto;
2. tedaj, kadar si je kdo z malimi tatvinami ali goljufijami pridobil znatno svoto, čeprav v začetku ni imel tega namena.

*** 448. Kdo greši s krivičnim pridržavanjem tujega blaga?**

S krivičnim pridržavanjem tujega blaga greši na primer:

1. kdor ne vrne najdenih, posojenih ali v hrambo mu izročenih rečij;
2. kdor ne plača o pravem času, kar je plačati dolžan.[1])

*** 449 Kdo greši s prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine?**

S prostovoljnim in krivičnim poškodovanjem tuje lastnine greši na primer:

1. kdor zanemarja ali slabo opravlja delo, katero je dolžan storiti;
2. kdor bližnjemu z obrekovanjem odganja kupovalce ali mu sicer škoduje na njegovem prislužku;
3. kdor namenoma s požiganjem uniči tujo lastnino ali jo drugače zlobno poškoduje.

---

[1]) „Naj ne ostaja plačilo tvojega najemnika pri tebi do jutra." (III. Mojz. 19, 13.)

***450. Kdo postane sokriv grehov proti tuji lastnini?**

Grehov proti tuji lastnini postane sokriv:

1. kdor ukazuje, svetuje ali pomaga škodovati bližnjemu na njegovi lastnini;
2. kdor sprejema, kupuje ali prikriva krivično blago;
3. kdor h grehom proti tuji lastnini molči ali jih ne zabrani, dasi bi jih mogel in moral naznaniti ali zabraniti.

451. Kaj zapoveduje sedma božja zapoved?

Sedma božja zapoved zapoveduje:

1. pustiti, dati in storiti vsakemu, kar mu gre;
2. kar najhitreje vrniti krivično blago in, kolikor se dá, popraviti storjeno škodo. Če se to ne more zgoditi na enkrat, mora se storiti polagoma; ali če ni mogoče, najti lastnika ali njegovih dedičev, mora se krivično blago obrniti v dobre namene.[1])

***452. Kdo je dolžan, povrniti krivično blago in popraviti storjeno škodo?**

Povrniti krivično blago in popraviti storjeno škodo so dolžni krivični poškodovalci in sicer po tej vrsti:

1. tisti, ki ima ali je porabil krivično blago ali to, kar je dobil zanje;
2. tisti, ki je naročil napraviti škodo;
3. tisti, ki je dejanski prizadel škodo;

---

[1]) „Boljše je malo po pravici, kakor obilni prihodki po krivici.“ (Preg. 16, 8.)

4. vsi tisti, ki so drugače sodelovali pri poškodovanju bližnjega ali niso zabranili ali naznanili škode, kakor so bili dolžni; in sicer je vsak dolžan, vse povrniti, če tega ni storil nobeden izmed tistih, ki so bili pred njim to storiti dolžni.

Pomni! Ne zmakni nikdar ničesar, bodi si še kaj tako majhnega, tudi ne svojim starišem. Z malim se pričenja, z velikim se nehava. Varuj se tudi sladkosnedosti in igranja za denar.

Osma božja zapoved.

453. Kako se glasi osma božja zapoved?

Osma božja zapoved se glasi: „Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega“.

454. Kaj prepoveduje osma božja zapoved?

Osma božja zapoved prepoveduje:
1. krivo pričati;
2. lagati in se hliniti;
3. grešiti zoper bližnjega čast in dobro ime.

* 455. Kdo krivo priča?

Krivo priča, kdor pred sodnijsko ali drugo gosposko vedoma izjavi kot resnico, kar ni res.[1])

* 456. Kdo laže?

Laže, kdor vedoma drugače govori, kakor misli.[2])

---

[1]) Vzgled: krive priče zoper Jezusa. (Mat. 26, 59—61.)

[2]) „Grd madež je laž na človeku.“ (Sir. 20, 26.) — Hudobni duh je „lažnik in oče laži“. (Jan. 8, 44.) — Vzgled: Ananija in Safira. (Dej. ap. 5, 1—11.)

✻ 457. Kdo se hlini?

Hlini se, kdor se dela boljšega in pobožnejšega, kakor je v resnici.

458. S čim se greši zoper bližnjega čast in dobro ime?

Zoper bližnjega čast in dobro ime se greši:
1. s krivim natolcevanjem in predrzno sodbo;
2. z obrekovanjem, opravljanjem in podpihovanjem;
3. z zasramovanjem.

✻ 459. Kdo greši s krivim natolcevanjem?

S krivim natolcevanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka sumi o bližnjem kaj hudega.[1])

✻ 460. Kdo greši s predrzno sodbo?

S predrzno sodbo greši, kdor bližnjemu kaj hudega brez zadostnega vzroka prisoja kot gotovo in resnično.[2])

✻ 461. Kdo greši z obrekovanjem?

Z obrekovanjem greši, kdor pripoveduje o bližnjem kake izmišljene napake ali povečuje njegove resnične napake.

✻ 462. Kdo greši z opravljanjem?

Z opravljanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka razodeva resnične napake bližnjega.

---

[1]) „Nobeden vas ne misli hudega v svojem srcu zoper svojega prijatelja.“ (Cah. 8, 17.)

[2]) „Ne sodite, in ne boste sojeni.“ (Luk. 6, 37.)

✻ 463. Kdaj smemo razodeti napake bližnjega?

Napake bližnjega smemo in celo moramo razodeti, kadar je to potrebno, da se grešnik poboljša, ali da se zabrani kako še večje hudo.

✻✻ 464. Kaj naj storimo, ako moramo nehoté poslušati obrekovanje ali opravljanje?

Ako moramo nehoté poslušati obrekovanje ali opravljanje, ne smemo takih govorov radi poslušati, temveč moramo kazati svojo nevoljo in je zabranjevati, kolikor mogoče.

✻ 465. Kdo greši s podpihovanjem?

S podpihovanjem greši, kdor brez zadostnega vzroka komu pove, kaj so drugi o njem slabega govorili, ter tako napravlja razpor.[1])

✻ 466. Kdo greši z zasramovanjem?

Z zasramovanjem greši, kdor bližnjemu ali sam ali po drugih v obraz pove kaj poniževalnega ali mu stori kaj takega.

467. Kaj je dolžan storiti, kdor je škodoval bližnjemu na njegovi časti in na njegovem dobrem imenu?

Kdor je bližnjemu škodoval na njegovi časti in na njegovem dobrem imenu, je dolžan:

1. preklicati obrekovanje in zasramovanega prositi odpuščenja;
2. v vseh slučajih po svoji moči popraviti škodo, ki mu jo je storil na njegovi časti, na njegovem dobrem imenu in s tem morda tudi na drugem imetju.

---

[1]) „Preklet bodi podpihovavec in dvojezičnik; zakaj med mnogimi, ki v miru živé, napravi zmešnjave.“ (Sir. 28, 15.)

*** 468. Kaj zapoveduje osma božja zapoved?**

Osma božja zapoved zapoveduje:

1. povsod in vselej resnico govoriti in odkritosrčen biti;
2. varovati, spoštovati in braniti, kolikor mogoče, bližnjega čast in dobro ime.

Pomni! Studi vsakoršno laž, ker izvira od hudobnega duha in te dela njemu podobnega. Nikdar ne govori trdosrčno o svojem bližnjem; česar nočeš, da bi se storilo tebi, tega tudi ti ne stori drugim. (Tob. 4, 16.) — Nikdar radovoljno ne poslušaj opravljanja ali obrekovanja. Ohrani si v srcu besede svetega pisma: „Veliko govoriti ni brez greha“ (Preg. 10, 19.), in: „Jezik je sicer majhen ud, in vendar napravi velike reči.“ (Jak. 3, 5.)

Zadnji dve božji zapovedi.

469. Kako se glasi deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved se glasi: „Ne želi svojega bližnjega žene“.

470. Kaj prepoveduje deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved prepoveduje vse prostovoljne nečiste misli in želje.

471. Kaj zapoveduje deveta božja zapoved?

Deveta božja zapoved zapoveduje, ohraniti si čisto srce in varovati se vseh nečistih mislij in željâ.[1])

472. Kako se glasi deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved se glasi: „Ne želi svojega bližnjega blaga“.

[1]) „Blagor tistim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali.“ (Mat. 5, 8.)

473. Kaj prepoveduje deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved prepoveduje, grešno poželeti, kar je bližnjega last.[1])

474. Kaj zapoveduje deseta božja zapoved?

Deseta božja zapoved zapoveduje, privoščiti vsakemu svoje in zadovoljiti se s svojim.

** **475. Kaj nas učite zadnji dve božji zapovedi?**

Zadnji dve božji zapovedi nas učite, da je Bog gospodar tudi naših src, in da moramo torej ravnati po njegovi najsvetejši volji ne samo v svojih delih, ampak tudi v svojih mislih in željah.

476. Kaj je Bog obljubil tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi?

Tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, je Bog obljubil mnogovrstnega blagoslova in večno življenje.[2])

Pomni! Ohrani svoje srce čisto in bojuj se zoper slabe misli in želje; one zapeljujejo polagoma tudi v slaba dejanja. Kroti tudi poželenje po posvetnem blagu; „zakaj kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in v zadrgo hudobnega duha“. (I. Tim. 6, 9.)

---

[1]) „Korenina vsega hudega je lakomnost.“ (I. Tim. 6, 10.)

[2]) „Jaz sem Gospod, tvoj Bog . . . ., ki skazujem milost do tisočernega rodu tistim, ki me ljubijo in izpolnjujejo moje zapovedi.“ (II. Mojz. 20, 5. 6.) — „Če hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi.“ (Mat. 19, 17.)

3. Oddelek.

Pet cerkvenih zapovedij.

477. Kako se glasi pet cerkvenih zapovedij?

Pet cerkvenih zapovedij se glasi:
1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.
4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

478. Zakaj smo dolžni, izpolnjevati cerkvene zapovedi?

Cerkvene zapovedi smo dolžni izpolnjevati, ker je Jezus Kristus naravnost in pod smrtnim grehom zapovedal, poslušati cerkev, ko je rekel: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“. (Mat. 18, 17.)

Prva cerkvena zapoved.

479. Kako se glasi prva cerkvena zapoved?

Prva cerkvena zapoved se glasi: „Posvečuj zapovedane praznike“.

480. Kaj zapoveduje prva cerkvena zapoved?

Prva cerkvena zapoved zapoveduje, praznike, katere je postavila sveta cerkev, tako praznovati in posvečevati, kakor nedelje.

✻ 481. Kolikeri so prazniki, katere je postavila sveta cerkev?

Prazniki, katere je postavila sveta cerkev, so prazniki Gospodovi, prazniki Matere božje in prazniki svetnikov.

✻ 482. Kateri so zapovedani prazniki Gospodovi?

Zapovedani prazniki Gospodovi so:

1. božič, praznika obrezovanja (novo leto) in razglašenja Gospodovega (sv. trije kralji);
2. velika noč in Kristusov vnebohod;
3. binkošti, praznika svete Trojice in svetega Rešnjega Telesa.

✻ 483. Kateri so zapovedani prazniki Matere božje?

Zapovedani prazniki Matere božje so: Marijino spočetje, svečnica, Marijino oznanjenje, Marijino vnebovzetje (veliki šmaren ali velika gospojnica) in Marijino rojstvo (mali šmaren ali mala gospojnica).

✻ 484. Kateri so zapovedani prazniki svetnikov?

Zapovedani prazniki svetnikov so: praznik svetega Štefana, praznik svetih apostolov Petra in Pavla, praznik vseh svetnikov in prazniki deželnih patronov.

✻✻ 485. Zakaj je sveta cerkev postavila praznike?

Sveta cerkev je postavila praznike:

1. da bi se hvaležno spominjali skrivnostij naše svete vere in je pobožno častili;
2. da bi Boga hvalili v njegovih svetnikih;
3. da bi se priporočali priprošnji svetnikov in posnemali njihove čednosti.

Druga cerkvena zapoved.

486. Kako se glasi druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved se glasi: „Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši“.

487. Kaj zapoveduje druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved zapoveduje, vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik pobožno biti pri sveti maši.

488. Kdaj smo pobožno pri sveti maši?

Pobožno smo pri sveti maši:

1. kadar smo zato pri sveti maši, da Boga molimo in častimo;
2. kadar se vsega ogibljemo, kar zadržuje ali moti notranjo pobožnost;
3. kadar med sveto mašo, zlasti pri njenih glavnih delih pazimo na to, kar se godi na altarju.

489. Kdo je dolžan, biti ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sveti maši?

Ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pri sveti maši, so pod smrtnim grehom dolžni vsi verniki, ki so že pri pameti, in katerih ne zadržuje noben pravičen vzrok.

490. Kdo greši zoper drugo cerkveno zapoved?

Zoper drugo cerkveno zapoved greši:

1. kdor po lastni krivdi opusti sveto mašo ali je zamudi precejšen del;
2. kdor je med sveto mašo prostovoljno raztresen ali se nespoštljivo obnaša.

*** 491. Ali nam bodi dovolj, da smo ob nedeljah in praznikih samo pri sveti maši?**

Ne bodi nam dovolj, da smo ob nedeljah in praznikih samo pri sveti maši; temveč bodimo tudi pri pridigi in pri popoldanski službi božji, prejemajmo svete zakramente, prebirajmo svete knjige in opravljajmo druga dobra dela.

**** 492. Zakaj je treba biti pri pridigi?**

Pri pridigi je treba biti:

1. ker se v pridigi oznanjuje in razlaga beseda božja;
2. ker je znamenje otroške ljubezni do Boga, če kdo pridno in pobožno posluša besedo božjo;[1])
3. ker nas je treba pogostoma opominjati in spodbujati k dobremu in odvračati od hudega.[2])

Tretja cerkvena zapoved.

493. Kako se glasi tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved se glasi: „Posti se zapovedane postne dni“.

494. Kaj zapoveduje tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved zapoveduje, postiti se določene dni tako, kakor zaukazuje cerkev.

495. Koliker je post, ki ga zaukazuje cerkev?

Post, ki ga zaukazuje cerkev, je dvojen:

1. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedij;

---

[1]) „Kdor je iz Boga, posluša božje besede.“ (Jan. 8, 47.)

[2]) „Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ (Luk. 11, 28.)

2. post, pri katerem se zdržimo mesnih jedij ter si ob enem pri jedi pritrgamo tako, da se samo enkrat na dan najemo do sitega, in sicer ne pred poldnem. Vendar je pa dovoljeno, zvečer kaj malega zaužiti, kako malenkost tudi zjutraj.

496. Katere dni smo dolžni, zdržati se mesnih jedij?

Zdržati se mesnih jedij, smo dolžni vsak petek[1]) in, koder je še zapovedano, tudi vsako soboto.

497. Katere dni smo dolžni, zdržati se mesnih jedij ter si ob enem pritrgati?

Zdržati se mesnih jedij ter si ob enem pritrgati, smo dolžni:

1. vse dni štiridesetdanskega posta, to je od pepelnične srede do velike noči; ob nedeljah pa je dovoljeno, najesti se večkrat do sitega;
2. ob sredah, petkih in sobotah štirih kvaternih tednov;
3. ob dnevih pred nekaterimi velikimi prazniki.[2]) Namestu nekaterih postnih dnij pred velikimi prazniki so pa pri nas določene srede in petki v adventu.

498. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedij?

Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedij, je dolžan vsak vernik, ki je že pri pameti in ga ne izgovarja kak opravičen vzrok, na primer: bolezen, revščina ali kaj takega.

---

[1]) Samo če pride božič na petek, dovoljene so ta petek mesne jedi.

[2]) Taki dnevi so med drugimi: pred božičem, binkoštmi, svetim Petrom in Pavlom, Marijinim vnebovzetjem, vsemi svetniki, brezmadežnim spočetjem Marijinim.

499. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedij ter si ob enem pritrgati?

Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedij ter si ob enem pritrgati, je dolžan vsak vernik, ki je dovršil 21. leto in ga ne izgovarja kak opravičen vzrok. Kdor mora težko delati ali je v visoki starosti, vsled tega sicer ni dolžan pritrgati si, vendar pa ga to oboje samo zase še ne opravičuje, da bi smel uživati mesne jedi.

*** 500. Kako olajšuje cerkev postno zapoved?**

Cerkev olajšuje postno zapoved z večjimi ali manjšimi spregledi, katere podeljujejo škofje, pooblaščeni od svetega očeta, iz opravičenih vzrokov ali celim škofijam ali posameznim vernikom.

**** 501. Zakaj je treba vestno izpolnjevati postno zapoved?**

Postno zapoved je treba vestno izpolnjevati:
1. da kažemo svojo pokorščino do svete cerkve;
2. da posnemamo vzgled Jezusa Kristusa in svetnikov;
3. da delamo pokoro za svoje grehe;
4. da ložje krotimo svoje hudo poželenje.

Četrta cerkvena zapoved.

502 Kako se glasi četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved se glasi: „Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo“.

503. Kaj zapoveduje četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved zapoveduje:

1. vsaj enkrat v letu veljavno spovedati se svojih grehov mašniku, ki je postavljen, to je pooblaščen za spovedovanje;
2. o velikonočnem času vredno prejeti sveto obhajilo. Tistega, ki to trdovratno opušča, more sveta cerkev izobčiti in mu za kazen odreči cerkveni pokop.[1])

*** 504. Zakaj pravi četrta cerkvena zapoved: „spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu“?**

Četrta cerkvena zapoved pravi, „spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu“, ker sveta cerkev silno želi, da bi verniki večkrat, in ne samo enkrat na leto opravili spoved in prejeli sveto obhajilo.

Peta cerkvena zapoved.

505. Kako se glasi peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved se glasi: „Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih“.

506. Kaj prepoveduje peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved prepoveduje, obhajati slovesno ženitovanje v prepovedanem času, to je od prve adventne nedelje do dneva po svetih treh kraljih in od pepelnične srede do vštete prve nedelje po veliki noči.[2])

---

[1]) Velikonočni čas, v katerem moramo prejeti sveto obhajilo, določujejo škofje.

[2]) Skoraj v vseh škofijah so v prepovedanem času zabranjene tudi navadne poroke.

**** 507. Zakaj se v prepovedanem času ne sme obhajati slovesno ženitovanje?**

V prepovedanem času se ne sme obhajati slovesno ženitovanje, ker je navadno združeno s hrupnim razveseljevanjem, ki nasprotuje temu svetemu in resnemu času.

Pomni! Ne zanemarjaj nikdar cerkvenih zapovedij; vežejo te kakor božje zapovedi pod smrtnim grehom. Če jih drugi prestopajo, te to še nikakor ne odvezuje od cerkvenih zapovedij in te pred Bogom ne opravičuje, če jih prestopaš. „Če se kdo odvrne od cerkve, se sam izključi iz števila njenih otrok. Držite se vsi enovoljno Boga kot očeta, in svete cerkve kot matere.“ (Sv. Avguštin.)

Četrto poglavje.

O milosti in zakramentih.

I. Oddelek.

O milosti.

508. Kaj je milost?

Milost je notranj, nadnaraven dar, ki ga nam Bog podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, da se moremo zveličati.

*** 509. Zakaj se milost imenuje „dar“?**

Milost se imenuje „dar“, ker je ne moremo zaslužiti, ampak nam jo Bog samo podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa.

*** 510. Zakaj se imenuje milost „notranj“ dar?**

Milost se imenuje „notranj“ dar, ker jo Bog podari naravnost duši in je torej milost nekaj notranjega.

*** 511. Zakaj se milost imenuje „nadnaraven“ dar?**

Milost se imenuje „nadnaraven“ dar, ker je človek nima že po svoji naravi in je tudi ne more doseči, in ker sploh do nje nima nikake pravice, ampak mu jo Bog prostovoljno pridaje nad vso naravo.

*** 512. Čemu podeljuje Bog človeku nadnaravno milost?**

Bog podeljuje človeku nadnaravno milost, da ga povzdigne k nadnaravni časti otroka božjega in ga naredi sposobnega, zaslužiti si nebesa.

513. Kolikera je nadnaravna milost?

Nadnaravna milost je dvojna:
1. dejanska,
2. posvečujoča.

514. Kaj je dejanska milost?

Dejanska milost je nadnaravna, duši samo začasno podeljena milost, ki nam pomaga opravljati dobra, to je taka dela in dejanja, ki služijo za večno zveličanje.

515. Kako nam dejanska milost pomaga, opravljati dobra dela?

Dejanska milost nam pomaga, opravljati dobra dela tako:
1. razsvetljuje nam um in nagiblje in krepi nam voljo, da dobra dela pričenjamo, nadaljujemo in dovršujemo;
2. podeljuje tem delom nadnaravno vrednost.[1])

[1]) Ne premoremo „iz sebe kaj (dobrega tudi le) misliti kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga“. (II. Kor. 3, 5.) — „Bog je, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po (svoji) dobri volji.“ (Filiplj. 2, 13.)

516. Ali je dejanska milost človeku potrebna?

Dejanska milost je človeku potrebna, in sicer za vsako dobro delo: potrebna grešniku, da se spreobrne k Bogu; potrebna pravičniku, da ostane stanoviten v posvečujoči milosti, in da izvršuje zaslužna dela.[1])

*** 517. Ali Bog vsakemu človeku podeljuje dejansko milost?**

Bog vsakemu človeku podeljuje dejansko milost, katero potrebuje, da se more zveličati; zakaj Bog „hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli do spoznanja resnice“. (I. Tim. 2, 4.)

*** 518. Ali deluje le sama milost, da se zveličamo?**

Ne deluje le sama milost, da se zveličamo, ker nas ne sili, ampak samo podpira; zato se ji ne smemo ustavljati, temveč jo moramo radovoljno sprejemati in ž njo zvesto sodelovati.[2])

519. Kaj je posvečujoča milost?

Posvečujoča milost je nadnaravna, duši trajno podeljena milost, ki nas prerodi v novo, nadnaravno življenje.

520. Kako nas prerodi posvečujoča milost v novo, nadnaravno življenje?

Posvečujoča milost nas prerodi v novo, nadnaravno življenje s tem, da nas opraviči, to je:

1. da nas očisti vseh smrtnih grehov ter nas stori svete in Bogu dopadljive;

---

[1]) „Brez mene ne morete ničesar storiti.“ (Jan. 15, 5.) — Primera: vinska trta in mladike. (Jan. 15.)

[2]) „Opominjamo vas, da ne prejemate nepridoma božje milosti.“ (II. Kor. 6, 1.) — „Glej, stojim pri vratih in trkam.“ (Skriv. raz. 3, 20.) — Primera: o talentih. (Mat. 25, 15. nasl.)

2. da nas povzdigne iz stanu sužnosti k nadnaravni časti otrok božjih in dedičev nebes;
3. da nas stori sposobne za dela, ki so zaslužna za nebesa.

521. Koliko časa ostane posvečujoča milost v duši?

Posvečujoča milost ostane v duši, dokler človek smrtno ne greši.

522. Kje se nam podeljuje in pomnožuje posvečujoča milost?

Posvečujoča milost se nam podeljuje in pomnožuje zlasti v svetih zakramentih.

Pomni! Vsak dan prosi Boga za dejansko milost in zvesto sodeluj ž njo. Ohrani si posvečujočo milost; če jo imaš, si bogat in srečen; če je nimaš, si ubog in nesrečen. Ne boj se torej ničesar na svetu tako, kakor izgubiti posvečujočo milost; ona je svatovsko oblačilo, brez katerega nihče ne pride k nebeški ženitnini. (Mat. 22.)

2. Oddelek.

O zakramentih sploh.

523. Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno in podelilno znamenje nevidne milosti, postavljeno od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.

524. Koliko rečij je potrebnih pri vsakem zakramentu?

Pri vsakem zakramentu so potrebne tri reči:
1. vidno in podelilno znamenje;
2. nevidna ali notranja milost;
3. postavitev po Jezusu Kristusu.

525. Zakaj se imenuje zakrament „vidno“ znamenje?

Zakrament se imenuje „vidno“ znamenje, ker notranjo milost tudi po zunanje kaže.

526. Zakaj se imenuje zakrament „podelilno“ znamenje?

Zakrament se imenuje „podelilno“ znamenje, ker ne kaže samo notranje milosti, ampak jo tudi podeli.

527. Odkod imajo zakramenti moč, da podeljujejo milost?

Zakramenti imajo moč, da podeljujejo milost, od Jezusa Kristusa, ki jih je postavil.

528. Kako nas zakramenti posvečujejo?

Zakramenti nas posvečujejo:
1. s tem, da nam ali podeljujejo ali pomnožujejo posvečujočo milost;
2. s tem, da nam vsak zakrament podeljuje še posebne milosti.

529. Koliko zakramentov je postavil Jezus Kristus?

Jezus Kristus je postavil sedem svetih zakramentov.

530. Kako se glasi sedem svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov se glasi:
1. sveti krst,
2. sveta birma,
3. sveto Rešnje Telo,
4. sveta pokora,
5. sveto poslednje olje,
6. sveto mašniško posvečenje,
7. sveti zakon.

531. Kako navadno razločujemo svete zakramente?

Svete zakramente navadno razločujemo:
1. v zakramente mrtvih in v zakramente živih;
2. v zakramente, ki se morejo prejeti samo enkrat, in v zakramente, ki se morejo prejeti večkrat v življenju.

532. Katera zakramenta imenujemo zakramenta mrtvih?

Zakramenta mrtvih imenujemo sveti krst in sveto pokoro.

533. Zakaj imenujemo sveti krst in sveto pokoro zakramenta mrtvih?

Sveti krst in sveto pokoro imenujemo zakramenta mrtvih, ker imata moč, vzbujati na duši mrtve, to je grešnike, v nadnaravno življenje milosti božje.

534. Katere zakramente imenujemo zakramente živih?

Zakramente živih imenujemo sveto birmo, sveto Rešnje Telo, sveto poslednje olje, sveto mašniško posvečenje in sveti zakon.

535. Zakaj imenujemo zakramente razven svetega krsta in svete pokore zakramente živih?

Zakramente razven svetega krsta in svete pokore imenujemo zakramente živih, ker morajo tisti, ki jih prejmejo, biti na duši živi, to je, imeti morajo posvečujočo milost božjo.

536. Kateri zakramenti se morejo prejeti samo enkrat v življenju?

Samo enkrat v življenju se morejo prejeti sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje.

537. Zakaj se morejo sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje prejeti samo enkrat v življenju?

Sveti krst, sveta birma in sveto mašniško posvečenje se morejo prejeti samo enkrat v življenju, ker vtisnejo duši neizbrisno znamenje.

** **538. Kaj je neizbrisno znamenje, katero vtisnejo duši nekateri zakramenti?**

Neizbrisno znamenje, katero vtisnejo duši nekateri zakramenti, je dušno znamenje, ki daje duši posebno stanovsko posvečenje in čast, in ki ji ostane vtisneno vekomaj v večje poveličanje ali v večjo sramoto.

** **539. Ali nam zakramenti vsakikrat podelé milost?**

Zakramenti nam vsakikrat podelé milost, kadar jim sami ne delamo ovire.

540. Kako moramo prejeti zakramente, da nam podelé milost?

Da nam zakramenti podelé milost, moramo jih vredno, to se pravi, zadostno pripravljeni prejeti.

541. Kako greši, kdor prejme kak zakrament vedoma po nevrednem?

Kdor prejme kak zakrament vedoma po nevrednem, greši jako hudo; on stori božji rop.

Pomni! Zahvali Boga, da je postavil svete zakramente, ki so najbolj vzvišena in najgotovejša sredstva božje milosti. Varuj se, da jih ne oskrunjaš z nevrednim prejemanjem, ali da ne zlorabljaš besede „zakrament“ za kletev.

3. Oddelek.

O zakramentih posebej.

1. Zakrament svetega krsta.

542. Kaj je sveti krst?

Sveti krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, ki človeka z vodo in božjo besedo očisti izvirnega greha in vseh pred krstom storjenih grehov ter ga v Jezusu Kristusu prerodi in posveti za večno življenje.

543. Zakaj se sveti krst imenuje „prvi“ zakrament?

Sveti krst se imenuje „prvi“ zakrament, ker mora človek biti prej krščen, predno more prejeti kak drug zakrament.

544. Zakaj se sveti krst imenuje „najpotrebnejši“ zakrament?

Sveti krst se imenuje „najpotrebnejši“ zakrament, ker se brez krsta nihče, celo otrok ne more zveličati.[1])

545. S katerimi besedami je Jezus Kristus zaukazal sveti krst?

Jezus Kristus je zaukazal sveti krst z besedami, katere je govoril apostolom, rekoč: „Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha“. (Mat. 28, 19.)

546. Katere milosti nam podeli sveti krst?

Sveti krst nam podeli te-le milosti:

1. izbriše nam izvirni greh in vse pred svetim krstom storjene grehe ter nas oprosti vseh časnih in večnih kaznij;
2. podeli nam posvečujočo milost, po kateri se dušno prerodimo ter postanemo otroci božji in dediči nebes;[2])
3. naredi nas ude katoliške cerkve;
4. vtisne nam neizbrisno znamenje kristijana.

547. Kdo more veljavno krstiti?

Vsak človek more veljavno krstiti; kadar pa ni sile, smejo krščevati samo škofje in župniki in ž njihovim dovoljenjem tudi drugi mašniki in dijakoni.

---

[1]) „Ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.“ (Jan. 3, 5.)

[2]) „Oprani ste . . . ., posvečeni ste . . . ., opravičeni ste v imenu Gospoda našega, Jezusa Kristusa, in v Duhu našega Boga.“ (I. Kor. 6, 11.)

*** 548. Kaj mora storiti, kdor krščuje?**

Kdor krščuje, mora:

1. imeti namen, da hoče res krstiti, to se pravi, storiti isto, kar dela sveta cerkev;
2. s pravo vodo obliti človeka, katerega krščuje;[1])
3. med oblivanjem izreči besede: „Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in svetega Duha“.

549. Kaj mora storiti odrasli človek, ki hoče biti krščen?

Odrasli človek, ki hoče biti krščen, mora:

1. biti zadosti podučen v sveti veri;
2. resnično obžalovati vse grehe, katere je pred svetim krstom storil;
3. izpovedati sveto vero in storiti krstno obljubo.

550. Kaj obljubimo pri svetem krstu?

Pri svetem krstu obljubimo:

1. da se hočemo odpovedati hudobnemu duhu, njegovemu napuhu in vsemu njegovemu dejanju;
2. da hočemo trdno in stanovitno verovati, kar uči sveta katoliška cerkev;
3. da hočemo po tej veri živeti do smrti.

551. Kdo namestu otročičev izpové sveto vero in stori krstno obljubo?

Namestu otročičev izpovedó sveto vero in storé krstno obljubo njihovi botri.

---

[1]) Pri svetem krstu se rabi, ako je pri rokah, posvečena voda, ki se slovesno posvečuje veliko in binkoštno soboto.

***552. Ali smo dolžni izpolnjevati obljubo krstnih botrov?**

Obljubo krstnih botrov smo dolžni izpolnjevati, ker so krstni botri obljubili samo to, kar je za zveličanje potrebno, in kar bi bili morali obljubiti tudi mi sami, če bi bili mogli.

***553. Kaj naj storimo, da se ne izneverimo krstni obljubi?**

Da se ne izneverimo krstni obljubi, moramo jo večkrat ponavljati, zlasti na krstni in godovni dan, na dan svete birme, svete spovedi in svetega obhajila.

***554. Kakšno dolžnost imajo krstni botri?**

Krstni botri imajo dolžnost, skrbeti za krščansko izrejo svojih krščencev, zlasti če tem stariši pomrjó ali zanemarjajo svojo dolžnost. Zato morajo krstni botri sami biti dobri katoličani in v primernih letih.

***555. Kaj je o krstnih botrih posebno pomniti?**

O krstnih botrih je posebno pomniti, da postanejo krščencu nekako duhovni stariši, in da zato ne morejo ne ž njim ne ž njegovimi stariši skleniti zakona.

***556. S čim se more nadomestiti zakrament svetega krsta, če ga ni mogoče prejeti?**

Če zakramenta svetega krsta ni mogoče prejeti, more se nadomestiti s krstom željâ in s krstom krvi.

***557. Kaj je krst željâ?**

Krst željâ je resnična želja in resna volja, prejeti sveti krst ali, če se o krstu ničesar ne vé, storiti vse, kar je Bog zaukazal, da se doseže zveličanje. S to željo in s to voljo pa mora biti združen popolni kes ali popolna ljubezen do Boga.

***558. Kaj je krst krvi?**

Krst krvi je mučeniška smrt, katero pretrpi nekrščen človek zavoljo Kristusa.

Pomni! Pri krstu si prejel tudi ime svetnika, da bi ti bil varuh in vzglednik; dali so ti belo obleko v znamenje prejete nedolžnosti, in gorečo svečo v znamenje vere in dobrih del. Posnemaj svojega svetega patrona, ohrani si nedolžnost in kaži svojo vero s krščanskim življenjem.

2. *Zakrament svete birme.*

559. Kaj je sveta birma?

Sveta birma je zakrament, v katerem krščeni človek s pokladanjem škofovih rok, z maziljenjem s sveto krizmo in škofovo besedo prejme posebno milost svetega Duha, ki ga v veri potrdi, da jo more stanovitno pričati in po njej živeti.

560. Odkod vemo, da je Jezus Kristus postavil zakrament svete birme?

Da je Jezus Kristus postavil zakrament svete birme, vemo:

1. iz svetega pisma, ki pripoveduje, da so apostoli birmovali;[1])
2. iz stalnega izročila svete cerkve.

[1]) Peter in Janez sta šla v Samarijo, da sta ondi roke pokladala na krščene in jim delila svetega Duha (to se pravi, da sta jih birmala). (Dej. ap. 8.) — „Ko je Pavel položil roke nanje (na krščene), prišel je sveti Duh nanje.“ (Dej. ap. 19, 6.)

561. Katere milosti nam podeli sveta birma?

Sveta birma nam podeli te-le milosti:
1. pomnoži nam posvečujočo milost;
2. dá nam posebno milost, da moremo vero stanovitno pričati in po njej živeti;
3. vtisne nam neizbrisno znamenje vojščakov Kristusovih.

562. Kdo deli zakrament svete birme?

Zakrament svete birme redno delé samo škofje, izredno pa tudi od papeža pooblaščeni mašniki.

*** 563. Kako škof birmujejo?**

Škof birmujejo tako-le:
1. molijo z razprostrtimi rokami nad vsemi birmanci ter prosijo, naj bi prišli nad nje sedmeri darovi svetega Duha;
2. položé vsakemu birmancu posebej roko na glavo in ga ob enem s sveto krizmo prekrižajo na čelu rekoč: „Zaznamenjam te z znamenjem svetega križa in potrdim te s krizmo zveličanja v imenu Očeta in Sina in svetega Duha“;
3. udarijo vsakega birmanca rahlo na lice;
4. končno molijo nad vsemi birmanci in jim podelé sveti blagoslov.

*** 564. Kaj pomeni pokladanje škofovih rok?**

Pokladanje škofovih rok pomeni, da pride sveti Duh nad birmance, in da postanejo ti na poseben način božja lastnina in vojščaki Kristusovi.

✻ **565. Kaj je krizma?**

Krizma je oljčno olje, kateremu je primešan balzam, in katero škof veliki četrtek slovesno posveté z drugimi svetimi olji vred.[1])

✻ **566. Kaj pomeni olje?**

Olje pomeni milost svetega Duha, katera daje birmancu moč za boj proti sovražnikom zveličanja.

✻ **567. Kaj pomeni balzam?**

Balzam pomeni milost, katero prejme birmanec, da se more varovati gnjilobe greha in razširjati s pobožnim življenjem prijeten duh krščanskih čednostij.

✻ **568. Zakaj prekrižajo škof birmanca na čelu?**

Škof prekrižajo birmanca na čelu, da ga s tem opomnijo, naj se nikdar ne sramuje, pričati pred vsem svetom vero v križanega Jezusa.

✻ **569. Zakaj udarijo škof birmanca na lice?**

Škof udarijo birmanca na lice, da ga s tem opomnijo, naj bo pripravljen zavoljo Jezusovega imena trpeti tudi zasramovanje in preganjanje.

570. Česa je treba birmancu, da vredno prejme sveto birmo?

Da birmanec vredno prejme sveto birmo, treba mu je:

1. da je v stanu posvečujoče milosti;
2. da je, ako je že pri pameti, zadosti podučen v krščanskem nauku, zlasti o sveti birmi;
3. da se z gorečo molitvijo dobro pripravlja. Spodobi se tudi, da pobožno zbran preživi dan svete birme.

---

[1]) Sveta olja so: krstno olje (za katehumene), olje za bolnike in sveta krizma.

***571. Ali je sveta birma k zveličanju potrebna?**

Sveta birma k zveličanju sicer ni neogibno potrebna; vendar bi grešil, kdor bi je ne prejel iz zanikarnosti ali vnemarnosti.

***572. Zakaj se birmancem dajejo botri?**

Birmancem se dajejo botri, da jim pomagajo v nevarnostih duhovnega boja in jih potrjujejo z besedo in vzgledom v krščanskem življenju. V znamenje, da prevzamejo te dolžnosti, položé botri birmancu desnico na desno ramo, ko ga škof birmujejo.

***573. Kaj je pomniti o birmskih botrih?**

O birmskih botrih je pomniti to-le:

1. biti morajo katoličani, v primernih letih in že birmani;
2. biti morajo različni od krstnih botrov in istega spola, kakor birmanec;
3. postanejo z birmancem in ž njegovimi stariši duhovno sorodni, in zato ne morejo z nobenim izmed njih skleniti zakona.

Pomni! Če še nisi bil pri sveti birmi, hrepeni prisrčno po milosti tega zakramenta; če si pa že bil, spominjaj se rad prejete milosti, obujaj zaupanje v njo in živi tako, kakor se spodobi vojščaku Kristusovemu. „Ne sramuj se Kristusovega križa; zato si namreč prejel to znamenje na čelo.“ (Sveti Avguštin.)

3. Zakrament svetega Rešnjega Telesa.

574. Kaj je zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Zakrament svetega Rešnjega Telesa je najsvetejši zakrament; je pravo telo in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina.

*** 575. Kaj pomeni beseda „sveto Rešnje Telo“?**

Beseda „sveto Rešnje Telo“ pomeni najsvetejše telo Jezusa Kristusa, darovano na križu v naše odrešenje.

576. Zakaj se imenuje zakrament svetega Rešnjega Telesa „najsvetejši“ zakrament?

Zakrament svetega Rešnjega Telesa se imenuje „najsvetejši“ zakrament, ker nas ne posvečuje samo, kakor vsi drugi zakramenti, temveč ima v sebi samega Jezusa Kristusa, začetnika vse svetosti.[1])

577. Kdaj je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa tisti večer pred svojim trpljenjem, ko je s svojimi apostoli pri zadnji večerji jedel velikonočno jagnje.
(Veliki četrtek.)

578. Kako je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa tako-le:
1. vzel je kruh, ga posvetil in rekel nad njim: „To je moje telo“;
2. ravno tako je vzel kelih z vinom, ga posvetil in rekel nad njim: „To je moja kri nove zaveze“;
3. dal je oboje zaužiti apostolom;
4. naročil je: „To delajte v moj spomin“.
(Mat. 26, 26—28; Mark. 14, 22—24; Luk. 22, 19. 20.)

---

[1]) Zakrament svetega Rešnjega Telesa se tudi imenuje: Najsvetejše, sveta hostija, angelski kruh, sveta popotnica.

579. Kaj je storil Jezus Kristus z besedami: „To je moje telo“, „To je moja kri“?

Z besedami: „To je moje telo“, „To je moja kri“ je Jezus Kristus spremenil kruh v svoje najsvetejše telo in vino v svojo najsvetejšo kri, vendar tako, da ste podobi kruha in vina ostali nespremenjeni.

580. Kaj je podoba kruha in podoba vina?

Podoba kruha in podoba vina je vse to, kar na kruhu in vinu zapazimo s telesnimi čuti: zunanja oblika, barva, okus, duh kruha in vina i. t. d.

581. Kakšno oblast je dal Jezus Kristus svojim apostolom, ko jim je naročil: „To delajte v moj spomin“?

Ko je Jezus Kristus naročil svojim apostolom: „To delajte v moj spomin“, dal jim je oblast, delati ravno to, kar je storil sam, namreč spreminjati kruh v njegovo najsvetejše telo in vino v njegovo najsvetejšo kri.

582. Na koga je od apostolov prešla oblast, spreminjati kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa?

Oblast, spreminjati kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa, je od apostolov prešla na škofe in mašnike.

583. Kdaj spreminjajo škofje in mašniki kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa?

Škofje in mašniki spreminjajo kruh in vino v telo in kri Jezusa Kristusa pri sveti maši, ko govoré nad kruhom in vinom: „To je moje telo“, „To je kelih moje krvi“. Ta najsvetejši trenutek imenujemo povzdigovanje.

584. Čemu je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa:

1. da bi bil tudi kot človek vedno pričujoč med nami;
2. da bi se pri sveti maši neprenehoma daroval za nas svojemu nebeškemu Očetu;
3. da bi bil v svetem obhajilu naša dušna hrana.

a) Pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

** **585. Odkod vemo, da je Jezus Kristus resnično pričujoč v zakramentu svetega Rešnjega Telesa?**

Da je Jezus Kristus resnično pričujoč v zakramentu svetega Rešnjega Telesa, vemo:

1. iz besed, s katerimi je Jezus Kristus obljubil ta zakrament: „Jaz sem živi kruh, ki sem prišel z nebes. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta... Resnično, resnično vam povem: ako ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi... Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača.“ (Jan. 6, 51. 52. 54. 56.);
2. iz besed: „To je moje telo“, „To je moja kri“, s katerimi je postavil ta zakrament;
3. iz naukov apostolov. Tako pravi sv. Pavel: „Posvečeni kelih, ki ga posvečujemo, ali ni udeleženje Kristusove krvi? In kruh, ki ga lomimo, ali ni udeleženje Gospodovega telesa?“ (I. Kor. 10, 16.);
4. iz nepretrganega izročila svete cerkve.[1])

---

[1]) „Podučeni smo, da je ta posvečena jed meso in kri včlovečenega Sina božjega.“ Sv. Justin († 166). — „To, kar se zdi, da

586. Kako je Jezus Kristus v zakramentu svetega Rešnjega Telesa pričujoč?

Jezus Kristus je v zakramentu svetega Rešnjega Telesa tako-le pričujoč:

1. pod podobo kruha je živo telo Jezusa Kristusa, torej tudi njegova kri in njegova duša;
2. pod podobo vina je živa kri Jezusa Kristusa, torej tudi njegovo telo in njegova duša;
3. pod vsako podobo, in tudi pod vsakim najmanjšim njenim delom je celi Jezus Kristus, to je kot Bog in človek pričujoč.

**** 587. Zakaj je Jezus Kristus postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa pod dvema podobama?**

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa pod dvema podobama, da se v dveh ločenih podobah pri sveti maši predstavlja njegova krvava daritev na križu, kjer se je kri ločila od telesa.

588. Doklej ostane Jezus Kristus pričujoč pod podobama kruha in vina?

Jezus Kristus ostane pričujoč pod podobama kruha in vina, dokler se podobi ne spremenite.

---

je kruh, ni kruh, če se tudi po okusu kaže tako, temveč Kristusovo telo; in dozdevno vino ni vino, če tudi to trdi okus, temveč Kristusova kri.“ — „Ker Jezus sam pravi o vinu: To je moja kri, kdo bi dvomil in menil, da ni njegova kri? Nekdaj je spremenil vodo v vino, in mi naj ne verujemo, da spreminja vino v kri?“ Sv. Ciril Jeruzalemski († 386). — Vse vzhodne cerkve, celo tiste, ki so se že jako zgodaj ločile od katoliške cerkve, verujejo, da je Kristus resnično pričujoč v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

589. Kakšno čast moramo skazovati zakramentu svetega Rešnjega Telesa?

Zakramentu svetega Rešnjega Telesa moramo skazovati najvišjo čast, to je, moramo ga moliti.

(Praznik svetega Rešnjega Telesa ali telovo. Izpostavljenje svetega Rešnjega Telesa. Praznik presvetega srca Jezusovega. Štirideseturna molitev.)

Pomni! Pred Jezusom v zakramentu svetega Rešnjega Telesa se obnašaj vselej pobožno in spodbudno. Hodi rad v cerkev obiskavat in molit svojega Odrešenika, ki prebiva noč in dan v tabernaklu. Če greš mimo božje hiše, reci: „Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament sedaj in vekomaj. Amen.“

b) Daritev svete maše.

590. Kaj je daritev?

Daritev je viden dar, ki ga Bogu darujemo tako, da ta dar uničimo ali spremenimo ter s tem priznavamo Boga za najvišjega Gospoda.

*** **591. Ali so bile v vseh časih daritve?**

V vseh časih so bile daritve; že Kajn in Abel sta darovala; in Izraelcem v stari zavezi je Bog naravnost zapovedal daritve.

*** **592. Zakaj so prenehale daritve stare zaveze?**

Daritve stare zaveze so prenehale, ker so bile samo predpodobe daritve nove zaveze.

593. Katera je daritev nove zaveze?

Daritev nove zaveze je Jezus Kristus, sam božji Sin, ki se je za nas daroval nebeškemu Očetu s svojo smrtjo na križu.

594. Kako se neprenehoma ponavlja daritev Jezusa Kristusa na križu?

Daritev Jezusa Kristusa na križu se neprenehoma ponavlja z daritvijo svete maše.

595. Kaj je sveta maša?

Sveta maša je vedna daritev nove zaveze, pri kateri se Jezus Kristus nekrvavo daruje svojemu nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina.

*** 596. Ali se daritev svete maše razločuje od daritve na križu?**

Daritev svete maše se bistveno ne razločuje od daritve na križu; samo način darovanja je različen.

*** 597. Zakaj se daritev svete maše bistveno ne razločuje od daritve na križu?**

Daritev svete maše se bistveno ne razločuje od daritve na križu, ker je mašnik, ki daruje, in dar, ki ga daruje, pri obeh daritvah eden in isti, namreč sam Jezus Kristus.

*** 598. Kako se razločuje način darovanja pri daritvi na križu in pri daritvi svete maše?**

Način darovanja pri daritvi na križu in pri daritvi svete maše se razločuje tako: na križu se je Jezus Kristus krvavo daroval, pri sveti maši se pa daruje nekrvavo, to se pravi, ne da bi z nova trpel in umrl.

599. Kdaj je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše pri zadnji večerji.

600. Kako je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše tako:
1. spremenil je kruh in vino v svoje telo in svojo kri, ob enem pa tudi daroval samega sebe nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina;
2. naročil je apostolom, naj ponavljajo to daritev v njegov spomin.

601. Čemu je postavil Jezus Kristus daritev svete maše?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše:
1. da nam ob vseh časih predočuje svojo krvavo daritev na križu;
2. da nam naklanja sadove svoje daritve na križu.

602. Ali se je v katoliški cerkvi vedno opravljala daritev svete maše?

V katoliški cerkvi se je od apostolskih časov sem vedno opravljala daritev svete maše.[1])

603. Kdo opravlja daritev svete maše?

Daritev svete maše opravljajo škofje in mašniki, ki delajo ravno tisto, kar je storil Jezus Kristus pri zadnji večerji.

604. Komu se daruje daritev svete maše?

Daritev svete maše se daruje samo Bogu; in tudi, če se obhaja svetnikom v čast, daruje se samo Bogu.

---

[1]) „Imamo altar, od katerega nimajo oblasti jesti, kateri služijo šotoru“ (Judje). (Hebr. 13, 10.) — „Vsak dan se daruje dragoceno Kristusovo telo in njegova kri na skrivnostni mizi.“ (Sv. Hipolit † krog 235.)

**** 605. Zakaj se obhaja sveta maša tudi svetnikom v čast?**

Sveta maša se obhaja tudi svetnikom v čast:

1. da Boga zahvaljujemo za milosti, katere je skazoval svetnikom;
2. da si naklonimo njihovo priprošnjo pri Bogu.

606. Iz kakšnega namena se daruje Bogu daritev svete maše?

Daritev svete maše se daruje Bogu:

1. da ga spodobno častimo in hvalimo (hvalna daritev);
2. da ga zahvaljujemo za vse dobrote (zahvalna daritev);
3. da zadostimo božji pravičnosti ter zadobimo milost kesanja in pokore in odpuščenje kaznij za greh (spravna daritev);
4. da izprosimo sebi in drugim vse dobro za dušo in telo (prosilna daritev).

*** 607. Kolikere so milosti ali sadovi daritve svete maše?**

Milosti ali sadovi daritve svete maše so dvojni: splošni in posebni.

*** 608. Kdo je deležen splošnih sadov svete maše?**

Splošnih sadov svete maše so deležni vsi ljudje sploh, zlasti pa vojskujoča in trpeča cerkev.

*** 609. Kdo je deležen posebnih sadov svete maše?**

Posebnih sadov svete maše so deležni:

1. mašnik, ki jo daruje;
2. tisti, za katere jo mašnik posebej daruje;
3. tisti, ki so pri njej pobožno pričujoči.

610. Kateri so poglavitni deli svete maše?

Poglavitni deli svete maše so:
1. evangelij,
2. darovanje,
3. povzdigovanje,
4. obhajilo.

611. Kaj moramo storiti pri evangeliju?

Pri evangeliju moramo vstati in se pokrižati v znamenje, da smo pripravljeni, pred svetom pričati nauke svetega evangelija in po njih živeti.

612. Kaj moramo storiti pri darovanju?

Pri darovanju moramo združiti svoje misli in želje z mašnikovimi mislimi in željami in tudi sebe Bogu darovati.

613. Kaj moramo storiti pri povzdigovanju?

Pri povzdigovanju moramo moliti Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina, obuditi vero, upanje in ljubezen in obžalovati svoje grehe.

614. Kaj moramo storiti pri mašnikovem obhajilu?

Pri mašnikovem obhajilu moramo prejeti sv. obhajilo vsaj v duhu, če ga ne prejmemo v resnici; to je, imeti moramo pobožno hrepenenje, v resnici prejeti telo Jezusa Kristusa, če bi bilo mogoče.

Pomni! Hodi tudi ob delavnikih k sveti maši, kadar ti je mogoče. „Sveta maša je solnce vseh duhovnih opravil, središče krščanske vere, duša pobožnosti, neizrekljiva skrivnost, ki obsega brezdno božje ljubezni.“ (Sveti Frančišek Saleški.)

c) Sveto obhajilo.

615. Kaj je sveto obhajilo?

Sveto obhajilo je zauživanje telesa in krvi Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

*** 616. Pod katero podobo prejemamo sveto obhajilo?**

Sveto obhajilo prejemamo samo pod podobo kruha; le mašniki je prejemajo tedaj, kadar mašujejo, pod podobama kruha in vina.

*** 617. Ali smo dolžni, prejemati sveto obhajilo?**

Sveto obhajilo smo dolžni prejemati:

1. ker je Jezus Kristus postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa zato, da bi bil našim dušam v hrano za večno življenje;
2. ker nam je naravnost zapovedal, naj je prejemamo.[1])

618. Kdaj smo dolžni, prejeti sveto obhajilo?

Sveto obhajilo smo pod smrtnim grehom dolžni prejeti:

1. vsaj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času;
2. v smrtni nevarnosti za popotnico na pot v večnost.

---

[1]) „Resnično, resnično vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi." (Jan. 6, 54.)

619. Katere milosti nam deli sveto obhajilo?

Sveto obhajilo nam deli te-le milosti:

1. združuje nas najtesneje s Kristusom;[1]
2. pomnožuje nam posvečujočo milost;
3. zmanjšuje nam hudo nagnenje in potrjuje nam ljubezen do Boga;[2]
4. očiščuje nas malih ali odpustljivih grehov, varuje nas smrtnih grehov in izbrisuje nam časne kazni za grehe;
5. daje nam poroštvo častitljivega vstajenja in večnega življenja.[3]

620. Kaj moramo storiti, da smo deležni milostij svetega obhajila?

Da smo deležni milostij svetega obhajila, moramo se dobro pripravljati ter Jezusa vredno prejeti.[4]

621. Kolikero je pripravljanje za sveto obhajilo?

Pripravljanje za sveto obhajilo je dvojno: na duši in na telesu.

622. Kako se moramo na duši pripravljati za sveto obhajilo?

Na duši se moramo pripravljati za sveto obhajilo s čisto vestjo in s pobožnim srcem.

---

[1] „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.)

[2] „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.)

[3] „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.)

[4] „Naj torej človek presodi samega sebe, in tako naj jé od tega kruha in pije iz keliha.“ (I. Kor. 11, 28.)

623. Kaj se pravi imeti čisto vest?

Imeti čisto vest se pravi, biti vsaj brez vsakega smrtnega greha, to je, imeti posvečujočo milost božjo.

624. Kaj mora storiti, kdor vé, da je v smrtnem grehu, pa hoče prejeti sveto obhajilo?

Kdor vé, da je v smrtnem grehu, pa hoče prejeti sveto obhajilo, mora si prej pri spovedi očistiti svojo vest.

625. Kako greši, kdor vedoma v smrtnem grehu prejme sveto obhajilo?

Kdor vedoma v smrtnem grehu prejme sveto obhajilo, greši silno hudo in „si jé sodbo, ker ne razločuje telesa Gospodovega“. (I. Kor. 11, 29.)

626. Kaj se pravi biti pobožnega srca?

Biti pobožnega srca se pravi:

1. obuditi vero, upanje in ljubezen;
2. vnemati v sebi duha ponižnosti in obuditi kesanje;
3. moliti Kristusa in željno po njem hrepeneti.

627. Kako se moramo na telesu pripravljati za sveto obhajilo?

Na telesu se moramo pripravljati za sveto obhajilo tako:

1. moramo biti tešč, to se pravi, od polnoči naprej ne smemo ničesar užiti, ako nas ne izgovarja nevarna bolezen;
2. moramo biti spodobno oblečeni.

628. Kako moramo pristopiti k svetemu obhajilu?

K svetemu obhajilu moramo pristopiti s sklenenimi rokami in z največjim spoštovanjem.

629. Kaj naj storimo, ko se pred svetim obhajilom moli očitna spoved?

Ko se pred svetim obhajilom moli očitna spoved, še enkrat obudímo kesanje nad svojimi grehi.

630. Kaj naj storimo, ko mašnik pokaže sveto hostijo?

Ko mašnik pokaže sveto hostijo, molímo jo ponižno in trkajmo na prsi rekoč: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša“.

631. Kako moramo prejeti sveto hostijo?

Sveto hostijo moramo prejeti tako-le:

1. glavo moramo vzdigniti, usta spodobno odpreti in jezik položiti na spodnjo ustnico;
2. sveto hostijo moramo zaužiti, ne da bi jo žvečili ali dalje časa zadrževali v ustih;
3. če se morda sveta hostija prime ust, ne smemo je odločiti s prstom, ampak le z jezikom.

632. Kaj moramo storiti po svetem obhajilu?

Po svetem obhajilu moramo:

1. Jezusa Kristusa ponižno moliti in ga zahvaliti, da se je ponižal priti k nam;
2. darovati se mu in ponoviti storjene sklepe;
3. prositi ga, naj s svojo milostjo vedno ostane pri nas;
4. potožiti mu vse dušne in telesne težave in potrebe.

*** 633. Kako naj preživimo dan svetega obhajila?**

Dan svetega obhajila preživimo kar najbolj zbranega duha, ogibajmo se posvetnih zabav in veselic, obiskujmo cerkev, berimo pobožne bukve in opravljajmo druga dobra dela.

Pomni! Ne hodi le redkokrat k božji mizi, temveč prav velikrat pristopi k njej in odloči si za to gotove dni v letu; pa tudi sicer živi tako čisto, da bi lahko vsak dan prejel angelski kruh.

4. Zakrament svete pokore.

634. Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem v to pooblaščen mašnik namestu Boga odpusti grešniku po svetem krstu storjene grehe, če se jih resnično kesa in odkritosrčno spové ter ima resno voljo, poboljšati se in zadostovati zanje.

635. Kako je Jezus Kristus postavil zakrament svete pokore?

Jezus Kristus je postavil zakrament svete pokore tako: po svojem vstajenju se je prikazal apostolom in je dihnil v nje, rekoč: „Prejmite svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ (Jan. 20, 22. 23.)

636. Kdo je od apostolov prejel oblast, odpuščati grehe?

Oblast, odpuščati grehe, so od apostolov prejeli škofje in mašniki; ti pa morajo biti od škofov pooblaščeni, da morejo veljavno izvrševati to oblast.

637. Ali je zakrament svete pokore k zveličanju potreben?

Zakrament svete pokore je k zveličanju potreben, ker le po njem moremo dobiti od Boga odpuščenje, ako smo po svetem krstu smrtno grešili.

638. Kaj nam deli zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore nam deli:
1. odpuščenje grehov;
2. odpuščenje večnih in tudi vsaj nekaterih časnih kaznij;
3. posvečujočo milost ali nje pomnožitev;
4. povrnitev zaslug za nebesa, katerih nas je oropal smrtni greh, in katere zopet oživé;
5. posebne milosti za bogoljubno življenje;
6. mir vesti.

639. Koliko rečij je potrebnih, da vredno prejmemo zakrament svete pokore?

Da vredno prejmemo zakrament svete pokore, je potrebnih pet rečij:
1. izpraševanje vesti,
2. kes ali obžalovanje,
3. trdni sklep,
4. spoved,
5. zadostovanje.

640. Kaj moramo storiti, da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore?

Da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore, moramo najprej klicati svetega Duha na pomoč in moliti: „Pridi sveti Duh, razsvetli mi um, da prav spoznam svoje grehe; nagni mi voljo, da se jih resnično kesam, odkritosrčno spovem, zanje zadostujem in se resno poboljšam“.

a) **Izpraševanje vesti.**

641. Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi, resno premišljevati, kaj smo grešili v kakem določenem času.

642. Za kateri čas si moramo izpraševati vest?

Vest si moramo izpraševati:

1. pri prvi spovedi za ves čas, odkar smo začeli spoznavati greh;
2. pri navadnih spovedih za čas po zadnji dobro opravljeni spovedi;
3. pri spovedih za daljši čas za ves tisti čas.

643. Kako si izprašujmo vest?

Vest si izprašujmo tako-le:

1. premislimo, kdaj smo se zadnjič dobro spovedali, in ali smo opravili naloženo pokoro;
2. premislimo deset božjih in pet cerkvenih zapovedij in tudi sedem poglavitnih grehov ter se vprašajmo, ali smo grešili v mislih in željah, v besedah in dejanju ali pa z opuščanjem;
3. premislimo, ali smo krivi tujih grehov, in ali smo izpolnjevali dolžnosti svojega stanu.

644. O čem se moramo pri smrtnih grehih posebno izpraševati?

Pri smrtnih grehih se moramo posebno izpraševati:

1. o njihovem številu;
2. vsaj o tistih okoliščinah, ki spreminjajo njihovo vrsto, ali ki iz sicer malega greha naredé smrtni greh.

645. Kako se pri izpraševanju vesti spomnimo števila grehov?

Pri izpraševanju vesti se spomnimo števila grehov, če premišljujemo, smo li grešili vsak dan, vsak teden ali vsak mesec, in kolikrat na dan, na teden, na mesec.

646. Kolike skrbnosti je treba pri izpraševanju vesti?

Pri izpraševanju vesti je treba velike skrbnosti, kakor pri vsakem imenitnem opravilu; ne smemo biti površni in lahkomiselni, pa tudi ne prebojazljivi.

647. Kdaj se človek smrtno pregreši z zanikarnostjo pri izpraševanju vesti?

Z zanikarnostjo pri izpraševanju vesti se človek smrtno pregreši, kadar se vsled nje vedoma postavlja v nevarnost, da bi pozabil kak smrtni greh.

648. Kako si olajšamo izpraševanje vesti?

Izpraševanje vesti si olajšamo, če vest vsak dan izprašujemo in se pogosto spovedujemo.

b) Kes ali obžalovanje.

649. Katera je najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore?

Najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore je kes ali obžalovanje; ker brez njega ni mogoče dobiti odpuščenja grehov.

650. Kaj je kes?

Kes je dušna žalost in stud nad storjenimi grehi.

651. Kakšen mora biti kes?

Kes mora biti:
1. notranj,
2. čez vse velik,
3. splošen,
4. nadnaraven.

652. Kdaj je kes notranj?

Kes je notranj, kadar grešnik ne pravi samo, da se kesa grehov, ampak jih tudi v resnici studi in odkritosrčno želi, da bi jih ne bil storil.[1])

653. Kdaj je kes čez vse velik?

Kes je čez vse velik, kadar imamo greh za največje hudo in se nam bolj studi, kot vsako drugo hudo.

654. Kdaj je kes splošen?

Kes je splošen, kadar se kesamo vsaj vseh smrtnih grehov.

655. Kaj si moramo zapomniti o kesu, če se nam je pri spovedi obtožiti samo malih grehov?

Če se nam je pri spovedi obtožiti samo malih grehov, moramo si o kesu to-le zapomniti:
1. spoved je veljavna, če se resnično kesamo tudi samo enega izmed malih grehov;

---

[1]) „Dar Bogu je prežaljen duh; potrtega in ponižanega srca, o Bog! ne boš zaničeval.“ (Ps. 50, 19.)

2. vendar si pa moramo prizadevati, da se kesamo vseh malih grehov, ki se jih spovemo;
3. tudi je dobro, kesati in spovedati se že prej spovedanih grehov in jih vkleniti v spoved, da je naše kesanje bolj gotovo resnično.

656. Kdaj je kes nadnaraven?

Kes je nadnaraven, kadar se grešnik svojih grehov kesa s pomočjo božje milosti in iz nadnaravnih nagibov.

657. Kateri so nadnaravni nagibi h kesanju?

Nadnaravni nagibi h kesanju so tisti nagibi, ki nas jih uči sveta vera.

*** 658. Kateri so poglavitni nagibi h kesanju, ki nas jih uči sveta vera?**

Poglavitni nagibi h kesanju, ki nas jih uči sveta vera, so:

1. da je Bog neskončna popolnost in ljubeznjivost, ki jo grešnik zaničuje;
2. da je moral Jezus Kristus zaradi greha bridko trpeti in umreti;
3. da z grehom izgubimo nebesa;
4. da si z grehom zaslužimo pekel in druge kazni;
5. da je greh že sam na sebi ostuden.

659. Kdaj je kes samo naraven?

Kes je samo naraven, kadar se grešnik greha kesa samo iz naravnih nagibov, na primer: ker je po grehu zašel v časno nesrečo, v sramoto ali škodo.

660. Ali zadostuje samo naravni kes za odpuščenje grehov?

Samo naravni kes ne zadostuje za odpuščenje grehov.[1])

661. Koliker je nadnaravni kes?

Nadnaravni kes je dvojen: popoln in nepopoln.

662. Kdaj je kes popoln?

Kes je popoln, kadar se greha kesamo iz popolne ljubezni do Boga, ker smo namreč razžalili Boga, najpopolnejšo in najljubeznjivejšo dobroto.[2])

* **663. Kaj moramo storiti, da ložje obudimo popolni kes?**

Da ložje obudimo popolni kes, premišljujmo:

1. da je Bog, ki smo ga razžalili, najpopolnejša in najljubeznjivejša dobrota, in da nam skazuje neštevilno dobrot na duši in na telesu;
2. da je Jezus Kristus za nas umrl na križu, in da je vsikdar pripravljen, odpustiti nam grehe.

664. Kaj dosežemo s popolnim kesom?

S popolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov takoj, kakor hitro ga obudimo, in še predno smo se jih spovedali; vendar pa se jih moramo obtožiti pri prvi prihodnji spovedi.

665. Kdaj je človek dolžan, obuditi popolni kes?

Človek je dolžan, obuditi popolni kes:

1. v smrtni nevarnosti, zlasti če ima na vesti kak smrtni greh in se ga ne more spovedati;
2. vsakikrat, kadar mora prejeti kak zakrament živih, pa ni v stanu božje milosti in tudi nima prilike, da bi se spovedal.

---

[1]) Vzgled: kralj Antijoh. (II. Mak. 9, 11. nasl.)

[2]) Vzgled: Peter (Luk. 22, 62.); Marija Magdalena (Luk. 7, 36-50.).

666. Kdaj je močno želeti, da obudimo popolni kes?

Močno je želeti, da obudimo popolni kes tedaj, kadar smo smrtno grešili, pa se ne moremo precej spovedati; zelo koristno pa je, da ga obudimo vsak večer.

667. Kdaj je kes nepopoln?

Kes je nepopoln, kadar se kesamo iz nepopolne ljubezni do Boga, ker smo namreč z grehom izgubili nebesa in si zaslužili pekel in druge kazni, ali ker je greh po nauku svete vere tako silno ostuden.

668. Kaj dosežemo z nepopolnim kesom?

Z nepopolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov, če ob enem prejmemo zakrament svete pokore.

669. Kdaj moramo obuditi kes, ko prejemamo zakrament svete pokore?

Ko prejemamo zakrament svete pokore, moramo obuditi kes pred spovedjo ali vsaj pred odvezo.

670. Kaj mora biti vselej združeno s kesom?

S kesom mora biti vselej združen trdni sklep; ker brez njega ni pravega kesanja.

c) Trdni sklep.

671. Kaj je trdni sklep?

Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in nič več ne grešiti.

672. Kaj mora skleniti, kdor obuja trdni sklep?

Kdor obuja trdni sklep, mora skleniti, da hoče:

1. varovati se vsaj smrtnega greha in prostovoljne bližnje priložnosti vanj;[1])
2. stanovitno se ustavljati hudemu nagnenju in skušnjavam v greh ter rabiti potrebne pripomočke, da si ohrani milost božjo;
3. iz srca odpustiti vsem svojim sovražnikom in žalivcem;
4. kolikor mogoče povrniti tuje blago, popraviti pohujšanje in poravnati škodo, ki jo je bližnjemu storil na poštenju, na premoženju ali kakorkoli;[2])
5. natanko izpolnjevati vse dolžnosti svojega stanu.

673. Kaj mora skleniti, komur se je spovedati samo malih grehov?

Komur se je spovedati samo malih grehov, mora skleniti, da vsaj enega izmed njih ne bo več storil, ali da si bo vsaj skrbneje prizadeval, zmanjšati njihovo število.

674. Kaj je bližnja priložnost v greh?

Bližnja priložnost v greh je vse, kar nas pripravi v veliko nevarnost, da grešimo, bodisi kaka oseba, ali družba ali kraj ali karkoli.

**** 675. Kaj moramo storiti, da si ohranimo milost božjo?**

Da si ohranimo milost božjo, moramo zlasti moliti in premišljevati večne resnice, spominjati se, da je Bog povsod pričujoč, pogosto prejemati svete zakramente, poslušati božjo besedo, prebirati dobre knjige, sploh rabiti take in enake pripomočke.

---

[1]) „Ker smo grehu odmrli, kako bi hoteli dalje v njem živeti?“ (Rimlj. 6, 2.)

[2]) Vzgled: Cahej. (Luk. 19, 8.)

č) Spoved.

676. Kaj je spoved?

Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik razodene svoje grehe mašniku, pooblaščenemu za spovedovanje, da bi ga odvezal od njih.

* **677. Zakaj se moramo grehov spovedati?**

Grehov se moramo spovedati, ker je zakrament svete pokore tudi sodba, in ker more spovednik zvedeti samo po spovedi, o čem naj nas sodi, in ali naj nam grehe odpusti ali zadrži.[1])

678. Kakšna mora biti spoved?

Spoved mora biti:
1. natančna,
2. odkritosrčna.

679. Kdaj je spoved natančna?

Spoved je natančna, kadar se spovemo vsaj vseh smrtnih grehov, kolikor jih spoznamo, tudi njihovega števila in tistih okoliščin, katerih smo se dolžni spovedati.

680. Katerih okoliščin smo se dolžni spovedati?

Dolžni smo se spovedati vsaj tistih okoliščin, katere:
1. spremené vrsto greha;
2. naredé iz sicer malega greha smrtni greh.

681. Ali smo dolžni spovedati se malih grehov?

Malih grehov se nismo dolžni spovedati; vendar pa je zelo koristno in dobro, da to storimo.

---

[1]) „Veliko vernikov je prišlo, in so se spovedali in so oznanili svoja dela.“ (Dej. ap. 19, 18.)

682. Kdaj je spoved odkritosrčna?

Spoved je odkritosrčna, kadar se obtožimo ravno tako, kakor se spoznamo krive pred Bogom, ne da bi kaj zamolčali ali olepšavali.

683. Kako je treba govoriti pri spovedi?

Pri spovedi je treba govoriti:
1. spodobno;
2. razločno in tako na glas, da pač sliši spovednik, ne pa drugi okoli spovednice.

684. Kaj smo dolžni storiti, če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega?

Če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega, dolžni smo, o vsem tem strogo molčati.

*** 685. Kaj je treba pomisliti, da se ne sramujemo odkritosrčno se spovedati?**

Da se ne sramujemo, odkritosrčno se spovedati, je treba pomisliti:
1. da se nismo sramovali grešiti vpričo Boga, ki vse vidi;
2. da je bolje spovedniku skrivaj povedati svoje grehe, kakor v grehu nemirno živeti, nesrečno umreti in zato sodnji dan priti pred vsem svetom v sramoto;
3. da je spovednik dolžan molčati pod smrtnim grehom in najostrejšimi časnimi in večnimi kaznimi.[1])

[1]) Spovednik je dolžan, prej pretrpeti mučeniško smrt, kakor najmanjšo stvarco razodeti iz spovedi. (Sv. Janez Nepomuški; bl. Janez Sarkander.)

686. Ali je spoved veljavna, če se grešnik iz lastne krivde ne spové kakega smrtnega greha?

Če se grešnik iz lastne krivde, na primer: iz strahu, iz napačne sramežljivosti ali zaradi velike nemarnosti pri izpraševanju vesti, ne spové kakega smrtnega greha, je njegova spoved neveljavna, in z nova smrtno greši.

687. Kaj mora storiti, kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha?

Kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, mora:

1. spovedati se zamolčanega greha;
2. povedati, pri koliko spovedih je zamolčal ta greh;
3. popolnoma ponoviti vse te spovedi, če se je pri njih spovedal še kakih drugih smrtnih grehov;
4. spovedati se, kolikrat je prejel v tem stanu sveto Rešnje Telo, in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času;
5. povedati, če je v tem stanu prejel tudi kak drug zakrament.

688. Kaj mora storiti, kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha?

Kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, mora se ga pozneje spovedati; dobro je, če to stori še pred svetim obhajilom, vendar pa ni potrebno, ker je bila prej opravljena spoved veljavna.

**** 689. Kako imenujemo spoved, pri kateri se ponové vse ali nekatere prejšnjih spovedij?**

Spoved, pri kateri se ponové vse ali nekatere prejšnjih spovedij, imenujemo dolgo spoved.

**** 690. Kdaj je dolga spoved potrebna?**

Dolga spoved je potrebna, če so bile prejšnje spovedi neveljavne.

**** 691. Kdaj je dobro, opraviti dolgo spoved?**

Opraviti dolgo spoved je dobro:
1. ko se pripravljamo na prvo sveto obhajilo;
2. ko nastopamo nov stan;
3. ob času svetega leta ali misijona;
4. v nevarni bolezni, da se pripravimo na smrt.

692. Kolikrat smo se dolžni spovedati?

Spovedati smo se dolžni:
1. vsaj enkrat v letu;
2. kolikorkrat smo v smrtni nevarnosti in se zavedamo smrtnega greha.

Vendar pa hodímo tudi sicer večkrat k spovedi.

**** 693. Zakaj hodímo večkrat k spovedi?**

Večkrat hodímo k spovedi:
1. ker je nevarno, odlašati spravo z Bogom, ako smo smrtno grešili;
2. ker večkratna spoved utrjuje dušo v milosti in zmanjšuje nagnenje h grehu;
3. ker večkratna spoved zelo pospešuje čistost in rahločutnost vesti.

694. Kako se spoved opravlja?

Spoved se opravlja tako-le:

1. Spovedanec poklekne k spovednici, se pokriža in reče:

   „Prosim svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem.“

   „Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu vsemogočnemu, preblaženi devici Mariji, vsem ljubim svetnikom in vam, častitemu mašniku, božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil — *(tu se pové, kdaj)* — velikokrat in obilno grešil; posebno pa se obtožim —“

2. Spové se svojih grehov.

3. Sklene spoved s tem, da še enkrat obudi kes ali obžalovanje rekoč:

   „O moj Bog! Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, ker sem ž njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, največjo in preljubeznjivo dobroto, ž njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti.“

   „Prosim, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.“

4. Pazljivo posluša spovednikove nauke in sprejme pokoro, ki mu jo naloži. Če ga spovednik kaj vpraša, naj odkritosrčno odgovori; če kake stvari ni natančno razumel, ali če potrebuje kakega poduka, naj pa vpraša.

5. Skesano prejme sveto odvezo, ki mu jo spovednik podeli z besedami: „Odvežem te od tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen“, ter se pri tem pobožno pokriža.

Če reče spovednik, kakor je marsikje v navadi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, mu odgovori: „Na vekomaj. Amen.“ Potem gré spoštljivo od spovednice, zahvali Boga za prejeto milost in ga prosi pomoči, da bi mogel stanovitno izvršiti svoje sklepe, in opravi naloženo pokoro. Če pa spovednik koga ne spozna vrednega svete odveze, naj njegovo sodbo ponižno sprejme, in naj si tembolj prizadeva, da se resnično poboljša ter tako pripravi za sveto odvezo.

d) Zadostovanje.

695. Kaj je zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore?

Zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore, je opravljanje tistih spokornih del, ki jih spovednik grešniku naloži za pokoro.

696. Zakaj se pri spovedi nalaga pokora?

Pri spovedi se nalaga pokora:

1. da grešnik nekoliko zadosti, ker je Boga razžalil;
2. da s pokoro izbriše časne kazni za greh;
3. da za naprej toliko bolj pazi, da ne zabrede več tako lahko v greh.

697. Kaj so časne kazni za greh?

Časne kazni za greh so tiste kazni, ki jih moramo trpeti za svoje grehe ali tukaj na zemlji ali pa tamkaj v vicah.

*** 698. Ali se z grehom vred ne odpušča vselej tudi kazen za greh?**

Z grehom vred se pač odpušča vselej večna kazen, ne pa vselej tudi vsa časna kazen za greh.[1])

[1]) „Gospod je sicer odvzel tvoj (Davidov) greh .... vendar pa .... naj umrje sin, ki ti je bil rojen.“ (II. Kralj. 12, 13. 14.)

*** 699. Ali je spoved veljavna, če kdo ne opravi naložene pokore?**

Če kdo po lastni krivdi ne opravi naložene pokore, pa je imel pri spovedi voljo, opraviti jo, bila je njegova spoved sicer veljavna, vendar pa greši in izgubi mnogo milostij.

**** 700. Kaj se navadno nalaga za pokoro?**

Navadno se nalaga za pokoro: molitev, post, miloščina in druga podobna dela, ki se ravnajo po tem, koliki in kakšni so grehi.

701. Kako naj opravimo naloženo pokoro?

Naloženo pokoro opravimo:

1. natančno tako, kakor je bila naložena;
2. brez odlašanja, to se pravi, brž ko je mogoče.

**** 702. Ali naj opravljamo samo to za pokoro, kar nam naloži spovednik?**

Ne opravljajmo samo tega za pokoro, kar nam naloži spovednik, temveč prizadevajmo si, zadostiti za zaslužene kazni tudi s prostovoljnimi pokorili, zlasti s potrpežljivostjo v trpljenju.

703. Kako nam pomaga sveta cerkev zadostiti za časne kazni, ki smo jih zaslužili za greh?

Zadostiti za časne kazni, ki smo jih zaslužili za greh, pomaga nam sveta cerkev z odpustki.

Pomni! Spovej se pogosto in vselej tako, kakor da bi bilo zadnjikrat. Pri ponižni spovedi „se rodi upanje odpuščenja, spravi se nemirna vest, zopet se najde izgubljena milost, človek se obvaruje prihodnje jeze, in tako se srečata v svetem poljubu Bog in skesana duša.“ (Hoja za Kristusom.)

O odpustkih.

704. Kaj imenujemo odpustke?

Odpustke imenujemo odpuščenje časnih kaznij, katero deli sveta cerkev izven zakramenta svete pokore, ko je greh že odpuščen.

705. Kaj moramo verovati o odpustkih?

O odpustkih moramo verovati:

1. da je sveta cerkev od Jezusa Kristusa prejela oblast, deliti odpustke;
2. da je zeló koristno, pridobivati si odpustkov.

** **706. S katerimi besedami je dal Jezus Kristus sveti cerkvi oblast, deliti odpustke?**

Jezus Kristus je dal sveti cerkvi oblast, deliti odpustke, z besedami: „Karkoli boš (Peter) razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih“. (Mat. 16, 19.)

** **707. Kaj je podlaga odpustkom?**

Podlaga odpustkom je neizmerni zaklad zasluženja Jezusa Kristusa, preblažene Device Marije in svetnikov; iz tega zaklada zajema sveta cerkev, da zadostuje božji pravičnosti za časne kazni, ki jih zaslužimo z grehom.

** **708. Čemu deli sveta cerkev odpustke?**

Sveta cerkev deli odpustke:

1. da obuja v nas duha pokore, in da nam plačuje gorečnost, s katero opravljamo spokorna dela;
2. da pomaga naši slabosti, ker moremo le malokdaj Bogu tako zadostiti, kakor smo dolžni.

709. Česa je treba, da zadobimo odpustke?

Da zadobimo odpustke, je treba:

1. da smo v stanu milosti božje;
2. da določene pogoje opravimo natančno in z namenom, da bi zadobili odpustke.

710. Kolikeri so odpustki?

Odpustki so dvojni: popolni in nepopolni.

711. Katere odpustke imenujemo popolne?

Popolne imenujemo tiste odpustke, po katerih se nam odpusté vse časne kazni za greh.

(Popolni odpustki so: odpustki svetega leta, ob smrtni uri, o porcijunkuli in drugi.)

712. Katere odpustke imenujemo nepopolne?

Nepopolne imenujemo tiste odpustke, po katerih se nam odpusti samo nekaj časnih kaznij za greh.

(Taki odpustki so na primer: odpustki ene kvadragene ali 40 dnij, enega leta itd., to se pravi, odpuščenje toliko časnih kaznij, kolikor bi si jih izbrisali, če bi po starih cerkvenih določilih delali pokoro 40 dnij, eno leto itd.)

713. Ali moremo odpustke nakloniti tudi vernim dušam v vicah?

Odpustke moremo po priprošnji nakloniti tudi vernim dušam v vicah, vendar pa samo tiste, o katerih to naravnost izreče sveta cerkev.

Pomni! Čislaj in ceni odpustke in prizadevaj si jih prav mnogo pridobiti zá se in za rajne. Moli n. pr. večkrat pobožno: „Moj Jezus, usmiljenje!“ (100 dnij odpustka vsakikrat) ali: „Sladko srce Marijino, bodi moja rešitev!“ (300 dnij odpustka vsakikrat.) Obudi vsako jutro namen, da se hočeš udeležiti vseh odpustkov, katere si moreš čez dan pridobiti.

5. Zakrament svetega poslednjega olja.

714. Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerem bolnik po maziljenju s svetim oljem in po mašnikovi molitvi prejme milost božjo v dušno zveličanje in večkrat tudi v telesno zdravje.

* **715. Odkod je ime „poslednje olje“?**

Ime „poslednje olje“ je odtod, ker je maziljenje s tem svetim oljem med vsemi maziljenji, kar jih človeku deli sveta cerkev, navadno zadnje ali poslednje.

** **716. Odkod vemo, da je Jezus Kristus postavil zakrament svetega poslednjega olja?**

Da je Jezus Kristus postavil zakrament svetega poslednjega olja, vemo iz besed svetega apostola Jakoba: „Če je kdo bolan med vami, naj pošlje po mašnike (svete) cerkve, in naj molijo nad njim, in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospodovem; in verna molitev bo otela bolnika, in Gospod mu bo polajšal, in ako je v grehih, mu bodo odpuščeni“. (Jak. 5, 14. 15.)

717. Katere milosti podeli bolniku sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje podeli bolniku te milosti:

1. pomnoži mu posvečujočo milost božjo;
2. odpusti mu male grehe;
3. odpusti mu izredno tudi smrtne grehe, če se ne more več spovedati, pa se jih vendar resnično kesa;
4. izbriše mu časne kazni in ostanke že odpuščenih grehov, na primer: nagnenje v greh, slabost volje;

5. krepi ga v skušnjavah in trpljenju, zlasti v smrtnem boju;
6. podeli mu večkrat tudi telesno zdravje, če je koristno njegovi duši.

718. Kdo more deliti zakrament svetega poslednjega olja?

Zakrament svetega poslednjega olja more deliti samo mašnik; sveto olje pa mora biti po škofu posvečeno.

*** 719. Kako deli mašnik sveto poslednje olje?**

Mašnik deli sveto poslednje olje tako-le: mazili bolnika na posameznih čutilih s svetim oljem in moli pri tem: „Po tem svetem maziljenju in po svojem najmilejšem usmiljenju odpusti ti Gospod, kar si grešil z vidom, sluhom . . . .“

720. Kdo more prejeti sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje more prejeti vsak katoliški kristijan, ki je že pri pameti in nevarno zboli.

721. Kolikrat smemo prejeti sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje smemo prejeti, kolikorkrat nevarno zbolimo, ali kolikorkrat se nam v isti bolezni povrne smrtna nevarnost.

**** 722. Ali je sveto poslednje olje k zveličanju potrebno?**

Sveto poslednje olje k zveličanju ni neogibno potrebno; vendar pa naj ga bolnik nikar ne zamudi prejeti, da s tem ne izgubi tolikih milostij ravno za smrtno uro.

723. Kdaj naj bolnik prejme sveto poslednje olje?

Bolnik naj prejme sveto poslednje olje, če je le mogoče, dokler se še popolnoma zaveda.

724. Kako naj se bolnik pripravlja za sveto poslednje olje?

Bolnik naj se za sveto poslednje olje pripravlja tako-le:

1. spové naj se ali, če to ni mogoče, naj si prizadeva, obuditi popolni kes;
2. ima naj živo vero in trdno zaupanje v Boga, in naj se popolnoma vda v božjo voljo.

Pomni! Prosi pogosto za milost srečne smrti in ne odlašaj svetih zakramentov na zadnji trenutek, da te smrt ne prehiti. Skrbi pa vestno tudi za to, da se nobeden tvojih domačih ne loči s sveta brez svetih zakramentov.

6. Zakrament svetega mašniškega posvečenja.

725. Kaj je sveto mašniško posvečenje?

Sveto mašniško posvečenje je zakrament, v katerem prejmejo posvečenci mašniško oblast in posebno milost, da morejo prav opravljati mašniško službo.

*** 726. Kaj podeli sveto mašniško posvečenje?**

Sveto mašniško posvečenje podeli:

1. mašniško oblast;
2. pomnožitev posvečujoče milosti božje;
3. posebno milost, da se more prav opravljati mašniška služba;[1])
4. neizbrisno znamenje mašnika Kristusovega.

---

[1]) „Opominjam te, da obudiš milost božjo, katera je v tebi po pokladanju mojih rok.“ (II. Tim. 1, 6.)

727. V čem je posebno mašniška oblast?

Mašniška oblast je posebno v tem, da smejo mašniki:
1. opravljati daritev svete maše;
2. deliti svete zakramente.

728. Kdo more deliti sveto mašniško posvečenje?

Sveto mašniško posvečenje morejo deliti samo škofje, ker so samo oni prejeli to oblast od apostolov po škofovskem posvečenju.

**** 729. Kako se deli sveto mašniško posvečenje?**

Sveto mašniško posvečenje se tako deli: škof položé posvečencem roke na glavo, molijo nad njimi, mazilijo jim roke in podajo jim kelih z vinom in pateno s hostijo, da se ju dotaknejo.

**** 730. Ali je poleg mašniškega posvečenja še kako drugo duhovno posvečenje?**

Poleg mašniškega posvečenja so še druga duhovna posvečenja, in sicer:
1. taka, ki pripravljajo na mašniško posvečenje, namreč štirje nižji redovi in dva višja redova, ki se imenujeta subdijakonat in dijakonat;
2. škofovsko posvečenje, v katerem se dovrši in spopolni mašniško posvečenje.

**** 731. Kaj naj v nas obuja vera v mašniško oblast in čast?**

Vera v mašniško oblast in čast naj v nas obuja spoštovanje, pokorščino in hvaležnost do mašnikov. Tudi nas nagibaj, da pogosto, zlasti pa kvaterne dni, prosimo Boga za dobre duhovnike.

Pomni, kar pravi sveti Janez Krizostom: „Kdor časti mašnika, časti Kristusa; in kdor kaj žalega stori mašniku, stori to Kristusu, čegar namestnik je mašnik“.

7. Zakrament svetega zakona.

732. Kaj je zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona je zakrament, v katerem se neoženjen kristijan in neomožena kristijanka nerazdružno zvežeta ter prejmeta od Boga milost, da moreta dolžnosti zakonskega stanu do smrti zvesto izpolnjevati.

**** 733. Kdaj je Bog zakon postavil?**

Bog je zakon postavil že v stari zavezi v raju; v novi zavezi pa ga je Jezus Kristus še povišal v zakrament, ki je milosti polna podoba njegove nerazdružne zveze s sveto cerkvijo.[1])

734. Katere milosti podeli zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona podeli te milosti:
1. pomnoži posvečujočo milost božjo;
2. dá posebno milost, da moreta zakonska zvesto izpolnjevati dolžnosti svojega stanu.

*** 735. Kaj sta si zakonska dolžna?**

Zakonska sta si dolžna:
1. skupaj živeti v edinosti, ljubezni in zakonski zvestobi, dokler ju ne loči smrt;
2. dajati drug drugemu s krščanskim življenjem dober vzgled in se podpirati med seboj;
3. izrejati otroke v strahu božjem in skrbeti za njihov časni in večni blagor.

---

[1]) „Ta skrivnost je velika; jaz pa rečem: v Kristusu in v cerkvi.“ (Efež. 5, 32.)

* **736. Ali se zakon more razvezati?**

Zakon se ne more razvezati drugače, kakor s smrtjo enega izmed zakonskih; vendar pa more cerkvena gosposka iz važnih vzrokov dovoliti, da zakonsko živita ločena drug od drugega.[1])

** **737. Kako prejmeta zaročenca zakrament svetega zakona?**

Zaročenca prejmeta zakrament svetega zakona tako, da pred svojim župnikom ali njegovim namestnikom in pred dvema pričama izrečeta, da se vzameta v zakon.

* **738. Na kaj morajo paziti tisti, ki hočejo stopiti v zakonski stan?**

Tisti, ki hočejo stopiti v zakonski stan, morajo paziti na to:

1. da se ne zaročajo lahkomiselno;
2. da ni med njimi zakonskih zadržkov, in da so dobro podučeni v krščanskem nauku;
3. da čisto preživé zaročni stan;
4. da pred poroko vredno prejmejo zakrament svete pokore in svetega Rešnjega Telesa.

* **739. Kaj so zakonski zadržki?**

Zakonski zadržki so take okolnosti, ki naredé zakonsko zvezo nedopuščeno ali celo neveljavno. Prvi se imenujejo oviralni, drugi razdiralni zakonski zadržki.

(Zakonsko zvezo naredé nedopuščeno: prepovedani čas, razlika v veri med kristijani, veljavna zaroka, navadna obljuba čistosti itd.; neveljavno pa: sorodstvo in svaštvo v določenih kolenih, duhovno sorodstvo itd.)

---

[1]) „Kar je Bog združil, naj človek ne loči.“ (Mat. 19, 6.) — „Vsak, ki se loči od svoje žene in vzame drugo, prešestuje; in ki vzame ločeno od moža, prešestuje.“ (Luk. 16, 18.)

*** 740. Kaj so mešani zakoni?**

Mešani zakoni so zakoni med katoliškimi in nekatoliškimi kristijani.

*** 741. Kaj je treba pri mešanih zakonih resno premisliti?**

Pri mešanih zakonih je treba resno premisliti to-le:

1. spravljajo katoliškega sodruga v nevarnost, da privoli v nekatoliško vzgojo otrok, in da tako pogubi svojo dušo;
2. obtežujejo celo pri ugodnih razmerah katoliško vzgojo otrok;
3. zasejejo v družino dostikrat nemir in versko vnemarnost;
4. zato jih katoliška cerkev nikdar ne odobrava in iz važnih vzrokov trpi le tedaj, če je zagotovljeno, da bodo vsi otroci katoliško vzgojeni, in če so odstranjene vse nevarnosti za dušno zveličanje.

**** 742. Kdo ima oblast, postavljati razdiralne zakonske zadržke in odločevati, je-li zakon veljaven ali ne?**

Oblast, postavljati razdiralne zakonske zadržke in odločevati, je-li zakon veljaven ali ne, ima samo sveta cerkev.

**** 743. Zakaj ima samo sveta cerkev oblast, postavljati razdiralne zakonske zadržke in odločevati, je-li zakon veljaven ali ne?**

Oblast, postavljati razdiralne zakonske zadržke in odločevati, je-li zakon veljaven ali ne, ima samo sveta cerkev zato, ker je zakon zakrament, in ker je Jezus Kristus samo sveti cerkvi dal pravico, določevati in odločevati o svetih zakramentih.

744. Ali so razven zakramentov še kaka druga znamenja, ki delé milost sama iz sebe?

Razven zakramentov ni nobenega drugega znamenja, ki bi delilo milost samo iz sebe; tako imenovani zakramentali (blagoslovila) so zakramentom samo podobni.

Pomni! Ko si izbiraš stan, misli pred vsem na Boga in na svoje dušno zveličanje. Če sodiš po resnem premišljevanju, da si poklican v zakonski stan, pripravljaj se zanj z molitvijo, s čistim življenjem in z vredno spovedjo.

4. Oddelek.

O zakramentalih in cerkvenih obredih.

745. Kaj so zakramentali?

Zakramentali so:

1. zakramentom podobna sveta dejanja, na primer: zarotovanja, blagoslavljanja in posvečevanja, katera je postavila sveta cerkev, da nam naklanja posebne milosti in dobrote, ali da posvečuje osebe in stvari;
2. reči, katere je posvetila cerkev, da jih rabi pri božji službi, ali da jih mi pobožno rabimo, na primer blagoslovljena voda.

**** 746. Kako se razlikujejo zakramentali od zakramentov?**

Zakramentali se razlikujejo od zakramentov zlasti tako:

1. zakramente je postavil Jezus Kristus, zakramentale pa sveta cerkev;
2. zakramenti delujejo iz lastne moči, katero jim je podelil Jezus Kristus, zakramentali pa po priprošnji svete cerkve in po pobožnosti tistih, ki jih rabijo.

***747. Čemu rabi sveta cerkev zarotovanja?**

Sveta cerkev rabi zarotovanja v to, da odvrača in odganja škodljivi vpliv hudobnega duha.

***748. Čemu rabi sveta cerkev blagoslavljanja?**

Sveta cerkev rabi blagoslavljanja, da izprosi božjega blagoslova osebam in stvarem.

(Taka blagoslavljanja so na primer: blagoslov s svetim Rešnjim Telesom in svetim križem, znamenje svetega križa, blagoslov nad bolniki in umirajočimi, blagoslavljanje hiš, jedil in pijače.)

***749. Čemu rabi sveta cerkev posvečevanja?**

Sveta cerkev rabi posvečevanja, da odločuje osebe ali stvari za službo božjo, ali da posvečuje kako reč za pobožno rabo.

(Taka posvečevanja so na primer: posvečevanje svetih olj, cerkvâ, altarjev in zvonov, krstne vode; blagoslavljanje križev in rožnih vencev, sveč, pepela, vode.)

750. Kdo je dal sveti cerkvi oblast zarotovati, blagoslavljati in posvečevati?

Oblast zarotovati, blagoslavljati in posvečevati, je dal sveti cerkvi Jezus Kristus.[1])

751. Kako naj rabimo posvečene stvari?

Posvečene stvari rabimo:

1. samo za tisti namen, za kateri jih je cerkev posvetila;
2. spoštljivo in zaupno, ker je njihova moč toliko večja, kolikor pobožnejši je tisti, ki jih rabi.

---

[1]) Ko je Jezus „k sebi poklical svojih dvanajst apostolov, dal jim je oblast nad nečistimi duhovi, da bi jih izganjali, in ozdravljali vsako bolezen in vsako slabost“. (Mat. 10, 1.) — „V mojem imenu bodo izganjali hudobne duhove; . . . . na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“ (Mark. 16, 17. 18.)

752. Kako naj rabimo blagoslovljeno vodo?

Z blagoslovljeno vodo se večkrat pokropímo, zlasti zjutraj in zvečer, in prosimo Boga, naj nas vedno bolj očiščuje grehov in varuje vseh dušnih in telesnih nevarnostij.

**** 753. Kaj so cerkveni obredi?**

Cerkveni obredi so zunanja dejanja in znamenja, katera rabi sveta cerkev pri sveti maši, pri svetih zakramentih in pri drugih svetih opravilih zato, da izraža in vzbuja verske misli in čustva.

Pomni! Ne preziraj obredov, katere cerkev tako visoko ceni in tako skrbno varuje, temveč prizadevaj si, da umevaš, kaj pomenijo, in uči se iz njih, kako se moraš tudi sam vesti pri božji službi, zlasti pred svetim Rešnjim Telesom.

Peto poglavje.

O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečéh.

---

1. Oddelek.

O krščanski pravičnosti.

754. Kdo je krščansko pravičen?

Krščansko pravičen je, kdor se s pomočjo božje milosti ogiblje hudega in dela dobro, kakor uči sveta vera.

Prvi del krščanske pravičnosti.

Ogibaj se hudega.

755. Kaj je hudo?

Hudo in edino pravo zlo je to, kar je zoper božjo postavo, namreč greh.

756. Koliker je greh?

Greh je dvojen:

1. podedovani ali izvirni greh, ki ga je storil Adam v raju, in katerega smo z nasledki vred podedovali tudi mi;
2. osebni ali dejanski greh.

Osebni greh in njega vrste.

757. Kdo stori osebni greh?

Osebni greh stori, kdor vedoma in prostovoljno prelomi božjo postavo.

758. Kako se stori greh?

Greh se stori na dvojen način:
1. če kdo v mislih ali željah, besedah ali dejanju kaj hudega stori;
2. če kdo kaj dobrega opusti, kar je dolžan storiti.

759. Kdo greši v mislih?

V mislih greši, kdor se prostovoljno vda slabim mislim in se radovoljno mudi v njih.

760. Kdo greši v željah?

V željah greši, kdor prostovoljno želi kaj pregrešnega.

761. Ali so grehi vsi enako veliki?

Grehi niso vsi enako veliki, nekateri so veliki ali smrtni, drugi pa mali ali odpustljivi.

762. Kdo stori smrtni greh?

Smrtni greh stori, kdor prelomi božjo postavo v kaki važni reči, in sicer tako, da greh jasno spozna in popolnoma privoli vanj.

763. Zakaj se imenujejo veliki grehi tudi „smrtni" grehi?

Veliki grehi se imenujejo tudi „smrtni" grehi, ker ž njimi duša izgubi nadnaravno življenje, to je posvečujočo milost božjo, ter si zasluži večno smrt.[1])

---

[1]) „Ime imaš, da živiš, pa si mrtev." (Skriv. raz. 3, 1.)

764. Zakaj se moramo nad vse ogibati smrtnega greha?

Smrtnega greha se moramo nad vse ogibati:

1. zaradi njegove hudobije;
2. zaradi njegovih nasledkov.

765. Kakšna je hudobija smrtnega greha?

Hudobija smrtnega greha je neizmerno velika; kdor namreč smrtno greši:

1. silno žali in zaničuje neskončno veličastvo božje;[1])
2. kaže nesramno nehvaležnost do Boga, svojega najboljšega očeta;[2])
3. odpove se s strašno nezvestobo Jezusu, svojemu ljubeznjivemu Odrešeniku;
4. drzno zametuje milosti svetega Duha.

766. Katere nasledke ima smrtni greh?

Smrtni greh ima te-le nasledke:

1. oropa nas posvečujoče milosti in ž njo božje ljubezni in pravice, biti otroci božji;
2. vzame nam vse zasluge za nebesa, katere smo si že pridobili;
3. stori nas nesposobne, pridobivati si novih zaslug za nebesa;
4. nakoplje nam božje kazni in na zadnje večno pogubljenje.

---

[1]) „Moj jarem si strl . . . in rekel: Ne bom služil.“ (Jer. 2., 20.)

[2]) „Poslušajte nebesa, in zemlja vleci na ušesa; ker Gospod govori: Otroke sem zredil in povišal, oni pa so me zaničevali.“ (Iz. 1, 2.)

**** 767. Iz česa spoznavamo najbolje, kako hudoben in kazniv je smrtni greh?**

Kako hudoben in kazniv je smrtni greh, spoznavamo najbolje iz tega, če premislimo:

1. kako hudo je Bog kaznoval hudobne angele in naše prve stariše;
2. kako strašna je večna kazen v peklu, katero zasluži vsak smrtni greh;
3. kako bridko je bilo trpljenje, in kako grenka je bila smrt Jezusa Kristusa za naše grehe.

768. Kdo stori mali greh?

Mali greh stori:

1. kdor prelomi božjo postavo v kaki mali reči;
2. kdor prelomi božjo postavo v kaki sicer važni reči, toda ne popolno vedoma in prostovoljno.

*** 769. Zakaj se imenujejo mali grehi tudi „odpustljivi“ grehi?**

Mali grehi se imenujejo tudi „odpustljivi“ grehi, ker nas ne oropajo posvečujoče milosti božje in se nam zato ložje in tudi brez spovedi odpuščajo.

**** 770. Zakaj se skrbno ogibajmo tudi malih grehov?**

Tudi malih grehov se skrbno ogibajmo:

1. ker tudi oni žalijo Boga;
2. ker nam vzamejo mnogo milostij, ki bi nam jih sicer Bog podelil;
3. ker nam nakopljejo mnogo kaznij;
4. ker nas sčasoma pripeljejo v smrtne grehe.[1])

[1]) „Kdor majhno zametuje, bo sčasoma padel.“ (Sir. 19, 1.)

771. Katere vrste grehov razločujemo?

Razločujemo te-le vrste grehov:
1. sedem poglavitnih grehov;
2. šest grehov zoper svetega Duha;
3. štiri vnebovpijoče grehe;
4. devet tujih grehov.

a) Sedem poglavitnih grehov.

772. Zakaj pravimo nekaterim grehom „poglavitni“ grehi?

Nekaterim grehom pravimo „poglavitni“ grehi, ker je vsak izmed njih vir ali glava mnogih drugih grehov.

773. Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so:
1. napuh,
2. lakomnost,
3. nečistost,
4. nevoščljivost,
5. požrešnost,
6. jeza,
7. lenoba.

*** 774. Kdo greši z napuhom?**

Z napuhom greši, kdor samega sebe čez mero povzdiguje in neredno hrepeni po časti in prednosti.[1])

[1]) „Začetek vsakega greha je napuh; kdor se ga drži, bo s kletvijo napolnjen, in poslednjič ga bo on (Bog) podrl.“ (Sir. 10, 15.) — Vzgled: zavrženi angeli. (Iz. 14, 13. 14.)

775. Kaj izvira iz napuha?

Iz napuha izvira: neredna ljubezen do samega sebe in bahavost, slavohlepje in zavist; zaničevanje Boga in vere, cerkve in bližnjega; razpor, kreg in prepir; trdovratnost, nepokorščina in krivoverstvo.

✱ 776. Kdo greši z lakomnostjo?

Z lakomnostjo greši, kdor neredno ljubi denar in premoženje.[1])

777. Kaj izvira iz lakomnosti?

Iz lakomnosti izvira: nepokoj srca in pretirana skrb za časne reči; zvijača in goljufija; krivičnost, izdajstvo in krive prisege; neusmiljenost in trdosrčnost.

✱ 778. Kdo greši z nečistostjo?

Z nečistostjo greši, kdor prostovoljno poželi kaj takega, kar žali sramežljivost.[2])

779. Kaj izvira iz nečistosti?

Iz nečistosti izvira: dušna slepota in trdosrčnost; vnemarnost za Boga in božje reči; umor in samomor; nevera in obup nad božjim usmiljenjem.

✱ 780. Kdo greši z nevoščljivostjo?

Z nevoščljivostjo greši, kdor je žalosten zaradi kake prednosti ali dobrote svojega bližnjega, ker noče, da bi mu ta bil enak ali celo več kakor on.[3])

---

[1]) „Korenina vsega hudega je lakomnost.“ (I. Tim. 6, 10.) — Vzgled: Juda Iškarijot. (Jan. 12, 4—6.)

[2]) „Nečistnike in prešestnike bo Bog sodil.“ (Hebr. 13, 4.) — „Nikar se ne motite! Ne nečistniki . . . . ne prešestniki . . . . ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 9. 10.)

[3]) „Po nevoščljivosti hudobnega duha je smrt prišla na svet; in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.“ (Modr. 2, 24. 25.) — Vzgled: Kajn (I. Mojz. 4, 5.); Jožefovi bratje (I. Mojz. 37, 4. 11.).

781. Kaj izvira iz nevoščljivosti?

Iz nevoščljivosti izvira: kriva sodba, obrekovanje in opravljanje; sovraštvo do bližnjega; veselje, če se mu slabo, žalost, če se mu dobro godi.

*** 782. Kdo greši s požrešnostjo?**

S požrešnostjo greši, kdor neredno poželi ali nezmerno uživa jed in pijačo.[1])

783. Kaj izvira iz požrešnosti?

Iz požrešnosti izvira: razposajeno obnašanje, nesramnost in nečistost; kreg in prepir; zapravljanje časa in premoženja, izguba zdravja in oslabljenje dušnih močij.

*** 784. Kdo greši z jezo?**

Z jezo greši, kdor se po nepotrebnem in čez mero razburja ter se želi maščevati.[2])

785. Kaj izvira iz jeze?

Iz jeze izvira: nevolja in dušna zmedenost, zmerjanje in preklinjevanje, srd in sovraštvo, uboj in umor.

*** 786. Kdo greši z lenobo?**

Z lenobo greši, kdor ima prostovoljno mržnjo do tega, da bi služil Bogu in skrbel za svojo dušo, in sicer zaradi težav, ki so s tem združene.[3])

---

[1]) „Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti .... in da tisti dan (sodbe) ne pride nanagloma nad vas.“ (Luk. 21, 34.) — Vzgled: bogati mož. (Luk. 12.) — Bogatin. (Luk. 16.)

[2]) „Človekova jeza ne dela pravice božje.“ (Jak. 1, 20.)

[3]) „Da bi bil pač mrzel ali gorak! Ker si pa mlačen in ne mrzel ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust.“ (Skriv. raz. 3, 15. 16.) — Vzgled: leni hlapec. (Luk. 19.)

787. Kaj izvira iz lenobe?

Iz lenobe izvira: nemarnost za molitev, za službo božjo in prejemanje svetih zakramentov; žalost in malosrčnost, nespokornost in obupnost.

b) Šest grehov zoper svetega Duha.

*** 788. Zakaj pravimo nekaterim grehom grehi „zoper svetega Duha“?**

Nekaterim grehom pravimo grehi „zoper svetega Duha“, ker prav posebno nasprotujejo milosti svetega Duha in zato velikokrat preprečijo spokorjenje.[1])

789. Kateri so grehi zoper svetega Duha?

Grehi zoper svetega Duha so:

1. predrzno v božjo milost grešiti;[2])
2. nad božjo milostjo obupati;[3])
3. spoznani krščanski resnici se ustavljati;[4])
4. svojemu bližnjemu zaradi milosti božje nevoščljiv biti;[5])
5. do lepega opominjevanja otrpneno srce imeti;[6])
6. v nespokornosti trdovratno ostati.

---

[1]) „Povem vam: Vsak greh in preklinjevanje bo odpuščeno ljudem; preklinjevanje zoper (svetega) Duha pa ne bo odpuščeno.“ (Mat. 12, 31.)

[2]) „Ne govôri: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo?... in ne nakladaj greha na greh.“ (Sir. 5, 4. 5.) — Vzgled: ljudje pred potopom (I. Mojz. 6.).

[3]) Vzgled: Kajn (I. Mojz. 4, 13.); Juda Iškarijot (Mat. 27, 5.).

[4]) Vzgled: Judje ob Kristusovem času (Mat. 12, 24. nasl.).

[5]) Vzgled: Kajn (I. Mojz. 4, 5.).

[6]) Vzgled: Faraon (II. Mojz. 5. nasl.).

c) Štirji vnebovpijoči grehi.

*** 790. Zakaj pravimo nekaterim grehom „vnebovpijoči“ grehi?**

Nekaterim grehom pravimo „vnebovpijoči“ grehi, ker sveto pismo izrečno trdi o vsakem izmed njih, da vpije v nebo za maščevanje, to je, da prav posebno izziva božjo pravičnost, naj ga kaznuje.

791. Kateri so vnebovpijoči grehi?

Vnebovpijoči grehi so:
1. radovoljni uboj;[1]
2. mutasti ali sodomski greh;[2]
3. zatiranje ubožcev, vdov in sirot;[3]
4. delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgovati.[4]

č) Devet tujih grehov.

*** 792. Kateri grehi se imenujejo „tuji“ grehi?**

„Tuji“ grehi se imenujejo tisti, ki jih storé sicer drugi, katerih pa smo sokrivi tudi mi.

---

[1]) „In (Bog) mu je dejal (Kajnu): Kaj si storil? Glas krvi tvojega brata vpije z zemlje do mene.“ (I. Mojz. 4, 10.)

[2]) „Vpitje iz Sodome in Gomore prihaja čimdalje večje, in njih hudobija je grozovito velika.“ (I. Mojz. 18, 20.)

[3]) „Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ali ne vpije zoper onega, kateri jih izžema? Z lic se namreč v nebesa vzdigujejo, in Gospod, ki se dá izprositi, se jih ne veseli.“ (Sir. 35, 18. 19.)

[4]) „Glejte, plačilo, ki ste je utrgali delavcem, kateri so poželi vaše polje, vpije; in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojskinih trum.“ (Jak. 5, 4.)

793. Kateri so tuji grehi?

Tuji grehi so:

1. v greh svetovati;[1])
2. greh velevati;[2])
3. v drugih greh privoliti;[3])
4. druge v greh napeljevati;[4])
5. drugih greh hvaliti;[5])
6. h grehu molčati;[6])
7. greh spregledati;[7])
8. greha se udeležiti;[8])
9. drugih greh zagovarjati.[9])

Pomni! Moj sin! „Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu in varuj se, da ne privoliš kdaj v greh . . . Revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se bomo Boga bali in se vsega greha ogibali in dobro delali.“ (Tob. 4, 6. 23.) — „Beži pred grehi, kakor pred kačo.“ (Sir. 21, 2.)

---

[1]) Vzgled: Kajfa. (Jan. 11, 49. 50.)

[2]) Vzgled: David, ko je v pismu zaukazal Joabu, naj skrbi, da bo Urija ubit. (II. Kralj. 11.)

[3]) „Savel pa je privolil v njegovo (Štefanovo) smrt.“ (Dej. ap. 7, 59.)

[4]) Vzgled: Eva (I. Mojz. 3, 6.); Jeroboam (III. Kralj. 12.).

[5]) „Ne le, kateri tako delajo (so smrti vredni), ampak tudi, kateri privolijo tako delujočim.“ (Rimlj. 1, 32.)

[6]) Vzgled: Aron, ko so molili Izraelci zlato tele. (II. Mojz. 32.)

[7]) Vzgled: Heli. (I. Kralj. 2.)

[8]) Vzgled: Pilat. (Mat. 27, 26.)

[9]) „Kdor opravičuje hudobnega, in kdor pogubuje pravičnega, oba dva sta gnusoba pred Bogom.“ (Preg. 17, 15.)

Drugi del krščanske pravičnosti.

Delaj dobro.

794. Kaj je dobro?

Dobro je, kar je po volji božji, namreč: dobra dela in hrepenenje po krščanski popolnosti.

795. Kaj nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji?

Krščanska čednost nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji.

A) Krščanska čednost.

796. Kaj je krščanska čednost?

Krščanska čednost je nadnaraven, od Boga vlit dar, kateri nas stori trajno sposobne in voljne, da delamo to, kar je po volji božji.

* * **797. Zakaj se imenuje krščanska čednost „nadnaraven, od Boga vlit dar“?**

Krščanska čednost se imenuje „nadnaraven, od Boga vlit dar“, ker nam ta dar ni že po naravi prirojen, temveč nam ga Bog podeli ali, rekel bi, vlije še le tedaj, ko nas opraviči.

* * **798. Ali nas stori krščanska čednost tudi že vajene in spretne, da delamo dobro?**

Krščanska čednost nas pač stori sposobne in voljne, da delamo dobro; vajeni in spretni pa postanemo še le, ako zvesto sodelujemo z milostjo božjo in se stanovitno vadimo v dobrem.

799. Kolikere so krščanske čednosti?
Krščanske čednosti so dvojne: božje in dejanske ali nravstvene.

1. Božje čednosti.

800. Katere so „božje“ čednosti?
„Božje“ čednosti so: vera, upanje in ljubezen.[1])

801. Kaj je krščanska vera?
Krščanska vera je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri imamo zaradi resničnosti božje za resnico vse, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati.

802. Kaj je krščansko upanje?
Krščansko upanje je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri zaradi božje vsemogočnosti, dobrotljivosti in zvestosti trdno in zanesljivo pričakujemo vse, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa.

803. Kaj je krščanska ljubezen?
Krščanska ljubezen je nadnaravna, od Boga vlita čednost, po kateri Boga zavoljo njegove neskončne popolnosti in dobrote ljubimo nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga.

804. Zakaj se imenujejo vera, upanje in ljubezen „božje“ čednosti?
Vera, upanje in ljubezen se imenujejo „božje“ čednosti, ker je Bog sam neposrednji predmet in nagib teh čednostij.

---

[1]) „Sedaj pa ostane vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med temi pa je ljubezen.“ (I. Kor. 13, 13.)

*** 805. Kaj se pravi: Bog sam je neposrednji predmet božjih čednostij?**

Bog sam je neposrednji predmet božjih čednostij se pravi: Bog sam je, v katerega verujemo, v katerega upamo, in katerega ljubimo.

*** 806. Kaj se pravi: Bog sam je neposrednji nagib božjih čednostij?**

Bog sam je neposrednji nagib božjih čednostij se pravi: božja resničnost nas nagiblje, da mu verujemo; božja vsemogočnost, dobrotljivost in zvestost, da vanj upamo; božja neskončna popolnost in dobrota, da ga ljubimo.

*** 807. Kaj se pravi „obujati“ tri božje čednosti?**

„Obujati“ tri božje čednosti se pravi, Bogu zatrjevati, da in zakaj vanj verujemo, upamo in ga ljubimo.

808. Kdaj smo dolžni obuditi vero, upanje in ljubezen?

Obuditi vero, upanje in ljubezen smo dolžni:

1. kakor hitro smo v sveti veri dovolj podučeni;
2. večkrat v življenju, zlasti v hudih skušnjavah zoper te čednosti;
3. v smrtni nevarnosti in ob smrtni uri.

2. Dejanske ali nravstvene čednosti.

809. Katere čednosti se imenujejo „dejanske“ čednosti?

Vse krščanske čednosti, razven treh božjih, se imenujejo „dejanske“ čednosti, ker storé Bogu dopadljiva posebno naša dejanja.

810. Katere dejanske čednosti si moramo posebno zapomniti?

Posebno si moramo zapomniti te-le dejanske čednosti:

1. štiri poglavitne čednosti;
2. čednosti, ki so nasprotne sedmim poglavitnim grehom;
3. čednosti, katere je Jezus na gori posebno poveličeval;
4. čednosti, ki jih posebno priporoča sveti evangelij.

a) *Štiri poglavitne čednosti.*

811. Katere so štiri poglavitne čednosti?

Štiri poglavitne čednosti so:

1. modrost,
2. pravičnost,
3. srčnost,
4. zmernost.

812. Zakaj se imenujejo modrost, pravičnost, srčnost in zmernost „poglavitne“ čednosti?

Modrost, pravičnost, srčnost in zmernost se imenujejo „poglavitne“ čednosti, ker obsegajo in urejujejo vse druge dejanske čednosti.

✻ 813. Kaj je modrost?

Modrost je tista čednost, po kateri spoznavamo, kaj nam je storiti v posameznih slučajih, da je naše dejanje Bogu dopadljivo.[1])

[1]) Preiskujte, „kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja“. (Rimlj. 12, 2.) — Vzgled: modre device. (Mat. 25.)

*** 814. Kaj je pravičnost?**

Pravičnost je tista čednost, po kateri smo pripravljeni, dati vsakemu, kar smo mu dolžni.[1])

*** 815. Kaj je srčnost?**

Srčnost je tista čednost, po kateri pričnemo in izvršujemo dobro vkljub vsem težavam in rajše vse pretrpimo, kakor da bi grešili.[2])

*** 816. Kaj je zmernost?**

Zmernost je tista čednost, po kateri krotimo vsako nedovoljeno, zlasti vsako čutno ali nečisto nagnenje, to pa, kar je dovoljeno, le zmerno uživamo.[3])

b) *Čednosti, ki so nasprotne sedmim poglavitnim grehom.*

817. Katere čednosti so nasprotne sedmim poglavitnim grehom?

Sedmim poglavitnim grehom so nasprotne te-le čednosti:

1. napuhu ponižnost;
2. lakomnosti radodarnost;
3. nečistosti čistost;
4. nevoščljivosti dobrohotnost;
5. požrešnosti zmernost;
6. jezi potrpežljivost;
7. lenobi gorečnost.

---

[1]) „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ (Mat 22, 21.)

[2]) Vzgled: sedem makabejskih bratov in njihova mati. (II. Mak. 7.)

[3]) „Zdržite se mesenih želj, katere se vojskujejo zoper dušo.“ (I. Petr. 2, 11.)

*** 818. Kaj je ponižnost?**

Ponižnost je tista čednost, s katero vse dobro pripisujemo Bogu, priznavamo pa svojo lastno slabost in grešnost in se zato radi ponižujemo.[1])

*** 819. Kaj je radodarnost?**

Radodarnost je tista čednost, s katero smo pripravljeni, deliti revežem od svojega premoženja in podpirati dobre namene.[2])

*** 820. Kaj je čistost?**

Čistost je tista čednost, s katero krotimo vse slasti in poželenja, ki žalijo sramežljivost.[3])

*** 821. Kaj je dobrohotnost?**

Dobrohotnost je tista čednost, s katero bližnjemu želimo vse dobro, se veselimo, če se mu dobro godi, in mu pomagamo k temu.[4])

*** 822. Kaj je zmernost v jedi in pijači?**

Zmernost v jedi in pijači je tista čednost, s katero krotimo neredno poželenje po jedi in pijači in uživamo oboje le po pameti.[5])

---

[1]) „Bog se ustavlja napuhnenim, ponižnim pa daje milost.“ (I. Petr. 5, 5.) — Vzgled: cestninar. (Luk. 18, 13.)

[2]) „Dajte, in se vam bo dalo.“ (Luk. 6, 38.)

[3]) Vzgled: Egiptovski Jožef (I. Mojz. 39.); Suzana (Dan. 13.).

[4]) „Z bratovsko ljubeznijo se ljubite med seboj . . . Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi.“ (Rimlj. 12, 10. 15.)

[5]) „Pošteno hodímo, ne v požrešnosti in pijanosti.“ (Rimlj. 13, 13.) — Vzgled: Danijel in trije mladeniči, ki niso hoteli kraljevih jedil in so bili zadovoljni s sočivjem. (Dan. 1.)

*** 823. Kaj je krotkost?**

Krotkost je tista čednost, s katero premagujemo vse želje po maščevanju in krotimo vsako krivično jezo in nevoljo.[1])

*** 824. Kaj je gorečnost?**

Gorečnost je tista čednost, ki nas nagiblje, da voljno storimo vse, kar pospešuje božjo čast in naše dušno zveličanje.[2])

c) *Čednosti, katere je Jezus na gori posebno poveličeval.*

825. Katere čednosti je Jezus na gori posebno poveličeval?

Jezus je na gori posebno poveličeval tiste čednosti, katere obsega „osem blagrov“.

*** 826. Kako se glasi osem blagrov?**

Osem blagrov se glasi:

1. „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.
2. Blagor krotkim; ker bodo zemljo posedli.
3. Blagor žalostnim; ker bodo potolaženi.
4. Blagor tistim, ki so lačni in žejni pravice; ker bodo nasičeni.
5. Blagor usmiljenim; ker bodo dosegli usmiljenje.
6. Blagor tistim, ki so čistega srca; ker Boga bodo gledali.

[1]) „Učite se od mene; zakaj jaz sem krotak in iz srca ponižen.“ (Mat. 11, 29.) — Vzgled: sv. Štefan. (Dej. ap. 7.)

[2]) „Ne bodite leni v skrbi, bodite goreči v duhu, služite Gospodu.“ (Rimlj. 12, 11.) — Vzgled: sv. Pavel. (Rimlj. 9, 1—3.)

7. Blagor mirnim; ker bodo imenovani otroci božji.
8. Blagor tistim, ki preganjanje trpé zavoljo pravice; ker njih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5, 3—10.)

**** 827. Zakaj je Jezus posebno poveličeval čednosti, katere obsega osem blagrov?**

Čednosti, katere obsega osem blagrov, je Jezus posebno poveličeval, ker so posvetnemu duhu naravnost nasprotne in zato posebno pripravljajo za nebeško veselje.

č) *Čednosti, ki jih posebno priporoča sveti evangelij.*

*** 828. Katere čednosti nam posebno priporoča Jezus Kristus v svetem evangeliju?**

Jezus Kristus nam v svetem evangeliju posebno priporoča:

1. iskati najprej božje kraljestvo in njegovo pravico;[1])
2. zatajevati samega sebe;
3. nositi svoj križ;
4. hoditi za Kristusom;[2])
5. biti krotak in ponižen;[3])

---

[1]) „Iščite torej najpoprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse to (časne potrebe) vam bo privrženo.“ (Mat. 6, 33.)

[2]) „Ako hoče kdo priti za menoj, naj zatají samega sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj.“ (Mat. 16, 24.) — „Kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec.“ (Luk. 14, 27.)

[3]) „Vzemite moj jarem na se in učite se od mene; ker jaz sem krotak in iz srca ponižen, in boste našli pokoj svojim dušam.“ (Mat. 11, 29.)

6. ljubiti sovražnike; dobro storiti tistim, ki nas sovražijo; moliti za tiste, ki nas obrekujejo in preganjajo.[1])

B) **Dobra dela.**

829. Kaj so dobra dela?

Dobra dela so taka dela, ki so po volji božji, in ki jih s pomočjo božje milosti opravljamo iz Bogu dopadljivega namena.

830. Kaj so zaslužna dela?

Zaslužna dela so taka dobra dela, katerim je obljubljeno plačilo v večnem življenju.

831. Ali so zaslužna dela potrebna?

Zaslužna dela so potrebna, ker nam je Bog večno življenje obljubil samo kot plačilo, katero si moramo torej zaslužiti.[2])

832. Kdaj je dobro delo zaslužno?

Dobro delo je zaslužno, kadar je opravimo **v stanu** posvečujoče milosti božje.

833. Kaj je Bog obljubil kot plačilo za zaslužna dela?

Kot plačilo za zaslužna dela je Bog obljubil:
1. pomnožiti posvečujočo milost;
2. dati večno veselje in je povečati.

---

[1]) „Ljubite svoje sovražnike; dobro storite tistim, kateri vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo.“ (Mat. 5, 44.)

[2]) „Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in vrženo v ogenj.“ (Mat. 3, 10.) — „Zavoljo tega, bratje, prizadevajte si bolj in bolj, da svoj poklic in svoje izvoljenje zagotovite po dobrih delih.“ (II. Petr. 1, 10.)

*** 834. Kaj je pomniti o dobrih delih, ki jih človek opravlja v stanu smrtnega greha?**

O dobrih delih, ki jih človek opravlja v stanu smrtnega greha, je pomniti to-le:

1. za nebesa niso zaslužna;
2. vendar pa pomagajo, da človek ložje doseže milost spreobrnenja, ali da mu Bog poplača z zemeljskimi darovi ter odvrne od njega časne nesreče.

835. Katera so najimenitnejša dobra dela?

Najimenitnejša dobra dela so: molitev, post in miloščina.

**** 836. Zakaj imenujemo molitev, post in miloščino najimenitnejša dobra dela?**

Molitev, post in miloščino imenujemo najimenitnejša dobra dela:

1. ker nam jih sveto pismo posebno priporoča;[1])
2. ker obsegajo tudi druga dobra dela.

837. Katera dela obsega molitev?

Molitev obsega vsa dela bogoljubnosti in pobožnosti.

838. Katera dela obsega post?

Post obsega vsa dela pokore, zatajevanja in mrtvenja samega sebe.

839. Katera dela obsega miloščina?

Miloščina obsega vsa telesna in duhovna dela usmiljenja.

---

[1]) „Boljša je molitev s postom in z miloščino, kakor spravljati zaklade zlata.“ (Tob. 12, 8.)

✻ 840. Katera telesna dela usmiljenja nam sveto pismo posebno priporoča?

Sveto pismo nam posebno priporoča ta-le telesna dela usmiljenja:

1. nasičevati lačne;[1]
2. napajati žejne;[2]
3. sprejemati popotnike;[3]
4. oblačiti nage;[4]
5. obiskavati bolnike;[5]
6. reševati jetnike;[6]
7. pokopavati mrliče.[7]

✻ 841. Katera duhovna dela usmiljenja nam sveto pismo posebno priporoča?

Sveto pismo nam posebno priporoča ta-le duhovna dela usmiljenja:

1. svariti grešnike;[8]
2. učiti nevedne;[9]
3. prav svetovati dvomljivcem;[10]
4. tolažiti žalostne;[11]
5. potrpežljivo prenašati krivico;[12]
6. iz dna odpustiti razžalivcem;[13]
7. Boga prositi za žive in mrtve.[14]

Vzgled: [1] Jezus, ko je pomnožil kruh. (Mat. 14. in 15.)
[2] Rebeka. (I. Mojz. 24.)
[3] Abraham. (I. Mojz. 18.)
[4] Tabita. (Dej. ap. 9.)
[5] Tobija. (Tob. 1.)
[6] Abraham (I. Mojz. 14.); Daniel (Dan. 13.).
[7] Tobija (Tob. 2.); Jožef Arimatejec (Mat. 27, 57—60.).
[8] Elija. (IV. Kralj. 1.)
[9] Apostoli. (Mat. 28, 19. 20.)
[10] Sv. Pavel. (I. Kor. 7, 25—40.)
[11] Tobija. (Tob. 1.)
[12] Egiptovski Jožef (I. Mojz. 39, 20.); Job (Job 4, 7.).
[13] Sv. Štefan. (Dej. ap. 7, 59)
[14] Abraham (I. Mojz. 18.); Juda Makabejec (II. Mak. 12, 43.).

**** 842. Zakaj goreče opravljajmo dela usmiljenja?**

Dela usmiljenja goreče opravljajmo:

1. ker vse, kar storimo bližnjemu dobrega, velja tako, kakor bi bili to storili Jezusu Kristusu samemu;[1])
2. ker je Bog usmiljenim tudi usmiljenje obljubil.[2])

**** 843. S čim sveta cerkev posebno pospešuje dobra dela?**

Sveta cerkev dobra dela posebno pospešuje s pobožnimi bratovščinami in družbami.

*** 844. K čemu naj nas spodbuja nauk o dobrih delih?**

Nauk o dobrih delih naj nas spodbuja, da si prizadevamo:

1. biti zmiraj v stanu posvečujoče milosti božje;
2. opravljati mnogo dobrih del in zato vsakdanja opravila in težave posvečevati z dobrim namenom.

C) Hrepenenje po krščanski popolnosti.

845. Kaj se pravi, hrepeneti po krščanski popolnosti?

Hrepeneti po krščanski popolnosti se pravi, prizadevati si, da Boga vedno bolj ljubimo in zato opravljamo vsako delo kar najbolje mogoče.

---

[1]) „Lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me vzeli pod streho; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste prišli k meni . . . Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, storili ste meni.“ (Mat. 25, 35. 36. 40.)

[2]) „Blagor usmiljenim; ker usmiljenje bodo dosegli.“ (Mat. 5, 7.) — „Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne skazuje usmiljenja.“ (Jak. 2, 13.)

**** 846. Zakaj naj hrepenimo po krščanski popolnosti?**

Po krščanski popolnosti naj hrepenimo:
1. ker to zasluži božje veličastvo in božja popolnost;[1])
2. ker s tem toliko gotovejše dosežemo svoje zveličanje in bode tem večje naše veselje v nebesih.

847. Kaj je Jezus Kristus posebno priporočal, da dosežemo krščansko popolnost?

Da dosežemo krščansko popolnost, priporočal je Jezus Kristus posebno tri evangelijske svete.

848. Kateri so trije evangelijski sveti?

Trije evangelijski sveti so:
1. radovoljno uboštvo;
2. vedno devištvo;
3. vedna pokorščina pod duhovnim predstojnikom.

**** 849. Zakaj se imenujejo radovoljno uboštvo, vedno devištvo in vedna pokorščina evangelijski sveti?**

Radovoljno uboštvo, vedno devištvo in vedna pokorščina se imenujejo evangelijski sveti, ker jih Jezus Kristus v evangeliju posameznim osebam ni ukazal, ampak le nasvetoval.[2])

---

[1]) „Kdor je pravičen, bodi še pravičnejši, in kdor je svet, bodi še svetejši. (Skriv. raz. 22, 11.)

[2]) „Jezus mu (mladeniču) reče: Ako hočeš biti popoln, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in imel boš zaklad v nebesih; ter pridi in hodi za menoj.“ (Mat. 19, 21.)

***850. Kdo je dolžan, izpolnjevati evangelijske svete?**

Evangelijske svete so dolžni izpolnjevati redovniki in sploh vsi, ki so se k temu zavezali s kako obljubo.

Pomni! Brez stanovitnega boja, brez skrbi in truda si nikdar ne pridobiš čednostij. Čuj nad samim seboj, in naj bodo drugi kakoršni koli, le samega sebe nikar ne zanemarjaj. Toliko boš napredoval v dobrem, kolikor boš samega sebe prisilil. (Hoja za Kristusom.)

2. Oddelek.

O štirih poslednjih rečéh.

851. Katere so štiri poslednje reči?

Štiri poslednje reči so: smrt, sodba, pekel in nebesa.

***852. Zakaj govori katekizem ob koncu o štirih poslednjih rečéh?**

Katekizem govori ob koncu o štirih poslednjih rečéh:

1. ker se s smrtjo konča čas pripravljanja za večnost;[1])
2. ker nas ravno misel na štiri poslednje reči močno spodbuja, ogibati se hudega, delati dobro in hrepeneti po krščanski popolnosti.[2])

1. Smrt.

853. Kaj je smrt?

Smrt je ločitev duše od telesa.

---

[1]) „Pride noč, ko nihče ne more delati.“ (Jan. 9, 4.)

[2]) „V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih rečij, in vekomaj ne boš grešil.“ (Sir. 7, 40.)

854. Kaj vemo o smrti?

O smrti vemo, da moramo vsi umreti, ker „ljudem je odločeno, enkrat umreti“ (Hebr. 9, 27.); ne vemo pa, kdaj, kje in kako bomo umrli.

855. Zakaj morajo vsi ljudje umreti?

Vsi ljudje morajo umreti, ker so vsi grešili v Adamu, in ker je z grehom prešla na vse ljudi kazen za greh, namreč smrt.[1])

856. Kaj naj storimo, ker ne vemo, kdaj, kje in kako bomo umrli?

Ker ne vemo, kdaj, kje in kako bomo umrli, moramo pogosto misliti na smrt in biti na njo vedno pripravljeni.[2])

*** 857. Kaj pravi sveti Duh o človekovi smrti?**

Sveti Duh pravi o človekovi smrti: „Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih“ (Ps. 115, 6.); „smrt grešnikov (pa) je silno huda“ (Ps. 33, 22.).[3])

2. *Sodba.*

858. Kolikera je sodba?

Sodba je dvojna:

1. posebna ali skrivna, takoj po človekovi smrti;
2. splošna ali očitna, sodnji dan.

---

[1]) „Bog je človeka ustvaril neumrljivega; . . . . po zavisti hudobnega duha pa je prišla smrt na svet.“ (Modr. 2, 23. 24.)

[2]) „Čujte torej, ker ne veste ne dneva ne ure.“ (Mat. 25, 13.) — Prilika: deset devic. (Mat. 25.)

[3]) Prilika: bogatin in ubogi Lazar. (Luk. 16.)

859. O čem bo Bog sodil vsakega človeka?

Bog bo sodil vsakega človeka o celem njegovem življenju: o vseh njegovih mislih in željah, o njegovih besedah in dejanjih, kakor tudi o tem, kar je dobrega opustil.

860. Kaj se zgodi precej po posebni sodbi?

Precej po posebni sodbi se razsodba izvrši na duši, ki pride ali v vice ali v pekel ali v nebesa.[1])

861. Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše trpé časne kazni za grehe, za katere v življenju še niso zadostile.

862. Katere duše pridejo v vice?

V vice pridejo duše tistih, ki so sicer umrli v milosti božji, pa morajo za svoje grehe trpeti še časne kazni.

863. Kaj trpé duše v vicah?

Duše v vicah trpé:

1. neizmerno žalost, ker še ne morejo gledati Boga, po katerem tako željno hrepené;
2. še razne druge muke, katere jim je prisodila božja pravičnost.

*** 864. Ali moremo kaj pomagati dušam v vicah?**

Dušam v vicah moremo pomagati, ker smo ž njimi združeni v občestvu svetnikov.[2])

---

[1]) „Bogu je lahko, smrtni dan vsakemu povrniti po njegovih delih.“ (Sir. 11, 28.)

[2]) „Sveta in dobra je misel, moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.“ (II. Mak. 12, 46.) — „Pokopljita moje telo, kjerkoli hočeta; prosim vaju samo, da se me spominjata pri Gospodovem altarju.“ (Besede umirajoče sv. Monike svojima sinovoma. † 387.)

**** 865. Ali smo dolžni, pomagati dušam v vicah?**

Dolžni smo iz krščanske ljubezni do bližnjega, pomagati vsem dušam v vicah, pred vsem pa svojim starišem, sorodnikom in dobrotnikom.

866. Kdaj vice popolnoma nehajo?

Vice popolnoma nehajo sodnji dan, in potem ostanejo samo nebesa in pekel.

3. Pekel.

867. Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni trpé večne kazni.

868. Kdo pride v pekel?

V pekel pride, kdor umrje v smrtnem grehu.

869. Kakšne kazni trpé pogubljeni?

Pogubljeni trpé te-le kazni:

1. izključeni so na vekomaj iz nebes in nikdar ne bodo gledali obličja božjega;[1])
2. muči jih najsilneje peklenski ogenj, vedno pekoča vest in groza, neutolažljiva žalost in obupnost;[2])
3. vse to morajo trpeti vekomaj, brez upa rešitve ali polajšave; zakaj „strašno je, pasti v roke živega Boga.“ (Hebr. 10, 31.)

---

[1]) „Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj.“ (Mat. 25, 41.)

[2]) „Grozovito trpim v tem plamenu.“ (Luk. 16, 24.) — „Bolje ti je, iti hromemu v življenje, kakor dve roki imeti, pa iti v pekel, v neugasljivi ogenj, kjer njih črv ne umrje, in njih ogenj ne ugasne.“ (Mark. 9, 42. 43.) — „Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 22, 13.)

870. Odkod vemo, da je pekel večen?

Da je pekel večen, vemo:
1. iz jasnih besed Jezusa Kristusa in apostolov;[1]
2. iz stalnega izročila svete cerkve.[2]

*** 871. Ali bodo pogubljeni vsi enako trpeli?**

Pogubljeni ne bodo vsi enako trpeli; trpljenje bo toliko večje, kolikor hujše in večkrat je kdo grešil, in kolikor več milostij je zapravil.

**** 872. K čemu naj nas spodbuja premišljevanje peklenskega trpljenja?**

Premišljevanje peklenskega trpljenja naj nas spodbuja:
1. da se varujemo vsakega, posebno smrtnega greha;
2. da se spokorimo svojih grehov sedaj, dokler nam še prizanaša neskončno potrpežljivi in usmiljeni Bog, da nas kdaj ne kaznuje po svoji pravičnosti.

4. Nebesa.

873. Kaj so nebesa?

Nebesa so kraj, kjer angeli in svetniki uživajo večno veselje.

874. Kdo pride v nebesa?

V nebesa pride, kdor je umrl v milosti božji in je zadostil za grehe, ki jih je morda storil.

[1] „Poberite se izpred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom.“ (Mat. 25, 41.) — „Kateri ne spoznajo Boga in niso pokorni evangeliju Gospoda našega Jezusa Kristusa, (bodo) trpeli večne kazni v pogubljenju.“ (II. Tes. 1, 8. 9.)

[2] „Ti, kateri so delali hudo, pojdejo v večni ogenj.“ (Veroizpoved sv. Atanazija.)

875. Kakšno veselje uživajo izvoljeni v nebesih?

Izvoljeni v nebesih uživajo to-le neizmerno veselje:

1. gledajo Boga iz obličja v obličje ter ga ljubijo in uživajo celo večnost;[1])
2. obvarovani so za zmiraj vsakega, tudi najmanjšega hudega;[2])
3. imajo vekomaj vse dobro na duši in na telesu; zakaj „oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, kateri ga ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.)

*** 876. Ali bodo uživali izvoljeni vsi enako veselje?**

Izvoljeni ne bodo uživali vsi enakega veselja; kdor je storil več dobrega, užival bo tudi večje plačilo.[3])

**** 877. K čemu naj nas spodbuja premišljevanje nebeškega veselja?**

Premišljevanje nebeškega veselja naj nas spodbuja:

1. da malo čislamo časne dobrote in hrepenimo le po večnih;
2. da se zvesto in stanovitno bojujemo zoper greh;
3. da potrpežljivo prenašamo vse trpljenje; ker „trpljenje sedanjega časa se ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo razodeta nad nami.“ (Rimlj. 8, 18.)

---

[1]) „Sedaj vidimo skozi zrcalo kakor v uganjki; takrat pa bomo videli iz obličja v obličje. Sedaj spoznam le nekoliko, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan.“ (I. Kor. 13, 12.) — „Videli ga bomo, kakor je.“ (I. Jan. 3, 2.)

[2]) „Bog bo obrisal vse solze od njih očij, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine; ker poprejšnje je minulo.“ (Skriv. raz. 21, 4.)

[3]) „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žel v obilnosti.“ (II. Kor. 9, 6.)

Dodatek.

Molitve.

1. Znamenje svetega križa.

V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen. (50 dnij odpustka vsakikrat.)

2. Gospodova molitev.

Oče naš, kateri si v nebesih! — Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; — zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; — daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in nas ne vpelji v skušnjavo; — temveč reši nas hudega. — Amen.

3. Češčenamarija.

Češčena Marija, — milosti polna; — Gospod je s teboj; — blažena si med ženami, — in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, — mati božja, — prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. — Amen.

4. Apostolska vera.

Verujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — kateri je bil spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen;

— šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega; — od ondot bo prišel sodit žive in mrtve. — Verujem v svetega Duha; — sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščanje grehov; — vstajenje mesa; — in večno življenje. — Amen.

5. V čast presveti Trojici.

Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej in na vekomaj. Amen.

6. Tri božje čednosti.

(Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsakikrat. — Ta odpustek ni navezan na določen obrazec.)

Dejanje vere.

Verujem v tebe, pravi, trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh, kateri si vse ustvaril, ki vse ohranjuješ in vladaš, ki dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je Sin božji včlovečil, da nas je s svojo smrtjo na križu odrešil, in da nas sveti Duh s svojo milostjo posvečuje. Verujem in trdim vse, kar si ti, o Bog, razodel ter nam po sveti katoliški cerkvi zapoveduješ verovati. Vse to verujem, ker si ti, o Bog, sam na sebi resnica in torej ne moreš ne goljufati ne goljufan biti. V tej veri hočem živeti in umreti. O Bog, pomnoži mojo vero!

Dejanje upanja.

Upam in trdno pričakujem, o Bog, da mi boš po zasluženju Jezusa Kristusa dal večno zveličanje, katero si obljubil vsem, ki izpolnjujejo tvoje zapovedi. Zato tudi upam od tebe odpuščenje svojih grehov in vse druge milosti, katere potrebujem, da si zaslužim večno zveličanje. Vse to upam od tebe, ker si vsemogočen,

neskončno dobrotljiv, usmiljen in zvest in torej moreš in hočeš izpolniti, kar si obljubil. V tem upanju hočem živeti in umreti. O Bog, potrdi moje upanje!

Dejanje ljubezni.

O moj Bog! Ljubim te nad vse, ker si največja dobrota in neskončno popoln in torej zavoljo samega sebe vreden vse ljubezni. In ker ljubim tebe, ljubim tudi svojega bližnjega, prijatelja in neprijatelja, in ga hočem ljubiti kakor samega sebe. V tej ljubezni do tebe hočem živeti in umreti; rajše hočem dati vse, kakor tebe in tvojo ljubezen s kakim grehom izgubiti. O Bog, vžigaj bolj in bolj mojo ljubezen do tebe!

7. Kesanje.

O moj Bog! Studijo se mi vsi moji grehi, in resnično želim, da bi jih ne bil storil. Vem, kolike kazni sem vreden, in kako sem celo izgubil nebesa in zaslužil pekel. Zato obžalujem vse svoje grehe in se jim odpovem za vselej. Še bolj jih pa obžalujem zato, ker sem v svoji veliki nehvaležnosti tebe, svojega stvarnika in najboljšega Očeta, neskončno in preljubeznjivo dobroto, manj cenil, kot ustvarjene reči, in sem s tem tako hudo krivico storil tvojemu neskončnemu veličastvu. Trdno sklenem, svoje življenje poboljšati, vseh grehov in tudi vseh bližnjih priložnostij v greh skrbno se varovati in odslej tebi zvestejše služiti. O Bog, daj mi milost, da izpolnim ta svoj sklep! Amen.

8. Dober namen.

Moj Bog! V tvojo večjo čast in slavo darujem ti vse svoje misli, besede in dejanja; darujem ti jih ter jih združujem z namenom in zasluženjem Jezusa Kristusa, njegove presvete matere Marije in vseh ljubih svetnikov. Amen.

9. Angelovo češčenje.

(Odpustek 100 dnij vsakikrat, če molimo, kadar zvoni, angelovo češčenje, in sicer klečé, — v soboto zvečer, v nedeljo in o velikonočnem času pa stojé. O velikonočnem času pa se moli namestu angelovega češčenja molitev „raduj se kraljica“. Kdor pa te molitve ne zna, naj moli tudi v tem času angelovo češčenje, da dobi odpustek. Zadostuje pa za odpustek samo angelovo češčenje brez naslednje vrstice, odgovora in molitve.)

1. Angel Gospodov je oznanil Mariji, in spočela je od svetega Duha. — Češčena Marija . . .
2. Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi. — Češčena Marija . . .
3. In Beseda je meso postala in med nami prebivala. — Češčena Marija . . .

V. Prosi za nas, sveta božja porodnica!
O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molímo.

Milost svojo, prosimo te, o Gospod, v naša srca vlij, da, ki smo po angelovem oznanjenju spoznali včlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(Zvečer se še pristavi za verne duše v vicah:)

Oče naš . . . Češčena Marija . . .
V. Gospod, daj jim večni mir in pokoj!
O. In večna luč naj jim sveti!
V. Naj v miru počivajo!
O. Amen.

(Odpustek 200 dnij enkrat na dan, če se te vrstice molijo trikrat na dan.)

10. Jutranja molitev.

V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen.
O moj Bog! Molim te v največji ponižnosti. Verujem v tebe, ker si neskončno resničen; upam v tebe, ker si

vsemogočen, neskončno dobrotljiv in usmiljen; ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in ljubeznjiv. Zahvaljujem te za vse dobrote, ki si mi jih kdaj skazal, zlasti pa, da si me tudi to noč tako milostno varoval.
Tebi v čast bodi vse, kar bom danes mislil in govoril, delal in trpel. Zato združujem vse to z namenom in zasluženjem Jezusa, Marije in vseh svetnikov in tako združeno tebi darujem. Hočem se udeležiti tudi vseh odpustkov, ki jih morem danes dobiti s svojimi molitvami in dobrimi deli.
Trdno sklenem, ogibati se vsakega, posebno pa tistega greha, ki mi je že prišel v navado. Daj mi milost, o Bog, da vestno izpolnjujem ta svoj sklep.
„Sladko srce mojega Jezusa, daj, da te ljubim vedno bolj in bolj.“ (300 dnij odpustka vsakikrat.)
„Sladko srce Marijino, bodi moja rešitev!“ (300 dnij odpustka vsakikrat.)
Sveti angel varuh, moj sveti patron in vsi svetniki božji, prosite zame!
Oče naš. — Češčena Marija. — Verujem v Boga. — Čast bodi Očetu.

11. Večerna molitev.

V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen.
Moj Gospod in moj Bog! Molim te in zahvaljujem te za vse dobrote, ki si mi jih tudi danes skazal na duši in telesu. Ali sem se jih pač tudi prav posluževal? in ali sem izpolnjeval tvoje zapovedi? Pomagaj mi, da o tem dobro izprašam svojo vest.

(Izprašuj svojo vest, potem pa reci:)

O moj Bog! Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, ker sem ž njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, največjo in preljubeznjivo dobroto, ž njimi razžalil.

Trdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti.
V tvoje roke, o Bog, izročam svoje telo in svojo dušo; tebi priporočam tudi svoje stariše, sorodnike in dobrotnike, žive in mrtve.
Obišči, prosimo te, o Gospod, to bivališče in odženi od njega vsa zalezovanja hudobnega duha; tvoji sveti angeli naj v njem stanujejo, da nas varujejo v miru, in tvoj blagoslov bodi vedno nad nami. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

„O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.“ (100 dnij odpustka enkrat na dan.)
Jezus, Marija, Jožef! Vam podarim srce in dušo svojo.
Jezus, Marija, Jožef! Stojte mi na strani v zadnjem boju.
Jezus, Marija, Jožef! Naj združen z vami mirno izdihnem dušo svojo. (300 dnij odpustka vsakikrat, ako se molijo vsi trije vzdihljeji; 100 dnij vsakikrat, ako se moli le eden.)

12. Pri povzdigovanju.

Pozdravljam te, resnično telo Jezusa Kristusa, ki si bilo darovano zame na križu! Najponižnejše te molim.

Jezus, tebi živim!
Jezus, tebi umrjem!
Jezus, tvoj sem živ in mrtev! Amen.

Pozdravljam te, dragocena kri Jezusa Kristusa, ki si bila prelita zame na križu! Najponižnejše te molim.

Jezus, bodi mi milostljiv!
Jezus, usmili se me!
Jezus, odpusti mi moje grehe! Amen.

13. V četrtek, v spomin Kristusovih smrtnih bridkostij.

1. Oče, če hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja se zgôdi! — Oče naš . . .

2. Moja duša je žalostna do smrti. — Oče naš . . .
3. In njegov pôt je bil kakor krvave kaplje, ki so tekle na zemljo. — Oče naš . . .

V. Svojemu lastnemu Sinu Bog ni prizanesel.
O. Temveč daroval ga je za nas vse.

Molímo.

Ozri se milostno, prosimo te, o Gospod, na svojo družino, zaradi katere se naš Gospod Jezus Kristus ni obotavljal, izročiti se v roke sovražnikom in sprejeti muke na križu. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

14. V petek, ob Kristusovi smrtni uri.

1. Od šeste do devete ure je bila tema po celi zemlji. — Oče naš . . .
2. In ob deveti uri je zaklical Jezus z močnim glasom: Moj Bog, moj Bog! Zakaj si me zapustil? — Oče naš . .
3. Jezus je zopet zaklical z močnim glasom, in je izdihnil svojo dušo. — Oče naš . . .

V. Kristus je bil za nas pokoren do smrti.
O. In sicer do smrti na križu.

Molímo.

O Gospod Jezus Kristus, ki si se za odrešenje sveta dal sramotno križati in si prelil svojo dragoceno kri v odpuščenje naših grehov, ponižno te prosimo, daj nam po naši smrti veselo priti v nebeški raj. Kateri živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

15. Molitev pred podukom.

Pridi sveti Duh, napolni srca svojih vernih in užgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Bog, ki si srca vernikov po razsvetljenju svetega Duha učil, daj nam, da v istem duhu pravo spoznamo

in se vselej veselimo njegove tolažbe. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen. — Oče naš . . . Češčena Marija . . .

Molitev po poduku.

O Bog, kogar usmiljenje je neizmerno, in kogar dobrota je neskončna, zahvalimo te za poduk, ki smo ga sedaj po tvoji milosti prejeli. Prosimo te, dodeli nam, da nikoli ne pozabimo resnic svete vere, temveč da zvesto po njih živimo ter dosežemo večno plačilo. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen. — Oče naš... Češčena Marija...

16. Molitev pred jedjo.

Vseh oči čakajo nate, o Gospod, in ti jim daješ hrano o pravem času; odpiraš svojo dobrotljivo roko in napolnjuješ z blagoslovom vse, kar živi.
Čast bodi Očetu . . .
Gospod, usmili se nas. Kriste, usmili se nas. Gospod, usmili se nas.
Oče naš . . . Češčena Marija . . .
Blagoslovi, o Gospod, nas in te svoje dari, katere sedaj prejmemo po tvoji dobroti. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molitev po jedi.

Zahvalimo te, vsemogočni Bog, za vse tvoje dobrote. Kateri živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.
Čast bodi Očetu . . .
Gospod, usmili se nas. Kriste, usmili se nas. Gospod, usmili se nas. Oče naš . . . Češčena Marija . . .
Povrni, Gospod, z večnim življenjem vsem, ki nam zavoljo tvojega imena kaj dobrega storé. Amen.
(50 dnij odpustka dvakrat na dan.)

17. Skrivnosti svetega rožnega venca.

I. Veseli del,

ki se moli zlasti od adventa do posta.

1. katerega si, Devica, od svetega Duha spočela.
2. katerega si, Devica, v obiskanju Elizabete nosila.
3. katerega si, Devica, rodila.
4. katerega si, Devica, v templu darovala.
5. katerega si, Devica, v templu našla.

II. Žalostni del,

ki se moli zlasti v postu.

1. ki je za nas krvavi pôt potil.
2. ki je za nas bičan bil.
3. ki je za nas s trnjem kronan bil.
4. ki je za nas težki križ nosil.
5. ki je za nas križan bil.

III. Častitljivi del,

ki se moli zlasti od velike noči do adventa.

1. ki je od mrtvih vstal.
2. ki je v nebesa šel.
3. ki je svetega Duha poslal.
4. ki te je v nebesa vzel.
5. ki te je v nebesih kronal.

18. Molitev „Pod tvojo pomoč“ in v čast svetemu Jožefu.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja porodnica; ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnostij, o častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica! S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči!

V. Prosi za nas, sveta božja porodnica!

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molímo.

Milost svojo, prosimo te, o Gospod, v naša srca vlij, da, ki smo po angelovem oznanjenju spoznali včlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

V. Prosi za nas, sveti Jožef!

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molímo.

Naj nam, prosimo te, o Gospod, zasluženje ženina tvoje presvete matere Marije pomaga, da, česar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno. Kateri živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

19. „Češčena bodi kraljica."

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh obrni torej, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

V. Prosi za nas, sveta božja porodnica!

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molímo.

Vsemogočni večni Bog, ki si dušo in telo častite Device in matere Marije, da bi vredno bivališče tvojega Sina biti zaslužila, s pomočjo svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjega zlega in večne smrti rešeni. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

20. Molitev „spomni se".

Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal. S tem zaupanjem navdan, hitim k tebi, o devic Devica in mati; k tebi pridem in pred teboj vzdihujoč grešnik stojim; nikar ne zavrzi, o mati Besede, mojih besed, temveč milostno slušaj in usliši me. Amen. (300 dnij odpustka vsakikrat.)

21. Molitev k svetemu angelu varuhu.

Sveti angel varuh moj,
Bodi vedno ti z menoj;
Stoj mi noč in dan na strani,
Vsega hudega me brani!
Prav prisrčno prosim te,
Varuj me in vôdi me!

ali

Angelček božji, ki varuh si moj,
Po višji dobroti sem varvanec tvoj.
Razsvetljuj me, varuj me,
Vôdi in vladaj me! Amen.

22. Ponovitev krstne obljube.

O Bog, Oče, Sin in sveti Duh! — Jaz tvoj otrok — pokleknem v ponižnosti — pred tvoje božje veličastvo — in te molim z največjim spoštovanjem. — Zahvaljujem te iz celega srca — za vse dobrote, — katere si mi skazal; — posebno pa te zahvaljujem — za milost svetega krsta. — Čeprav se pri svojem krstu — nisem zavedal, — kako sveto zvezo — si sklenil ti z menoj — in jaz s teboj, — vendar sedaj ponavljam — prostovoljno in s prisrčno hvaležnostjo — to sveto zvezo, — in hočem

vekomaj — biti in ostati — tvoj zvest, pokoren otrok. — Zato se odpovem — hudobnemu duhu in vsemu njegovemu dejanju — in vsemu njegovemu napuhu. — Verujem v tebe, Bog Oče, — vsemogočni stvarnik nebes in zemlje. — Verujem v tebe, o Jezus Kristus, — ki si pravi in edini Sin božji — in naš Gospod, — ki si bil za nas rojen — iz Marije Device — in si za nas trpel. — Verujem v tebe, o sveti Duh. — Verujem eno, sveto, — katoliško in apostolsko cerkev, — občestvo svetnikov, — odpuščanje grehov, — vstajenje mesa — in večno življenje. — Obljubim, moj Bog, — da hočem izpolnjevati — tvoje svete zapovedi, — pridno prejemati svete zakramente — in druge zveličavne pripomočke — ter živeti in umreti kot tvoj pokoren otrok. — Daj mi milost, — da nikoli ne prelomim — te svoje obljube, — in da se precej zopet poboljšam, — če se kaj pregrešim, — da tako — dosežem večno življenje, — katero si milostno obljubil. — Ljuba mati Marija, podpiraj me! — Sveti angel varuh, varuj me! — Sveti moj patron, prosi zame! Amen.

23. Krajše molitve.

Ko greš mimo cerkve ali pozdraviš zakrament svetega Rešnjega Telesa.

Svet, svet, svet si ti, o Gospod, Bog vojskinih trum; zemlja je polna tvoje slave. Slava Očetu, slava Sinu, slava svetemu Duhu. (Odpustek 100 dnij enkrat na dan.)

Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament — sedaj in vekomaj. Amen.

Češčen in zahvaljen bodi vsak čas presveti in božji zakrament. (Odpustek 100 dnij enkrat na dan.)

Ko se pokropiš z blagoslovljeno vodo.

Pokrižaj se in reci: V imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen. (Odpustek 100 dnij vsakikrat.)

Ko greš mimo križa.

Molimo te, o presveti Gospod Jezus Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil. (Odpustek 100 dnij enkrat na dan.)

Vzdihljeji:

K Jezusu.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Na veke! Amen. (Odpustek 50 dnij vsakikrat, če se med seboj tako pozdravimo.)

Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse. (Odp. 50 dnij vsakikrat.)

Moj Jezus, usmiljenje! (Odpustek 100 dnij vsakikrat.)

Jezus, krotak in iz srca ponižen, vpodobi po svojem moje srce. (Odpustek 300 dnij enkrat na dan.)

K preblaženi Devici Mariji.

Sladko srce Marijino, bodi moja rešitev! (Odpustek 300 dnij vsakikrat.)

Češčeno bodi sveto in brezmadežno spočetje presvete Device Marije, Matere božje! (Odpustek 300 dnij vsakikrat.)

K sv. Jožefu.

Sveti Jožef, vzgled in varuh častilcev presvetega srca Jezusovega, prosi za nas! (Odpustek 100 dnij enkrat na dan.)

V skušnjavah.

Raje umreti, ko grešiti!

O moja gospa, o moja Mati, spomni se, da sem tvoj. Varuj me, brani me kakor svojo last in posestvo. (Odpustek 40 dnij, kolikorkrat se moli v skušnjavah.)

Pri delu in v trpljenju.

O Jezus, vse iz ljubezni do tebe!

Izpraševanje vesti.

Najprej pokliči svetega Duha na pomoč in potem se vprašaj:

1. Kdaj sem bil zadnjič pri spovedi?
2. Ali sem zamolčal kak smrtni greh?
3. Ali sem se takrat resnično kesal svojih grehov in sklenil, da jih več ne storim?
4. Ali sem v smrtnem grehu prejel sveto obhajilo? in ali se je to zgodilo tudi o velikonočnem času?
5. Ali sem natančno opravil naloženo pokoro?
6. Ali sem po svoji moči popravil škodo, ki sem jo bil storil bližnjemu?

Potem se izprašuj najprej brez tiskanih vprašanj, kaj si grešil.

1. Premisli božje in cerkvene zapovedi in poglavitne grehe in vprašaj se prav resno, kaj si grešil v mislih in željah, besedah in dejanju, ali z opuščanjem dobrega.

2. Dalje še premisli, ali si se udeležil kakega tujega greha, in ali si izpolnjeval dolžnosti svojega stanu.

3. Če si bil tako nesrečen, da si smrtno grešil, izprašuj se tudi o številu smrtnih grehov in o takih okoliščinah, ki spreminjajo vrsto greha. Premišljuj, ali si storil smrtni greh vsak dan, vsak teden, vsak mesec, in kolikrat na dan, na teden, na mesec.

Potem še le vzemi, ako se ti zdi potrebno, v roke tiskana vprašanja, da se tem ložje spomniš kakega greha, ki si ga res storil, pa morda pozabil.

I. O božjih zapovedih.

1. zapoved.

1. Ali sem radovoljno dvomil o kaki verski resnici?
2. Ali sem rad poslušal govorjenje zoper vero? bral veri sovražne spise?
3. Ali sem bil nemaren za poduk v sveti veri?
4. Ali sem mrmral zoper Boga?
5. Ali sem storil kaj praznoverskega?
6. Ali sem raztreseno molil?
7. Ali sem opustil vsakdanje molitve?
8. Ali sem opustil kako pobožnost, ker me je bilo sram?

2. zapoved.

1. Ali sem se norčeval iz svetih rečij?
2. Ali sem lahkomišljeno izgovarjal sveta imena?
3. Ali sem v jezi izgovarjal sveta imena? Ali sem klel?
4. Ali sem kdaj brez potrebe ali po krivem prisegel?

3. zapoved.

1. Ali sem ob nedeljah in praznikih brez potrebe opravljal hlapčevska dela?
2. Ali sem ob nedeljah in praznikih po lastni krivdi opustil sveto mašo?
3. Ali sem prišel ob nedeljah in praznikih po lastni krivdi znatno prepozno k sveti maši?
4. Ali sem bil v cerkvi raztresen ali pa sem se ondi nespodobno vedel?

4. zapoved.

1. Ali sem bil do starišev ali predstojnikov trmast ali surov?
2. Ali sem jim želel kaj hudega?

3. Ali sem jih žalil? jezil? nisem molil zanje?
4. Ali jih kdaj nisem ubogal?
5. Ali sem zasramoval stare ljudi?

5. zapoved.

1. Ali sem koga tepel ali poškodoval?
2. Ali sem koga psoval? mu želel kaj hudega?
3. Ali sem imel v srcu srd in sovraštvo do koga?
4. Ali sem koga zapeljal v kak greh?
5. Ali sem trpinčil živali?

6. in 9. zapoved.

1. Ali sem radovoljno mislil kaj nesramežljivega?
2. Ali sem radovoljno imel poželenje, videti, slišati ali storiti kaj nesramežljivega?
3. Ali sem govoril kaj nesramežljivega ali pel kake nesramežljive pesmi?
4. Ali sem radovoljno poslušal kaj nesramežljivega? kaj takega bral ali drugim dajal brati?
5. Ali sem prostovoljno gledal kaj nesramežljivega?
6. Ali sem storil kaj nesramežljivega? sam ali z drugimi?
7. Ali sem dopustil kaj nesramežljivega od drugih?

7. in 10. zapoved.

1. Ali sem vzel starišem kaj jedil ali denarja?
2. Ali sem drugim kaj vzel?
3. Ali sem goljufal?
4. Ali sem obdržal najdene ali posojene reči?
5. Ali sem poškodoval tuje blago?
6. Ali sem sprejel kaj ukradenega?
7. Ali sem imel namen krasti, če tudi potem nisem ničesar ukradel?

8. zapoved.

1. Ali sem se lagal? ali sem s tem drugim škodoval?
2. Ali sem pri drugih brez vzroka sumil kaj hudega?
3. Ali sem koga po krivem dolžil kake napake?
4. Ali sem brez potrebe dalje pripovedoval napake drugih?

2. O cerkvenih zapovedih.

1. Ali sem zapovedane postne dni jedel meso?
2. Ali sem opustil zapovedano spoved in sveto obhajilo, zlasti o velikonočnem času?

3. O poglavitnih grehih.

1. Ali sem bil napuhnen ali gizdav? — Ali sem koga zaničeval?
2. Ali sem bil skop? — Ali sem bil trd do revežev?
3. Ali sem bil nevoščljiv ali škodoželjen?
4. Ali sem bil nezmeren v jedi in pijači?
5. Ali sem bil jezen? — Ali sem bil prepirljiv?
6. Ali sem bil len pri delu? pri učenju? za službo božjo?

4. O tujih grehih.

1. Ali sem se udeležil kakega tujega greha?
2. Ali sem molčal h grehu drugih, ko bi ga bil moral naznaniti starišem ali katehetu?

Potem se še vprašaj, kateri greh storiš največkrat, da spoznaš svojo poglavitno napako. Da jo odpraviš, bodi ti posebna skrb.

